

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1. Siunnersuummut tunngaviusut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip 60-p, ilaatigut meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffiisa sullissivitsigut isumagineqarnissaannut tunngassuteqartup, UKA 2009-mi suliarineqarnerani, Naalakkersuisut nalunaarutigaat, meeqqanut inuusuttunullu sullissivik meeqqat atugaannik pisinnaatitaaffiinillu isumaginnittussaq taakkunungalu sinniisutut oqaaseqartartussaq pilersinneqassasoq. Meeqqanut inuusuttunullu sullissivik siunnersuisartuussaaq Namminersorlutik Oqartussanut, kommuninut, kattuffinnut innuttaasunullu meeqqanik inuusuttunillu sullissisunut ilisimasassanillu aamma inassuteqaatinik tunniussisassalluni.

Meeqqat inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfimmut tunngatillugu (MIPI) UKA 2009-mi aalajangiussassatut siunnersuutip 135-p suliarineqarnerani, Naalakkersuisut nalunaarutigaat, ”piginnaatitaaffiit ilisimasaqarfiup ingerlatai, arlaatigut (...) siunnersuisarfinngortillugit annertusarneqassasut”, aamma meeqqat inuusuttullu pillugit siunnersuisarfik naalakkersuinermit attuumassuteqartariaqanngitsaq. Naalakkersuisuttaaq nalunaarutigaat, ilisimasaqarfik siunissami meeqqanik inuusuttunillu suliaqarfiup tamakkiisumik pilersaarusiorfigineqarneranut ilaatinneqassasoq.

Inatsisartut 2009-mi ukiakkut ataatsimiinneranni Naalakkersuisut imminnut pisussaaffilerput, 2010-mi upernaakkut Inatsisartut ataatsimiinnissaannut meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffiisa sullissivitsigut isumagineqarnissaannut ilusissamik imalimmik nassuiaasiorniarlutik.

Nassuiaatip imarisussaavai, meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup ilusissaa piumasaqaatinik suliassanillu makkuninnga imalik:

- Meeqqat inuusuttullu pisinnaatitaaffiisa inatsisitigut isumaqatigiissutitigullu pituttorsimasat isumaginissaat.
- Politikkerit, pisortatigut oqartussat, innuttaasut meeqqanik inuusuttunillu suliaqartut siunnersorneqartarnissaat/ilitsersorneqartarnissaat.
- Meeqqanik inuusuttunillu suliaqarfimmi ilisimasat uppernarsaatissallu kiisalu ilisimatusarsimanerit katersornissaat.
- Meeqqanik inuusuttunillu suliaqarfimmi aaqqissuussaanerit akimorlugit/ilinniakkat tamat akimorlugit suliniutit ataqatigiissaarneqarnissaat.

”Meeqqanik inuusuttunullu tunngasuni siunnersuiffik pillugu nalunaarusiaq 2010” meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup ilusissaanik imalik UPA 2010-mi saqqummiunneqarpoq, Inatsisartunit tapersersorneqarluni. Inatsisissatut siunnersuut una tassannga aallaaveqarpoq.

Nalunaarusiami ilusiliinissap imaraa ataatsimoorussamik aaqqissuussisoqassasoq, tassaniissallutik Meeqqanut illersuisoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit allattoqarfillu Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasanik katersuiffitalik (MIPI). Ataatsimoorussamik aaqqissuussinerup kingunerisaanik MIPI maannakkut aaqqissuussaanini atorlugu ingerlajunnaassaaq. Meeqqat illersuisuat annerusumik sunniuteqartassaaq, aaqqissuussaanerlu avammut malunnaateqarluartumik saqqummiuttassallugu. Meeqqat illersuisuat aqqutigalugu, meeqqanut ombudsmandi pilersinngikkaluarlugu pisut kingunerannik inuiaqatigiinni

naammagittaalliorfiusinnaasunut meeqqat saaffiginnissinnaanerit qulakkeerneqassaaq. Taamaalilluni Meeqqat illersuisuat meeqqat inuusuttullu aamma inuiaqatigiinni naammagittaalliorfiit akornini perorsaaneermik ingerlatitseqqittartut atassuteqaataassaaq. Pisinnaatitaaffiit pillugit apeqqutini qanorluunnit ittuni meeqqat ersarissumik ajornanngitsumillu pitsaasumik siunnersorneqartarnissaat ilitersorneqartarnissaallu qulakkiissallugu Meeqqat illersuisuata suliaassaraa. Nutaatut malunnaateqarnerpaavoq, meeqqat ilanngunneqarnissamik pisinnaatitaaffia, tassa sullissiviup meeqqanut paasinartumik meeqqanullu attuumassuteqartunik suliaqartarnissaa anguniagaammat.

Naalagaaffiit Peqatigiit Parisimi tunngavissatut aalajangiussaat aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Kometiata sullissivinnut, meeqqat pisinnaatitaaffiit suliaqartunut, inassuteqaataat nassuiaammi ilusiliap malippaa. Tunngaviit pingaarnerpaartarivaat, sullissiviup naalackersuinermit pituttorsimannginnissaa, siunnersuinermit paasissutissanillu ingerlatitseqqittarnermik suliaqarnissaa, kiisalu meeqqat inuusuttullu pisut kingunerannik naammagittaalliorfiusinnaasunut saaffiginnissinnaanissaasa isumagineqarnissaat.

Ilusiliap suliarineqarnerani siunertaavoq, ilaatigut meeqqat pisinnaatitaaffii atugarisaallu pillugit ingerlaavartumik nalilersuisarnerup qulakkeerneqarnera aqutugalugu, sullissiviup meeqqat pisinnaatitaaffiit atugassarititaannillu suliaqarsinnaasup aamma meeqqat periarfissaannik siammasissumik siuarsaasinnaasup pilersinneqarnissaa.

Sullissiviup naalackersuinermit pituttorsimanngitsup, ilusissatut siunnersuutigineqartoq naapertorlugu meeqqat pisinnaatitaaffiit atugassarititaannillu isumagininnissinaasup, naalackersuinermit, allaffissornertigut inuttullu atugaqarnertigut meeqqanik sullissineq nukittorsassagaa nalilerneqarpoq.

1.2. Siunnersuummi pingaarnertut tunngavigineqartut

Meeqqat inuiaqatigiinni isumalluutaapput pingaaruteqartut. Siunertat pitsaasut inatsisillu meeqqat soqutigisaannik pisariaqartitaannillu isumagininnissamut tamatigut naammanneq ajorput.

Meeqqat pisariaqartitaat inuiaqatigiinni pissutsinut allanut sanilliullutik inissisimasarnermik allaanerukkajupput. Meeqqat kissaatiminnik piomasaaqatiminnillu saqqummiussisinnaanerisa killeqarnerat pissutigalugu, pingaarutilinnik aalajangiisoqassatillugu kattuffinnut soqutigisaqatigiinnullu allanut sanilliullutik meeqqat katataanerusarput.

Meeqqat inersimasutulli inuiaqatigiinni pissutsinik naliliisinnaanermik pigisaqanngillat, taamalu inuiaqatigiinni allanngortoqartillugu qanoq sunnerneqarsinnaanertik pillugu nammineerlutik inersimasutut isummorsinnaanatik. Taamaammallumi inuiaqatigiinni pissutsit siunertamut naleqqutinngitsut pillugit akerlilissinnaanatik.

Aammattaq meeqqat namminneq soqutigisatik naalackersuinermit ingerlatsinermi, soqutigisaqatigiinni assigisaallu aqutugalugit isumaginissaannut periarfissaqanngillat.

Meeqqat namminneq soqutigisaminnik isumagininnissamut periarfissaqannginnerisa nassataannik, meeqqat soqutigisaasa inatsisitigut illersorneqarnerat annikkipat, meeqqat inatsisitigut inissisimanertik allanngortinniarlugu suliaqarnissamut periarfissaqanngillat.

Taamaammat meeqqat inuiaqatigiinni immikkooruteqartuupput sanngiitsumik inissisimasut, soqutigisaasa inuiaqatigiinni pitsaanerusumik isumagineqarnissaannut ikiortariaqartut. Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup meeqqat inuiaqatigiinnut tunngatillugu soqutigisaasa siammasissumik isumagissagai naatsorsuutigineqarpoq, pisortatigut oqartussanut namminersortunullu tunngatillugu.

2. Siunnersuummi suliassat pingaarnert

Inatsisissatut siunnersuuteqarnerup siunertaraa meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissivimmik pilersitsinissaq, meeqqat pisinnaatitaaffiinik soqutigisaannillu inuiaqatigiinni siuarsaasussamik kiisalu inuiaqatigiinni meeqqat atugaat pillugit suliaqarlunilu paasissutissiisartussamik. Suliamut tassunga atatillugu Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit ilisimalikkat katersortassavai, ineriartortillugit kiisalu atugarisaat politikkerinut, pisortatigut oqartussanut, kattuffinnut innuttaasunullu ingerlateqqittassallugit.

Inatsisissatut siunnersuummi meeqqat pineqartut tassaapput meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit, kiisalu inuit meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu inatsit naapertorlugu suliniuteqareernermit malinnaaffigineqartut, tak. Inatsisissatut siunnersuummi § 2.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni Siunnersuffik pillugu nalunaarussiaq 2010-mi isummat atorneqartut Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissivimmi aallaavigineqarput. Taamaalilluni Naalagaaffiit Peqatigiit Parisimi tunngavissatut aalajangiussaata aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Kometiata inassuteqaataat ilusiliami aallaavigineqarput. Sullissivik ataatsimut sullissiviuvoq Meeqqat illersuisuanik, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnik aamma allattoqarfimmik. Meeqqat illersuisuat sullissiviup avammut sinniisora.

Sullissiviup nukittuup paasisimasagarluartullu Kalaallit Nunaanni meeqqat atugarisaannik nukittorsaaninnaasup naalakkersuinerimullu attuumassuteqanngitsup pilersinneqarnissaa siunertaavoq.

Meeqqat illersuisuat

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaat aallaavigalugu Meeqqat illersuisuat qitiusutut sullissisuussaaq aamma Kalaallit Nunaanni meeqqanut tamanut illersuisuussaaq. Meeqqat illersuisuata suliaanut meeqqat sapinngisamik ilaatinniarneqartassapput.

Meeqqat pisinnaatitaaffii naammagittaalliorsinnaanerilu pillugit Meeqqat illersuisuat meeqqanut soqutigisaqartunullu allanut siunnersuillunilu ilitersuisassaaq. Meeqqat naammagittaalliorsinnaatitaanerit, meeqqat naammagittaalliornissamut periarfissaat kiisalu meeqqat tusaaneqartussaataitaanerit Meeqqat illersuisuata isumannaassavaa. Aammattaaq Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaannut tunngatillugu Kalaallit Nunaata inatsisitigut atuutsitsinikkullu pisussaaffii naapertuunnersut Meeqqat illersuisuata misissortassavai. Meeqqat inatsisitigut innarlitsaalisaanerisa atugassarititaasalu nukittorsarneqarnissaannut Meeqqat illersuisuat aalajangersagassanik suliniutissanillu nutaanik siunnersuuteqarsinnaavoq, imaluunniit meeqqat inuiaqatigiillu akornanni aporaaffinnik aaqqiisinnaallunilu pitsaaliuisinnaavoq. Meeqqat illersuisuata aalajangersimasumik tusarniaaffigineqartartutut meeqqat atugarisaat pillugit inatsisiliornerit, aaqquissuunerit pilersaarusiunerillu nammineerluni nalilersorlugillu oqaaseqarfigisinnaavai.

Meeqqat atugarliortut atugarisaat aamma meeqqat immikkut ittumik pisariaqartitsisut pillugit Meeqqat illersuisuat immikkut ittumik eqqumaffiginnissaaq.

Meeqqat inuiaqatigiinni inatsisitigut inissisimanerisa arlalitsigut amigaateqarneri aallaavigalugit Meeqqat illersuisuat sulisassaaq. Inuiaqatigiinni naammagittaalliorfissatut atuutereersut inersimasunut sammitinneqartut, meeqqanik saaffiginninnerit isumaginissaannut pisariaqartinneqartunik atortussaqanngillat. Meeqqat pisinnaatitaaffimminnik iluaquteqassagunik siunnersorneqarnissaaq ilitersorneqarnissarlu pisariaqartippaat. Suliaqarfiit ilaanni meeqqat ilanngutsinneqarnissaannut aalajangeeqataasarnissaannullu isumannaarisinnaaneq immikkut amigaataavoq. Taassuma nassataanik Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit, meeqqat pisinnaatitaaffiisa suatigut inissisimanerlunneri nassaarisassavai, taakkualu politikkerinut, pisortatigut oqartussanut innuttaasunullu ingerlateqqittarlugit.

Meeqqat pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu isumaginissaannut ingerlatsiviup akisussaaffia Meeqqat illersuisuata tigusinnaanngilaa. Akisussaaffiulli pitsaanerumik isumagineqarnissaannut Meeqqat illersuisuat sunniuteqarsinnaavoq. Pisinnaatitaaffinnut tunngatillugu apeqqutini qanorluunnit ittuni meeqqat ersarissumik ajornanngitsumillu pitsaassusilimmik siunnersorneqartarnissaaq ilitersorneqartarnissaallu qulakkiissallugu Meeqqat illersuisuata suliaassaasa ilagivaat.

Meeqqat illersuisuat nammineerluni imaluunniit saaffiginnittoqarneratigut iliuuseqarsinnaavoq. Kikkut tamarmik Meeqqat illersuisuannut saaffiginnissinnaatitaassapput. Meeqqat salliutinneqartassapput.

Aammattaaq Meeqqat illersuisuat meeqqanut atugassarititaasut ineriartorteqqinneqarnerannut tunngatillugu ilisimasalik katersissaaq ingerlatitseqqittassallunilu, assersuutigalugu ilaqutariinnermut tunngasut, isumaginninnermut, peqqissutsimut, atuarnermut- ineqarnermullu tunngasut.

Meeqqat atugarisaat pillugit katersuisarnek ingerlatitseqqittarnerlu Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfiup (MIPI) ullumikkut isumagisarpaa. Suliassaaq taanna inatsisissatut siunnersuutit atuutilerneratigut Meeqqat illersuisuata isumagisallissavaa. Taassuma saniatigut meeqqat atugarisaat pillugit ilisimalikkat nutaat ineriartortinneqarnissaaq Meeqqat illersuisuata isumagisassavaa. Tamatuma meeqqat atugarisaat pisinnaatitaaffiilu pillugit tamanut ilisimasaqarnerat siuarsassavaa, kiisalu meeqqanut tunngatillugu Meeqqat illersuisuata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaqarnerannut tunngavileeqataaffigissavaa.

Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfiup 2008-mi ukiumoortumik nalunaarusiornermini ujartorpaa, ilisimasaqarfiup naalackersuinnermut attuumassuteqannginnerunissaa, ilutigaluguli ilisimasaqarfiup akuersarpaa, meeqqanik inuusuttunillu suliaqarfiup tamarmiusup siammasissumik piginnaasaqarfiunani tunuliaqutaqaranilu siulersuisut ullumikkutut ingerlatsinerattut isumagineqarsinnaannginnera.

Ilisimasaqarfiup suliaassaasa meeqqat pisinnaatitaaffiinnik sullissivimmuut arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumut inissinneqarnerisigut, suliaassat suli naalackersuinnermut attuumassuteqanngitsumik isumagineqartassapput. Ilutigalugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilisimasaqarluarnerat iluaqutigalugu Meeqqat illersuisuat siammasissumik piginnaasaqassaaq. Aappaatigut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqanik illersuisup aammalu allattoqarfiup piginnaasaqarfiinnik iluaquteqassaaq

toqqaannartumillu atuisinnaalluni. Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfiup suliassai Meeqqat illersuisoqarfianut ilanngutsinneqarnerat, meeqqat atugarisaat pillugit katersuilluni, ineriartortitsilluni ingerlatitseqqittarlunilu sulinissamut iluaqutaassaaq.

Taamaalilluni siunnersuutip nassatarivaa meeqqanik inuusuttunillu suliaqarfimmi ilisimasaqarfiup allangortiteqqinneqarnera nutaamillu nassuarneqarnera, tassa Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfiup suliassaasa Meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivimmik tiguneqarnerisa nassataannik, Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfiup siulittaasui atorunnaarsinneqassapput, taamalu Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfik atorunnaarluni. Taamaalilluni inatsisissatut siunnersuut 2010-mi Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunnersuuffik pillugu nalunaarusiami ilusiliussamit allaanerussuteqarpoq, taassumalu kingunerisaanik MIPI manna inatsisissatut siunnersuut aqqutigalugu atorunnaassalluni. MIPI-p unitsinneqarneranut taaneqareersut saniatigut aamma pissutaavoq aqqissuussinerup iluani aqqissuussinerup pinngitsoortinneqarnissaa, taamaaliortoqaraluarpat meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivik nikeriarsinnaajunnaassammat aammalu suliassanut sulisunullu tunngatillugu sulineq eqarnerulersussaalluni. Taamaalilluni Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfimmi sulisut inatsisissatut siunnersuutip atuutilersinneratigut Meeqqat illersuisoqarfianni atorfeqarnerminnut taarsiullugu qullersarilissavaat allattoqarfimmi pisortaq, tamannalu sulisut suliffeqartitaaneranni pissutsinut tunngatillugu eqqortulierneruvoq.

Anguniagaavoq Meeqqat illersuisuata nuimasumik inissisimanissaa aammalu suliffeqarfiup avammut kiinnertartorissagaa. Naatsorsuutigineqarpoq Meeqqat illersuisuata sakkortuumik soqutigineqarnera meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivimmut nukittorsaataassasoq, taamaalillunilu ilisimaneqalersillugu.

Meeqqat illersuisuata meeqqat pisinnaatitaaffii soqutigisaallu pimoorullugit pingaartitarissavai. Meeqqat illersuisuat meeqqat avammut oqariartortorissavaat meeqqanullu attaveqarnermik pilersitsisorissallugu, taamaaliornikkut meeqqat Meeqqat illersuisuata sulineranut peqataalersillugit. Meeqqat illersuisuata meeqqanut attaveqarnerata meeqqat akornanni tatiginninneq aammalu meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissiviup akornanni upperinninneq pilersitseqataaffigissavai.

Meeqqat illersuisuata peqataanera aammalu suliffeqarfimmik ilisarititsinera suliffeqarfiup naammassisaqarnissamut nukissanik pisariaqartitanik peqalernissaanut aamma innuttaasunik, kattuffinnik allanik aammalu oqartussaasunik ataqqineqarnissaanut aalajangiisuusaaq.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit

Meeqqat illersuisuata sulineranut ikiuuttussaq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pilersinneqassaaq. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Naalagaaffiit Peqatigiit inassuteqaataat naapertorlugit, meeqqat atugarisaat pisinnaatitaaffiilu pillugit apeqqutit siammasissumik ilinniakkallu tamat akimorlugit paasisimasaqassapput. Meeqqat illersuisuat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut siulittaasuvoq, Meeqqallu pillugit Siunnersuisoqatigiit ilinniakkat tamat akimorlugit amerlasuujussuserlu aallaavigalugit sulisarnerat ilutigalugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit paasisimasaqarnerat piginnaassuseqartitaanerallu Meeqqat illersuisuata atortassallugit.

Inatsisissatut siunnersuummi suliassat aalajangersimasut aallaavigalugit Meeqqat illersuisuata allattoqarfiullu ukiumoortumik qitiutillugit suliniutissai Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit

aalajangersartassavaat. Aammattaaq meeqqat pillugit suliaqarfimmi pilersaarutit ineriartortinneqarnissaannut, tassunga ilanngullugit pilersaarutit meeqqanut attaveqarnissamut oqaloqateqarnissamullu qulakkeerisut suliarineqarnerannut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuanut ikiuuttassapput, kiisalu meeqqanut tunngatillugu apeqqutini tamani Meeqqat illersuisuata siunnersuinerani ilitsersuineranilu ikiuuttassallutik.

Taamaalilluni meeqqat pillugit suliaqarfimmut atatillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit isumaat Meeqqat illersuisuata sulianik naammassinninniarnanum annertuumik sunniuteqartassapput. Aammattaaq Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut siulittaasuunera pissutaalluni, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangiiniarnanum Meeqqat illersuisuat sunniuteqartassaaq.

Meeqqat atugarisaasa pisinnaatitaaffiisalu tamanit ilisimaneqarnerisa siuarsarneqarnissaat siunertaralugu, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuannik suleqateqarlutik meeqqat pillugit suliaqarfimmi misissuinissat, ilisimatusarnissat il.il. aallartinneqarnissaannut periarfissaqassapput. Tamanna pisassaaq Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Siunnersuisarfiup allattoqarfia avataanilu suleqatigisat suleqatigalugit. Aammattaaq ilisimasaq taanna Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuata meeqqanut tunngatillugu isumaannut inassuteqaataannullu tunngaviliissaaq.

Meeqqat illersuisuata immikkut isigineqarnissaa siunertaralugu aamma Meeqqat illersuisuata immikkut ittumik suliassaasa kiisalu Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortatut suliassaasa assigiinnigissutaat eqqarsaatigalugit, inatsisissatut siunnersuummi Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit innersuussutigineqarput.

Allattoqarfik

Meeqqat illersuisuannut aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut allattoqarfik pilersinneqassaaq.

Allattoqarfiup suliassarivai Meeqqat illersuisuata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit allaffissornikkut suliassaat isumagissallugit, kiisalu nalunaarusiortarnermut, ukiumoortumik nalunaarusiortarnermut, tusarniaassutinik akissuteqartarnermut il.il. peqataasarnissaaq aamma suliap qaffasissuseqartumik suliarineqarnissaanut ikiuuttarnissaaq. Aammattaaq meeqqat atugarisaat, soorlu ilaqutariinnermi, inuttut, atuarnermi ineqarnikkullu pissutsit pillugit ilisimasat allattoqarfiup katersussallugit, ineriartortissallugit ingerlateqqittassallugillu suliassarivaa.

Meeqqat illersuisuat meeqqat illersuisoqarfianut tamarmiisumut sinniisutut suliaqassaaq, illersuisoqarfiullu suliassa inuiaqatigiinnut ingerlateqqinneqarnissaat qulakkiissallugu. Meeqqat illersuisuat sullissiviup, tassunga ilanngullugu allattoqarfiup qullersatut pisortarissavaa.

Allattoqarfiup suliassai piginnaatitaaffiilu ersarinnerusut takorusukkaanni oqaaseqaatit § 17-imiittut innersuussutigineqarput.

2.1. Meeqqat illersuisuata aamma meeqqat ombudsmandiata immikkoortaat

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunnersuiffik pillugu nalunaarusiaq 2010-meersumi takuneqarsinnaavoq, meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup naalakkersuinnermut tunngasortaasa aamma ombudsmandeqarnermut tunngasortaasa immikkoortinneqarnissaat

siunertamut naleqqutissasoq. Kalaallit Nunaanni Ombudsmandeqarnermut tunngasut Danmarkip naalagaaffiata inatsisaat tunngaviusut § 55-iata oqaasertai assigivai, tassani Inatsisartut sinnerlugit pisortatut oqartussatut akisussaaffiit pillugit suliassanik inuttut, nalinginnaasumik inatsisitigut kiffaangissuseqartumillu nakkutiginninnissaq tunngaviuvoq. Tamassuma nassataanik, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivimmik suliqaartut, pisortatigut oqartussat ingerlatsinerannik inatsisitigut nakkutiginninnermik suliqaartunik suleqateqarniarnissaat ajornakusuusaaq.

Aammattaq ombudsmandeqarfik naalakkersuineri apeqqutinik isummerfigisassanik suliakkerneqartillugu, ombudsmandeqarfiup naalakkersuineri attuumassuteqannginnera pillugu taamatut aaqqissuussinerup qularnartoqartilersinnaavaa. Taamaattumik killilersuinerit isummanillu paatsuuisinnaanerit pinngitsoortinniarlugit siunnersuisarnerup innuttaasutullu suliassaqtitaanerit immikkoortinneqarnissaat siunertamut naleqquttuvoq.

Meeqqat pillugit ombudsmandimut sanilliullugu Meeqqat illersuisuata meeqqat pisinnaatitaaffii naammagittaalliorsinnaanerilu pillugit meeqqat ersarissumik ajornaatsumillu pitsaasumik siunnersorneqarsinnaanerit ilitsersorneqarsinnaanerallu qulakkiissavaa. Ombudsmandimut sanilliullugu Meeqqat illersuisuat naammagittaalliorfarfiunngilaq. Akerlianik meeqqat inuiaqatigiillu akornanni naammagittaalliorfarfioreersut akornanni, tassunga ilanngullugu Inatsisartut Ombudsmandiannut, Meeqqat illersuisuat perorsaanikkut ingerlatitseqqittartuvoq.

Taamaalilluni naammagittaalliorfarfiit atuutereersut paasisimasaqarnerat aamma suliqaarfimmi naammagittaalliuutinik pingaarnersuisinnaanerit Meeqqat illersuisuata pinngitsoorsinnaassanngilai. Akerlianik tamanut ammasumik oqallinnermi Meeqqat illersuisuat peqataalluarsinnaavoq kiisalu meeqqat pisinnaatitaaffii soqutigisaallu tamanut ammasumik oqallinnermut ilanngussinnaallugit.

Tassa Meeqqat illersuisuat meeqqanut tamanut ersarissumik ajornaatsumillu ikiuunnissaminut piareersimassaaq, tassa meeqqat ajornartorsiuutiminnik qaangiiniarlutik ingerlaqqinnissaannut pisariaqartinneqartumik ikiortassavai.

2.2. Meeqqat illersuisuata Inatsisartut Ombudsmandiannut attuumassuteqarnera

Meeqqat illersuisuat aamma Inatsisartut Ombudsmandiat imminnut attuumassuteqanngitsumik nakkutillisiartuupput. Ombudsmandi aaqqissuussaanermigut Inatsisartut ataanni inissisimavoq, tassa inatsisiliortut ataanni, akerlianik Meeqqat illersuisuat aaqqissuussaanermigut Naalakkersuisut ataanni inissisimavoq, tassa ulluinnarni aqutsinerup ingerlatsinerullu ataanni, tak. namminersorneq pillugu inatsisip § 1-ani pissaanerup agguarneqartarnerani tunngavik, tunngavigalugu Danmarkip naalagaaffiata tunngaviusumik inatsisaani § 3.

Suliani meeqqat soqutigisaat eqqarsaatigalugit inatsisini amigaateqartoqarnera ilisimatitsissutigineqartariaqaraangat, taava Meeqqat illersuisuat aamma Inatsisartut Ombudsmandiat oqaaseqarsinnaatitaapput, tamanna ersarinnerusumik takuuk inatsisissatut siunnersuummi § 8, imm. 2, nr. 3 aamma Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 11.

Piginnaasaqarfiit taakku imminnut taputartuunnerat sullissiviit taakkua marluusut akornanni ajornartorsiorfitsilersinnaanerit ilimagineqanngilaq, tassa Inatsisartut Ombudsmandiata iluarsaasseqqinnerit annikinnerusut suliarisarneri, kiisalu Meeqqat illersuisuata meeqqat

soqutigisaat inatsisitigut inuiaqatigiillu tamarmiusut eqqarsaatigalugit siuarsaanermik suliaqarnerusarnera pissutigalugit.

Aammattaaq sullissiviit tunuliaqutaat qitiutillugillu suliaat assigiinngitsuummata, ajornartorsiut aalajangersimasoq pillugu assigiinngitsunik sullissiviit oqaaseqarsinnaanerat ajornartorsiutitaqassanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq. Tassa pisuni pisortatigut oqartussat aalajangiiffigisaanni Ombudsmandi isornartorsiuisalluni tunngavissaqanngikkaangat, Meeqqat illersuisuat isornartorsiuisinnaavoq.

Kiisalu Meeqqat illersuisuata pisortatigoortumik oqartussani aqqissuussaanerata nassataanik, Meeqqat illersuisuata sulianik ingerlatsinera ombudsmandip piginnaatitaaffianut ilaavoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. december 2009-meersumi § 7.

2.3. Meeqqat illersuisuata eqqartuussivinnut aamma pisortatigut oqartussanut attuumassuteqarnera

Inatsisissatut siunnersuuteqarnermi siunnersuutigineqarpoq, eqqartuussiviit, Inatsisartut taakkulu sulliviisa pisortatigullu oqartussat, tassunga ilanngullugit naalakkersuisoqarfiit, Naalakkersuisut aamma kommunit aalajangiiffigisaat pillugit oqaaseqarsinnaanermut Meeqqat illersuisuat piginnaatinneqassasoq.

Pisortatigut oqartussat aalajangiiffigisaat pillugit oqaaseqarsinnaanermut Meeqqat illersuisuata piginnaatinneqarnera suliaanut ilaavoq. Meeqqat inuiaqatigiinni inissisimanerat Meeqqat illersuisuata nukittorsassavaa. Meeqqat inissisimanerannut tunngatillugu atugassarititigut piumasaqaatit amerlanerpaartaat, amerlasuutigullu piumasaqaatit aalajangersimasut pisortatigut oqartussat aalajangiinerisigut aalajangersarneqartarput. Meeqqat illersuisuata piginnaatitaaffia pisortatigut oqartussanut sanilliullugu killilersorneqarpat, taava Meeqqat illersuisuata suliassaminik naammaginarumik isumaginninniarnera ajornarsissaaq.

Eqqartuussiviit aalajangiineranni pisut pitsaanngitsut qulaajarneqartillugit Meeqqat illersuisuat aamma oqaaseqarsinnaatitaasariaqarpoq. Eqqartuussiviit aalajangiinerisa inatsisitigut atorneqarsinnaanerat pillugu Meeqqat illersuisuat oqaaseqarsinnaatitaassanngilaq. Akerlianik eqqartuussiviit aalajangiinermikkut qulaajagaat pillugit pisut inatsisitigullu inissisimanerit pillugit Meeqqat illersuisuat oqaaseqarsinnaassaaq. Eqqartuussiviit ingerlatsivinnik aalajangiineranni, ingerlatsiviup naliliinera Meeqqat illersuisuata isornartorsiorsinnaavaa, tassa naliliineq ingerlatsiviup aalajangiineranik atorunnaarsitsisinnaannginneranik eqqartuussiviit isumaqaraluarpataluunniit. Aamma eqqartuussiviit naliliinerinnaq malillugu aalajangiussaqarfiini, eqqartuussiviit naliliinerat Meeqqat illersuisuata nalinginnaasumik tunngaveqarluni isornartorsiorsinnaavai. Tamatuma aalajangiineq pineqartoq pinnagu inatsisit atuuttut isornartorsiorneqarnerat nassatarissavaa.

3. Pisinnaatitaaneq atuuttoq

Sammissaq manna ullumikkut malittarisassiunneqanngilaq taamaallaat Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfik (MIPI) pillugu aalajangersagaqarpoq.

Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfik pillugu aalajangersakkat ullumikkut Meeqqat Inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. december 2003-meersoq aqutugalugu iluarsineqarnikuuvoq. Inatsisissatut siunnersuummi Inatsisartut

inatsisaata atorunnaarsinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, aalajangersakkallu iluarsisat inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqassapput.

4. Pisortanut tunngatillugu aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunissat

Kommunit

Siunnersuut kommunit aningaasaqarnerannut kinguneqassanngilaq.

Piffissaq ungasinnerusoq isigalugu kommunit natsorsuutigissavaat, Meeqqat illersuisuata meeqqanut tunngassuteqartunik kommunit paasissutissaataannik nassuiaataannillu pissarsisinnaatitaanerata nassataanik allaffissornikkut suliaqarnerulaalernissaq.

Namminersorlutik Oqartussat

Aningaasaliissutit

Naalakkersuisut akuersissuteqarnerisa aamma Inatsisartut isumaqataanerisa nassataanik, meeqqat inuusuttullu pillugit sullissiviup pilersinneqarnissaanut konto pingaarnermut 30.14.29-mut 1.031.000 kr.-t 2011-mut Aningaasanut Inatsimmit immikkoortinneqarput. Ukiunut missingersuuteqarfiusunut 2012-2014-nut 2.031.000 kr.-t immikkoortinneqarput. Meeqqat Inuusuttullu pillugit Iisimasaqarfik (MIPI) 1.300.000 kr.-nik aningaasaliiffigineqareerpoq. Aningaasaliissutit taakku Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfiup aqutsisoqarfiani konto pingaarnermut 30.01.01-mut ullumikkut attuumassuteqarput.

Nikisititerinerit

AIS 2012-p suliarineqarneranut atatillugu 30.14.XX-p ataani meeqqat pisinnaatitaaffiitut sullissivimmut atugassaq konto pingaarneq nutaaq pilersinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Ingerlatsinermut konto taanna meeqqat pisinnaatitaaffiitut sullissiviup siunissami aningaasaqarnikkut aallaavigissavaa. Taamaalilluni eqqarsaatigineqarpoq, 2012-mi aamma ukiuni missingersuusiordiusuni aningaasaliissutissat qulaani pineqartut kontomut pingaarnermut nutaamut nikisinneqarnissaat.

Atorfiit

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Sullissiviup piviusunngortinneqarnerani MIPI-mi sulisuusut amerlassusaat atuutiinnarneqassapput. Taakkua saniatigut Meeqqat illersuisuattut aamma allattoqarfimmi pisortatut atorfiit pilersinneqassapput.

Aningaasatigut atugassarititaasut tamarmiusut

Meeqqat illersuisoqarfianut aningaasaliissutissat tamarmiusut 2012-imit takussutissiami ataani takutinneqartumi annertussuseqassapput.

Aningaasarsianut aningaasartuutissat 2012-imit siumut 2.300.000 kr.-tut annertutigisassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasartuutissat allat paasititsiniaanermut, isumasioqatigiinnernut, pikkorissartitsinernut angalanernullu attuumassuteqarnerussapput, taakkulu 1.031.000 kr.-nut missingersuusiorneqarput.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Sullissivik sammisaminut suliniutiminullu assigiinngitsunut aningaasaliissutissanik qinnuteqarsinnaassaaq. Taakku ataani saqqummiussami ilaatinneqanngillat.

t.kr.	AIS 2012	Missingersuutit 2013	Missingersuutit 2014	Missingersuutit 2015
Aningaasartuutit katillugit	3.331	3.331	3.331	3.331
Aningaasarsiat	2.300	2.300	2.300	2.300
Aningaasartuutit allat	1.031	1.031	1.031	1.031
Isertitat	0	0	0	0

Piffissaq ungasinnerusoq isigalugu Namminersorlutik Oqartussat natsorsuutigissavaat, Meeqqat illersuisuata meeqqanut tunngassuteqartunik Namminersorlutik Oqartussat paasisutissaataannik nassuiaataannillu pissarsisinnaatitaanerata nassataanik allaffissornikkut suliaqarnerulaalernissaq.

5. Inuussutissarsiuteqartunut tunngatillugu aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunissai

Siunnersuut inuussutissarsiuteqartut aningaasaqarnerannut kinguneqassanngilaq.

Meeqqanut tunngatillugu suliffeqarfinnut namminersortunut, peqatigiiffinnut kattuffinnullu Meeqqat illersuisuata isersinnaatitaanerata aamma meeqqanut tunngatillugu paasisutissanik nassuiaatinillu Meeqqat illersuisuata pisinnaatitaanerata kinguneranik suliffeqarfiit namminersortut, meeqqanut tunngatillugu peqatigiiffiit kattuffiillu il.il. piffissaq ungasinnerusoq isigalugu allaffissornikkut suliaqarnerulaalernissaq naatsorsuutigissavaat.

6. Innuttaasunut tunngatillugu aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunissai

Meeqqat pisinnaatitaaffii naammagittaalliorsinnaanerilu pillugit meeqqat siunnersorneqarlutillu ilitersorneqartarnissaat siunnersuutip qulakkiissavaa. Aammattaaq angajoqqaat allallu meeqqanik illersuerusuttut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit siunnersorneqarlutillu ilitersorneqarnissaat siunnersuutip ajornannginnerulersissavaa.

7. Avatangiisinut pinngortitamullu kingunissai

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqassanngilaq.

8. Naalagaaffeqatigiinnermut Namminersorlutillu Oqartussanut attuumassuteqarnera

Naalagaaffeqatigiinnermut aamma Namminersorlutik Oqartussanut tunngatillugu siunnersuut kinguneqassanngitsoq nalilerneqarpoq.

9. Pisortatigut oqartussat kattuffiillu tusarniaaffigineqarnerat

Inatsisissatut siunnersuut makkununnga tusarniutigineqarpoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik, KANUKOKA, KANUNUPE, MIPI, SIK, PPK, PK, IMAK, PIP, AK, ASG,

Isumaginninnermik Maalaaruteqartarfik, MIBB, Nanu Børn, ICYC, Sorlak aamma Kommunit Kukkunersuisoqarfiat.

Makkua tusarniummut akissuteqanngillat:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, KANUNUPE, PPK, PK, ASG, Isumaginninnermik Maalaaruteqartarfik, Nanu Børn, ICYC aamma Sorlak.

Kinguliiniittut inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatissaqanngillat:

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik, P.I.P, AK aamma Kommunit Kukkunersuisoqarfiat.

Kinguliiniittut inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatissaqarput:

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, (Siunnersuisoqatigiinnut Aalajangiisartunullu Aqutsisoqarfik):

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq § 7-mut tunngatillugu immaqa aalajangeeqataasinnaannginnermut malittarisassanik aalajangersaasoqartariaqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuummi meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit sullissiviup sulianik ingerlatsinerneq malittarisassai pillugit nutaamik kapitali 3 suliarineqarpoq. Kapitalip aamma imaraa aalajangeeqataasinnaanngineq.

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq § 8, imm. 3 (maannakkut § 8, imm. 4) utoqqaassusissamut killiliinikkut, assersuutigalugu aqqaneq marlunnik ukiulinnut, ersarissarneqartariaqartoq. Aammattaaq atuarneqarsinnaasariaqarpoq meeqqat sumi nassaarineqartariaqarnermut, meeqqat immikkuullarissunik soqutigisaqartuussanersut, suliassaqarfimmi pineqartumi ”sulianik ilisimasaqartuuneq”, atuartut rådiat, inuusuttunut politikkikkut kattuffiit il.il.

Naalakkersuisut isumaqarput, meeqqat tamarmik tusaaniarneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqartariaqartut, taamaattumillu ukiumikkut aqqaneq marlunnik ukioqarnissaat killiliissutigineqassanani. Oqaaseqaatit aqqinneqarput, taamaalilluni maannakkut imaalerpoq Meeqqat illersuisuat meeqqanut attaveqarnissaminut oqaloqateqarnissaminullu inatsisip § 14, imm. 2 malillugu ikiortissaminik pissarsisinnaasoq.

Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq, pissutsini qanoq ittuni Meeqqat illersuisuat isumasiorneqartassanersaq, aammalu pissutsini qanoq ittuni § 10 malillugu taamaaliorqarsinaanersaq ersarissumik atuarneqarsinaasariaqartoq. Aammattaaq Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq § 9-mi ”suliniutit allat” ersarissumik nassuiarneqartariaqartut, § 9-p sumiginnarneqarnissaata pinngitsoortinnissaa qulakkeerneqassappat.

§ 10 malillugu Inatsisartut, Naalakkersuisut aamma pisortatigut oqartussat allat apeqqutini tamani tamanut tunngassuteqartuni, meeqqanut atugassarititaasunut pingaaruteqartuni, Meeqqat illersuisuannik isumasiuisinnaapput. Aalajangersagaq malillugu Meeqqat illersuisuannik isumasiuinissaq pisussaatitaaffiunngilaq. § 9-mi pineqarpoq Meeqqat illersuisuata meeqqanut atugassarititaasunut meeqqallu pisinnaatitaaffiunut sunniuteqartussanik inatsisinut suliniutinullu allanut tunngatillugu suliniuteqartoqalernerani

isumasiorneqarnissaminut piginnaatitaaffeqarnera. § 9-mut oqaasertaliussani suliniutit allat nassuiaarneqarput taakkuusut assersuutigalugu pisortat aamma namminersortut meeqqanut paaqqinnittarfiutaannik sananissamut pilersaarusiornerit pioreersunilluunniit ingutserinerit.

Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa, sulianik ingerlatsisarnermi inatsit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit sulinerannut atuutinngitsoq aammalu sulianik ingerlatsisarnermi inatsimmi aalajangersakkat ataasiakkaat atuutsinneqassappata, taakkua inatsimmut ilanngunneqartariaqartut.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Sullivimmi sulianik ingerlatsinermi malittareqqusanut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuummi kapitali 3 nutaaq suliarineqarpoq.

Ilinniartitaanermut aamma Ilisimatusarnermut Naalackersuisoqarfik:
Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermi siullermi maalaarutai Naalackersuisunit tusaatissatut tiguneqarsimasut.

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq, MIPI pillugu nalinginnaasumik oqaaseqaatit erseqqissaavigineqartariaqartut, tassalu taamaallaat pineqartoq allattoqarfissatut siunnersuutigineqartup ilaatigut suliarissagai suliasat ullumikkut MIPI-mit ingerlanneqartut aammalu aalajangerneqarsimasoq MIPI'p atorunnaarsinneqarnissaa.

Oqaaseqaatit nalinginnaasut oqaaseqaatigineqartutigit erseqqissarneqarput.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik:
Siunnersuut isumaqatigaa naatsorsuutigalugulu meeqqat inatsisitigut illersugaanerat inatsisartut inatsisaata naleqqussarneqarneratigut ersarissarneqarlunilu nukittorsarneqassasoq.

KANUKOKA aamma kommunit:
KANUKOKA'p isornartorsiorpaa inatsisip piareersarneqarluni suliarineqarnerani
KANUKOKA'p aamma kommunit peqataatinneqarsimanninnerat.

Oqaatigineqassaaq pineqanngimmata isumaginninnermut-, peqqissutsimut- imaluunniit ilinniartitaanermut inatsisit. Akerlianilli pineqarpoq inatsisissatut siunnersuut meeqqat pisinnaatitaaffiinnut tunngassuteqartoq. Taamaalilluni kommunit iluanni ingerlatsivik eqqartorneqanngilaq.

KANUKOKA isumaqarpoq, pisortat namminersortullu ingerlataat, peqatigiiffiit aammalu kattuffiit sorliit, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassanik inassuteqaateqarlutillu toqqaasinnaanersut ersarissarneqartariaqartoq.

§ 6, imm. 1-mut oqaasertaliussat aqqissuunneqarsimapput imaalillugit, tassanga erseqqissumik atuarneqarsinnaanngorlugu, kattuffiit peqatigiiffiit il.il., meeqqanut atugassarititaasunik sulialittut oqaatigineqartut paasineqassammata taakkuusut kattuffiit peqatigiiffiillu pisortanut attuumassuteqanngitsut. Assersuutigalugu NGO'erit, timersoqatigiiffiit imaluunniit ilinniarfinni ilinniartunut rådit nuna tamakkerlugu kattuffii. § 6, imm. 5-mut oqaasertaliussani atuarneqarsinnaavoq, Naalackersuisut kattuffiit, peqatigiiffiit il.il., sorliit inassuteqaateqarsinnaasutut piginnaatitaaffiligaanersut inaarutaasumik aalajangiiffigissagaat. Aalajangersagaq siamasissumik paasineqassaaq, tassalu taamaallaat pineqanngimmata peqatigiiffiit kattuffiillu ileqqut malillugit

pilersitaasimasut. Tamatuma qulakkiissavaa. peqatigiiffiit aamma kattuffiit il.il. akornanni Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut aallartitassanik inassuteqarsinnaasutut toqqarneqarsinnaasut amerlasuujunissaat.

§ 6, imm. 2-mut oqaasertaliussanit atuarneqarsinnaavoq, meeqqanut pisortanit aamma namminersortunit paaqqinnittarfiit pigineqartut paasineqassammata, taakkuusut assersuutigalugu atuarfiit, meeqqanut angerlarsimaffiit, napparsimmaviit, meeqqeriviit, sunngiffimmi angerlarsimaffiit il.il.

KANUKOKA isumaqarpoq, MIPI'p matuneqarnissaa uggornarlunilu paasiuminaatsuusoq.

Eqqaaneqassaaq MIPI'p suliassai inatsisissatut siunnersuummi aamma siunissami piujumaartut. Taamaallaat suliassat MIPI-miit meeqqat pisussaaffii pillugit sullivimmut nuunneqassapput.

Kommuneqarfik Sermersuup aamma Kommune Kujalliup naammagisimaarpaat tusarniaanermi siullermi kommunit immikkoortutut qitiusutut oqaatigisaat Naalakkersuisunit ilanngunneqarsimammata.

Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivik inatsisissatut siunnersuutip tusarniaanermut siullermut sanilliullugu ersarinnerusumik tamakkiinerusumillu saqqummiukkaa.

Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq najoqqutassaanerussasoq sulianik ingerlatsisarnermut inatsisip atuunera § 11-mi, imm. 2-mi oqaasertaliussanut assingunera innersuussutigissallugu.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiviup sulianik ingerlatsinermut malittarisassai pillugit inatsisissatut siunnersuummi kapitali 3 nutaaq suliarineqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq § 12, imm. 2 aamma 3-mut oqaasertaliussani allagaatinik nammineq pigisanik paasissutissiisussaataanerup qanoq paasineqarnissaa ersarinnerusariaqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq meeqqat pisinaatitaaffii pillugit sullivik aningaasatigut naammattunik atugassinneqarsimanersooq immikkut arajutsinaveersaartariaqartoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Sullivik akuersissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nik immikkut inissitiserinikkut nuussivigineqarniarneqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq isumaqarpoq MIPI'p suliaasa meeqqat pisinnatitaaffii pillugit sullivimmi tulleriarinermi kingulliunneqannginnissaat qulakkeerneqartariaqartoq.

Inatsisissatut siunnersuutikkut MIPI'p suliaasa tulleriarinermi kingulliunneqarnissaat siunertaanngilaq. Akerlianilli siunertaavoq ilisimasanik tunngavilimmik Kalaallit Nunaanni meeqqat- aamma inuusuttut sullinneqarnerata nukittorsarneqarnissaa.

Kommune Kujalliup aamma Qeqqata kommuniata Meeqqat Siunnersuisoqatigiiviniq aamma Meeqqat illersuisuannik pilersitsinissaq tapersersorpaat.

Meeqqat aamma Inuusuttut (MIPI) pillugit Ilisimasaniq katersuiffiup siulersuisui: Siulersuisut isumaqarput siullermeerluni tusarniaanermi siulersuisut inassuteqaataat maannakkut inatsisissatut siunnersuumut annikippallaartumik allannguuteqartitsisimasut.

Siulersuisut isumaqarput MIPI pillugit 2009-mi ukiakkut aammalu 2010 upernaakkut aammalu meeqqat- aamma inuusuttut iluanni nutaamik aaqqissuussaqaarnissamut eqqarsaatit annertoorujussuarmik allannguuteqarsimasut.

Inatsisissatut siunnersuutip aallaavigaa ”2010-mi Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunnersuiffik pillugu nalunaarussiaq” aamma nalunaarusiap Inatsisartuni oqallisigineqarnera. Inatsisissatut siunnersuut tusarniaanermi siullermi akissutinut tunniunneqartunut naleqqussagaavoq.

Siulersuisut isumaqarput MIPI’p nukittorsarneqarnissaanik Inatsisartut ersersitsinerat Naalakkersuisunik akerlilerneqartoq.

Naalakkersuisut isumaqarput MIPI’p suliaanik ingerlatsinermik tigusineq aaqqissuussinermi nutaami nukittorsarneqassasoq.

Siulersuisut isumaqarput inatsisissatut siunnersuut ” 2010-mi Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunnersuiffik pillugu nalunaarussiaq”-mi inassuteqaatinit annertuumik allaanerussuteqartoq aammalu inassuteqaatinit MIPI’p arlalippassuariarluni saqqummiunneqartartunit.

Inatsisissatut siunnersuutip aallaavigaa ” 2010-mi Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunnersuiffik pillugu nalunaarussiaq” aamma nalunaarusiap Inatsisartuni oqallisigineqarnera. Inatsisissatut siunnersuut tusarniaanermi siullermi akissutinut tunniunneqartunut naleqqussagaavoq.

Siulersuisut inatsisissatut siunnersuut taamatut iluseqartillugu tapersersorsinnaanngilaat, tamatum kingunerissammagu MIPI’p atorunnaarsinneqarnissaa. Siulersuisut ajuusaarutigeqaat MIPI’p aqqaata tammavinnissaa. Siulersuisut isumaqarput MIPI ukiunik qulinik ikinnerusuni inuiaqatigiinni kalaallini aammalu nunani issittuniittuni Nunanilu Avannarlerni ilisimasaniq katersinermi suliffeqarfittut akuerisatut ataqqisatullu ineriatorsimasoq.

Naalakkersuisut isumaqarput, MIPI’p suliaanik suliaqarneq aaqqissuussinermi nutaami nukittunerulissasoq.

Siulersuisut isumaqarput meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivik MIPI’p maannakkut suliaanik tigusinissaminut aningaasatigut sulisutigullunniit naammattunik atortussaqaangitsoq. Meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit sulliviup suliat pisinnaatitaaffinnut tunngassutillit ima sakkortutigisumik sammivai, MIPI’p suliasai ulluinnarni sulinermi tulleriarinermi annertuumik kingullinneqalersinnaallutik.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmut immikkut nikisinniarneqarput atugassiisutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

Inatsisissatut siunnersuutikkut MIPÍ'p suliaasa tulleríiaarinermi kingullíunneqarnissaat siunertaanngílaq. Akerlíanillí siunertaavoq ílisímasanik tunngavílimmik Kalaallit Nunaanni meeqqat- aamma ínuusuttut sullinneqarnerata nukittorsarneqarnissaa.

Siulersuisut isumaqarput Meeqqat illersuisuat aalajangiisinnaasariaqartoq.

Meeqqat illersuisuat maalaaruteqarfíssatut períarfíssaanngílaq. Meeqqat illersuisuannik pílersítsinermi tamanna siunertaanngílaq. Meeqqat illersuisoqarnerannut eqqarsaataavoq meeqqat ajornartorsíutitaqanngítsumik ínuíaqatígíinni maalaartarfínnut anngússínnaaníssaat, meeqqanut ombudsmandímik pílersítsísísoqanngíkkaluartoq. Taamaattumik Meeqqat illersuisuat tassaavoq meeqqat aamma ínuíaqatígíinni maalaartarfíit píusut akornanni attaveqaataasutut perorsaaníkkut-íngerlatítseqqíttartoq.

Siulersuisut isumaqarput Meeqqanik illersuisoq písortatut oqartussat tungaannut, Meeqqanik illersuisup allakkíanik íl.íl. újartugaanik tunníussínnngítsumut, píneqaatíssísinnaanermut períarfíssanik peqartariaqartoq.

Tassungá tunngatíllugu oqaatígíneqassaaq Meeqqat illersuisuat písortatut oqartussat allakkíanik íl.íl. újartugaanik Meeqqat illersuisuannut tunníussaqaanngípáta, eqqartuússívínnut saaffígínníssínnámmat.

Siulersuisut tupígusuutígaat Kalaallit Nunaata Meeqqanut ombudsmandímik, sulíassanik ataasiakkaanik nalííísartússamík, aalajangiísartússamík ínassuteqaateqartartússamíllu pílersítsíníssaq qínérsmánnngímágu. Ílímaíneqartariaqarpoq Naalagaaffíit Peqatígíit Meeqqanut komítéa tamatúmmínga Kalaallit Nunaannut ínassuteqaateqarumaartoq.

Naalagaaffíit Peqatígíit Meeqqanut komítéata naammagísímaarlugu paasívaa, Kalaallit Nunaat Parísímí Tunngavíssatut aalajangersakkat aallaavígalugít Meeqqanut Síunnersuísoqatígíinník arlaannaannúlluunnít qílersórsímánnngítsumík pílersítsínííartóq. Meeqqanut komíté oqaaseqaatíník, Naalagaaffíit Peqatígíit Meeqqanut komítéata Kalaallit Nunaanni Meeqqanut ombudsmandeqalerníssamík ínassuteqaateqarníssamík ílímasulérítsínínaasumík, ímalímmík saqqummiússaqaarsímánnngílaq. Danmarkíp Naalagaaffíit Peqatígíit Meeqqanut Komítéanut píffíssat sísamaanni ínernííínertut ímm. 19-mí oqaaseqaatai ínassuteqaataalu ínnersúussutígíneqarput. Aamma oqaatígíneqassaaq ombudsmandí aalajangiíneq ajormat, oqaaseqaateqartarluníli.

Siulersuisut takujumínaatsíppaat qanoq ílílluní períarfíssaqaassanérsoq ínummík Meeqqanut illersuisup píginnaaneqarfíssaaník tamaník píginnaanílímmík nássaarníssaq. Taamaattumík síulersúsíut ísumaqarput písaríaqartoq allattoqarfímmí ínunník píginnaaneqarfíssatut píumasaaqatíník píginnaanílínník atorfeqartítsísísoqarníssaa, síulersúsíullí ísumaqarput tamanna anguníagaanngítsoq. Taamaattumík síulersúsíut ísumaqanngíllat Meeqqat illersúsíuat, aníngaaalííssutígíneqartut íluanni, ínatsíssatut síunnersúumí anguníakkaník naammássíníssínnáasoq. Síulersúsíut érseqqíssaatígaat, síusínnerúsukkut túsarníummí aníngaaatígut atortússat amígaataanerat síulersúsíut assuarlíutígímmássuk.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmut immikkut nikisinniarneqarput atugassiisutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

Siulersuisut isumaqarput inatsisissatut siunnersuutip § 12-ani Meeqqat illersuisuata pisortanit namminersortunillu meeqqanut paaqqinnittarfinnut pigineqartunut aammalu meeqqanut peqatigiiffinnut kattuffinnullu isersinnaatitaanerata piumasaqaatigilersikkaa Meeqqat illersuisuat illuliat sannaannik suliamik ilisimasalittut aammalu meeqqat inuusuttullu suliaritinnissamut periarfissaannik suliaqartinneqarnissaannillu ilisimasaqarnissaa.

§ 12 malillugu Meeqqat illersuisuat pissutsinut tamanut, meeqqanut atugassarititaasunut, ilanngullugit init aggorneqarnerannut, ingerlatsinermut, pissutsinut atuisunik sullissinernut suliassaqaartitsinernullu, illuliamik allannqortitsinerinermut il.il., oqaaseqaartassaaq. Meeqqanut illersuisup nammineq aalajangissavaa tamakkua pillugit oqaaseqassanerluni. Taamaattumik piumasaqaataannqilaq Meeqqat illersuisuat illuutini pissutsit pillugit oqaaseqaateqaartassasoq. Aalajangersagaq oqaasertaligaavoq siammasissumik qulakkeerumallugu Meeqqat illersuisuata oqaaseqarnissaminut periarfissaasa killiliiffigineqannginnissaat. Meeqqat illersuisuata illup aaqqissuunneqarneranut pissutsit tunngassuteqaartut ajornartorsiuteqaarfiusutut isumaqarfigigunigit, Meeqqat illersuiat periarfissaqarpoq suliamik ilisimasalimmik isumasiuinissamut, tamanna Meeqqat illersuisuata naleqquttuusoriguniuk, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 17, imm. 3.

Aammattaq siulersuisut isumaqarput eqqarsarnartoqartoq Meeqqat illersuisuat kisimi § 12 malillugu ornitassanut akornuteqanngitsumik isersinnaatitaammat, tassami Meeqqat illersuisuat periarfissarissaassanngimmat aammalu naatsorsuutigineqarsinnaanngimmat allattoqarfimmi sulisut tamakkiisumik siunnersuillunilu ilitersuisinnaanera aammalu pissutsit namminneerlutik takusimanngikkunik Meeqqat illersuisuata sulinerani suliamik ilisimasalittut tapersersuisinnaannatik.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivik Meeqqat illersuisuannik saqqumilaartinneqassaaq. Taamaalilluni Meeqqat illersuisuat nuimasumik inissisimasuuvoq, Sullivimmillu avammut kiinnertitsisusarluni. Oqaatigineqassaaq Meeqqat illersuiat suliffeqarfinnut pulaarnermini sukkulluunniit suleqamminik nassarsinnaammat, tamanna Meeqqat illersuisuata naleqquttutut isigippagu. Kisiannili pulaarnermi suleqammik ilaqarnissanut piumasaqaataavoq suliffeqarfiup tamatumunnga akuersissuteqarnissaa, tassami suleqatigisaq akornuteqanngitsumik suliffeqarfimmut isersinnaatitaanngimmat.

Siulersuisut isumaqarput Meeqqanut illersuisup sulianik tigusinissaanut Meeqqat illersuisuata nammineerluni aalajangiisarnissaanut pisinnaatitsissut, tak. § 11, imm. 3, annertuumik toqqissisimananngitsuusoq, tassami siulersuisut isumaqarmata suliassaqarpallaarneq pissutigalugu suliassanik tunuartitsisarneq ileqquulersinnaasoq – pingaartumik meeqqat aamma inuusuttut, inatsisissatut siunnersuutip nammineq inuiaqatigiinni nalaanneqarnerpaatut sanngiinnerpaatullu isigisai, pillugit suliassat pineqartillugit.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput aammalu § 11, imm. 3-mut oqaasertaliussat allannqortitat suliarineqareerput.

Siulersuisut isumaqarput § 5-imi Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit sumulluunniit qilersorsimasuunngitsut atuarsinnaasariaqartoq.

§ 3, imm. 2-mi atuarneqarsinnaavoq Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Sullissivik politikikkikkut sumulluunniit qilersorsimanani Namminersorlutik Oqartussat ataani suliffeqarfiusoq. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi atuarneqarsinnaareerpoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit arlaannaannulluunniit qilersorsimasuunngitsut.

Siulersuisut apeqquserpaat inatsisissatut siunnersuutip ilumut Parisimi Tunngavissatut aalajangersakkat malinnerai, tassami suliffeqarfiit soorlu, Ilisimatusarfik, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik imaluunniit suliffeqarfiit ileqqorissaarnermik isumalioqqissaarnermillu ingerlatallit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni aallartitaqarnissaminnut periarfissaq angusinnaanngimmassuk, tassami aqutsisoqarfinni naalagaaffiup allaffissornikkut ingerlatsinera taamaallaat imaqartussaammat siunnersuisarnermik, suliffeqarfiullu tungaanut aalajangiinissani aalajangeeqataasinnaanermut pisinnaatitsisuunani.

Paatsoornermik pissuteqarpoq suliffeqarfiit taaneqartut il.il. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni sinniisoqarsinnaannginnerat. § 6, imm. 1-mi aamma imm. 2-mi kattuffiit, peqatigiiffiit, suliffeqarfiit aamma pisortatigit oqartussat il.il. taaneqartut, namminneq aalajangissavaat kina Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut inassutigissanerlugu. Taamaattumik piukkussap aaqqissuussaaffimmi innersuussisinaatitaasumi atorfeqarnissaa pisariaqanngilaq. Taamaattumik aaqqissuussaaffiup piukkussaq innersuussutigisinnaavaa, assersuutigalugu immaqa Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmi atorfilik. Naalackersuisut aamma isumaqarput suilersuisut Parisimi Tunngavissatut aalajangersakkani paasinninnerat ataqatigiinneranniit avissaartillugu tigusaasoq. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliassani aalajangersimasuni aalajangiinissamut pisinnaatitaaffeqanngillat, kisiannili Meeqqat illersuisuannik siunnersuillutillu ilitersuisinnaallutik. Taamaattumik meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup sumulluunniit qilersorsimannginnera kalluarneqanngilaq, naak namminersortuneersunik qinigassanngortitanik Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinniittoqaraluartoq.

Siulersuisut isumaqarput suliap ingerlanneqarnera tamarmi ersarinnerusariaqartoq inassuteqarnissamut aamma toqqaanissamut piumasaqaatit erseqqinnerusut avammut nalunaarutigineqarnerisa inatsisitigit piumasaqaatitalerneqarnerisigut, tak. § 6, imm. 4 aamma 5. Piumasaqaatigineqartariaqarpoq, kattuffiit aamma suliffeqarfiit toqqakkat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut innersuunneqarsinnaanerat innersuunneqarsinnaannginneralluunniit tunngavilersorneqartariaqartoq. Aammattaq siulersuisut isumaqarput sumut arlaannut qilersorsimannginneq annerpaamik qulakkeerumallugu suliffeqarfiit, NGO'erit il.il., suliassaqarfiup iluani soqutigisaqarlutillu ilisimasaqartut inassuteqarnissamut malittarisassat ilusilerneqarnerannut aammalu Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut qinigassanngortittussanik toqqaanermi piumasaqaatinut sunnuteqaqataanisaa.

Naalackersuisut naatsorsuutigaat, § 6-mi, imm. 4-mi inatsisitigit tunngavissaq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut qinigassanngortitsinnissamut inassuteqaatinut erseqqinnerusumik malittarisassaliornissami aalajangersaanermut atorneqassasoq. Nalunaarutissatut siunnersuut sunnuteqaqataanisamik kissaatigisaq malikkumallugu illuatungeriinnut susassaqartunut tusarniutigineqarumaarpoq.

Siulersuisut isumaqarput inaarutaasumik inatsisissatut siunnersuutaasussami pisariaqassasoq suliassat annertussusissaasa erseqqissaavigineqarnissaat. Assersuutigalugu iliuusissanik

pilersaaruteqarluni suliaqarneq piffissartornartorujussuullunilu sulisunik atuinartorujussuuvoq.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit suliaasa qanoq annertutiginissaasa ilimagineqarnerat pillugu oqaaseqarnissamut periarfissaqanngilaq, tassami taanna inuussutissarsiutitigut ingerlatat allat assigalugit eqqoriassallugu nalunartuummat aammalu piffissap ingerlanerani nikerartuusinnaalluni. Taamaattumik naleqquttuunngilaq suliat annertussusissaanik ilimagisat inatsisissatut siunnersuumi oqaatigineqarnissaat.

Siulersuisut isumaqarput, meeqqat sullinneqarnerata iluani periusissanik ineriartortitsinermi allattoqarfik peqataatinneqartariaqartoq.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit ilaasortaata toqqarneqaqqammerput suliat akimorlugit nukittuumik arlaannanulluunniit qilorsorsimangitsumik Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnik suliamik ingerlatsisussanik ilaatigullu Meeqqat illersuisuata meeqqat iluanni sullissinermi pilersaarutinik ineriartortitsinissaani ikiuuttussanik pilersitsinissaq siunertaralugu. Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit suliap taassuma ingerlanneqarnerani allattoqarfimmit ikiorteqarumagunik, tamanna Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit namminneq aalajangissavaat.

Siulersuisut isumaqarput inatsisissatut siunnersuummi ersernerluttoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuat tassannersut suliffeqarfik ataaseq. Aammattaaq siulersuisut paasiuminaatsippaat Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni siulittaasuunissaa, tak. § 4, tassami peqatigisaanik Meeqqat illersuisuat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnit siunnersorneqarlunilu ilitersorneqartassamat.

Meeqqat illersuisuata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit akornanni pissutsit nalinginnaasumik oqaasertaliussani erseqqinnerusumik allaaserineqarput.

Siulersuisut isumaqarput Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit isumaqatigiissut Meeqqat illersuisuata allakkatigut tunngavilersuillutik soraarsinneqarnissaanik inassuteqarnissamut periarfissaqartariaqaraluartut.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu Meeqqat illersuisuata soraarsinneqarneranut aalajangersagaq suliarineqareerpoq. Tassani ilaatigut atuarneqarsinnaavoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat arfinillit Meeqqat oqaaseqartartuata soraarsinneqarnissaa inassutigisinnaagaat.

Siulersuisut isumaqarput Meeqqat illersuisuannut tunngatillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suli sunniutikipallaartut. Assersuutigalugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuata oqaaseqarnissaa akornusersinnaanngilaat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit tamarmiusut Meeqqat illersuisuata aalajangenera imaluunniit suliassamut aalajangersimasumut paasinninnera isumaqatiginngikkaluarpassulluunniit. Siulersuisut nangaanartoqartippaat Meeqqat illersuisuat kisimi Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnik atuisinnaammat, kisiannili qanoq ilisukkulluunniit siunnersuutaannik ilitersuutaannillu tusarnaatariqaqarnani. Aammattaaq siulersuisut isumaqarput Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuata suliaasa ersarissumik avissaartinneqarnerat amigaataasoq Meeqqammi pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuata suliai pillugit oqaaseqaqqusaanngillat, akерlianilli Meeqqat illersuisuat

Meeqqat pillugit sinnerlugit oqaaseqarsinnaatitaalluni. Aammattaaq § 16, imm. 2-mi atuarneqarsinnaavoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit isumagissagaat suliaminnut tunngatillugu inuiaqatigiit ilisimatinneqartarnissaat, tamannali periarfissaqanngilaq Meeqqat illersuisuat taannaasimappat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit sinnerlugit oqaaseqartartuusoq.

Naalakkersuisut isumaqarput suleqatigiilluni ingerlataq maluginiarneqassasoq, tassani Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pitsaasumik inerititaqarfiusumillu oqaloqatigiittarnerat pineqarmat. Taamaalilluni eqqartorneqanngillat suliffeqarfut assigiinngitsut, imminnut akersuullutik sulisussat. Meeqqat illersuisuat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni siulittaasuvoq aammalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit sinnerlugit oqaaseqartartuulluni.

Siulersuisut inatsisissatut siunnersuut ima paasivaat, allattoqarfimmi piviusumik gruppit pingasuusut assigiinngitsunik pinsinnaatitaaffillit pisariaqartinneqartut: allatseqarnikkut ikiortit, inatsisitigut ikiortit aammalu sulianik piginnaasaqarfillit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnik ikorfartuisussat suliassanillu ullumikkut MIPI-mik ingerlanneqartussanik ingerlatitseqqittussat. Siulersuisut isumaqanngillat tamatumunnga naammattunik atugassiisoqarsimasoq.

Meeqqat pinsinnaatitaaffii pillugit sullivimmuut immikkut nikisinniarneqarput atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

Siulersuisut isumaqarput suliffeqarfimmi allattoqarfimmi pisortap suliassai aamma atuuffii erseqqissarneqarsimanngitsut. Tassunga taartitut siulersuisut isumaqarput allattoqarfimmi pisortamik atorfissaqartitsisoqanngitsooq, tassami Meeqqat illersuisuata allattoqarfimmi sulisut siulersorneqarnissaat sularisinnaammagu.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu allattoqarfimmi pisortap suliassai atuuffiilu § 17-mi, imm. 3-mut oqaasertaliussani ersarissarneqarsimapput.

Siulersuisut isumaqanngillat inatsisissatut siunnersuummi Parisimi Tunngavissatut aalajangersakkat imm. 12-mi naammassineqarsimasut, tassani allassimammat “Suliffeqarfik atassuteqaatersuutitigut qulakkeerivigineqarsimassaaq, tamakkiisumik atorneqarsinnaassalluni, tassunga ilanngullugu aningaasalersuineq aammalu nammineq sulisoqarlunilu nammineq iniuteqassalluni, tamatuma qulakkiissallugu naalakkersuisunut tunngatillugu nammineerluni ingerlasinnaassuseqarneq (Naalakkersuisut, red.) aningaasaqarnikkullu nakkutigisaanissap, sumulluunniit qilersorsimannginermik navianartorsiortitsisinnaasup, akornuserneqarnissaa.” Taamaalilluni siulersuisut isumaqanngillat inatsisissatut siunnersuut suliffeqarfimmut aningaasatigut sulisussatigullu atugassiissutaanut tunngatillugu Parisimi Tunngavissatut aalajangersakkanik naammassinnittoq.

Parisimi Tunngavissatut aalajangersakkat isummerfigineqanngillat immikkut sulisoqarnikkut aningaasatigullu atugassatut pigisat. Meeqqat pinsinnaatitaaffii pillugit sullivimmuut immikkut nikisinniarneqarput atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

Siulersuisut eqqarsarnartoqartittorujussuuaat piareersarneqarsimannginmat meeqqat pinsinnaatitaaffii pillugit sullivimmuut nutaamut atugassiissutinit tamarmiusunit Meeqqat

illersuisuat qanoq annertutigisumik atuisinnaanissamut pisussaatinneqassanersoq. Siulersuisut isumaqarput MIPI'p maannakkut aningaasatigut missingersuutai suliassanut MIPI-mut inatsisitigut tunngavilikkamik suliassiissutigineqarssimasunut atorneqassasut aammalu Meeqqat illersuisuata atugassiissutit taakkua pilersaarussiananut suliassanullu allanut atugassatut tigusinnaanngikkai.

Inatsisissatut siunnersuummut atatillugu siunertaanngilaq MIPI'p suliassaasa tulleriiaarinermi kinguliutinneqarnissaat. Akerlianilli siunertaavog ilisimasanik tunngavilimmik Kalaallit Nunaanni meeqqat- aamma inuusuttut sullinneqarnerata nukittorsarneqarnissaa. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivik naleqqutinngitsumik eqartumik ingerlalissaaq, inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut atugassiissutit sulianut aalajangersimasunut mattukkaluarpagit.

Siulersuisut isumaqarput MIPI'p siusinnerusukku suliassaasa ilisimasat nutaat ineriartortinneqarnissaannik ilaneqarneri aningaasaliissuteqaqqinnermik malitseqartinneqartariaqartut.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmu atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit immikkut nikisinniarneqarput.

Siulersuisut isumaqarput erseqqarluttoq meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasaqarneranut inaarutaasumik kina akisussaasuunersoq. Oqaasertaliussani ersippoq, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivik ataavartumik naatsorsuutini saqqummiussisassasoq, ersernerlupporli tamatumunnga suna isumagineqarnerasoq. Matumani meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivik tasaanerpoq Meeqqat illersuisuat imaluunniit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit? Meeqqat illersuisorippassuk, taava suna Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit akisussaaffigaat, aamma suna tunngavigalugu Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup naatsorsuutai passutissavaat? Kimut naatsorsuutit saqqummiunneqartassappat aamma meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasatigut missingersuusiai kia inaarutaasumik akuerisassavai?

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasalersorneqarneranut aalajangersakkat nutaat suliarineqarput. Aalajangersakkat nutaat erseqqissarpaat meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasaqarneranut kina akisussaannersoq.

Siulersuisut isumaqarput inatsisissatut siunnersuutip meeqqanut Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarsimasunut, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 2, atorneqarsinnaajunnaarnera toqqissisimananngitsuusoq.

Periarfissaqanngilaq kalaallit inatsisiliaatigut nunani allani pisortatigut oqartussat, suliffeqarfuit aamma peqatigiiffiit il.il. pisussaaffilerneqarnissaat, tassunga ilanngullugu inatsisissatut siunnersuutip § 12-ani allassimasutut Meeqqat illersuisuannut paasisutissanik tunniussinissamut pisussaaffiliineq.

Inatsisissatut siunnersuutip § 12-ani atortussanik taaneqartunik Meeqqat illersuisuannut tunniussisoqartinnagu, Meeqqat illersuisuata suliassamik kivitsiniarnissaa ajornakusoortorujussuussaaq.

Tamanna meeqqat Danmarkimut inissinneqarsimasut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimannginnerannut pissutaavoq.

Siulersuisut isumaqarput § 8, imm. 3 (maannakkut § 8, imm. 4) sukateriffigineqassasoq imaalillugu: ”Meeqqat Meeqqat illersuisuata sulineranut peqataatinneqassapput aammalu § 8, imm.2-mi nr. 1-6 tunngavigalugit suliniutinut nutaanut tusarniaaffigineqartassallutik”.

Aalajangersagaq aaqqiissuteqarfigineqarpoq, tassani ersarinnerusumik atuarneqarsinnaalerluni qaqugukkat meeqqat Meeqqat illersuisuata sulineranut peqataatinneqartassanersut aammalu § 8, imm. 2-mi nr. 1-6-mut tunngavigalugit tusarniarneqartassanersut.

Siulersuisut isumaqarput § 11, imm. 2-mi aamma oqaasertaliussani qupp. 21-mi oqariartaaseq atorneqartoq ”meeqqanut tamanut” ersarluttumik nassuiaaserneqarsimasoq. Siulersuisut siunnersuutigaat oqaasertaliussat oqaasertalerneqarnera allanngortinneqassasoq imaalillugu ”Pissutsit, meeqqanik tamanik eqqartuisut, paasineqassapput pissutsitut meeqqanut tamanut imaluunniit meeraqatigiinnut ataatsimoortunut tunngassuteqartutut aammalu sunniutissaasigut pineqanngippata meeqqamut ataasiinnarmut atugassarititaasut.”

Immikkoortoq oqaatigineqartut malillugit aaqqinneqarpoq.

Meeqqat Inuunerissut (MIBB)

MIBB-ip inatsisitigut suliniutit nutaat, Kalaallit Nunaanni meeqqat pisinnaatitaaffiinik inatsisinillu tunngavilimmik isumannaatsuunissaannik nukittorsaausut, tikilluaquai. Peqatigiiffiup matumani oqaaseqaatitigut neriuutigaa suliaasaqarfiup iluani pitsaasumik ineriartortitsinissamut tunniusseqataanissaq.

MIBB isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuut nutaaq eqikkarlugu imaqartoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnit Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuata pisinnaatitaaffiisa sammineqarnissaannut tunngatillugu aalajangersakkat ataatsimik pitsanngoriaateqartut, aammalu ajorseriaatsit toqqiissimanannigitsut arlaliusut. Allaqqaammut MIBB’p ataatsimut isigalugit oqaaseqarfigai allannguutit, kingornatigullu tusarniaanermi siullermut tusarniummut akissut imaqarneriorlugu uteqqillugu, tassami ajornartorsiutit piffissap ingerlanerani saqqummiunneqartartut suli piummata.

MIBB isumaqarpoq MIPI’p atorunnaarsinneqarnera sulisullu allattoqarfimmut meeqqanik, innuttaasunit, suliffeqarfinit, peqatigiiffinit aamma politikerinit saaffiginnissutinik suliaqartussatut nuunneqarnerat, pissutsit ullumikkut atuuttut sanilliukkaanni ersarissumik ajorseriartitsinerusutut isigineqartariaqartoq. Takorluuinerinnaavoq isumaqassagaanni ilisimasanik nutaanik katersinissamut piffissaqartoqarumaartoq ilisimasallu nutaat ineriartorteqqinneqarumaartut, naak suliaasaq taanna aamma suleqatinut taakkununnga suliaassanngortinneqaraluartoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmut immikkut nikisinniarneqarput atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

Siunertaanngilaq inatsisissatut siunnersuutikkut MIPI’p suliaasa tullerriiaarinermi kingullinneqarnissaat. Akerlianilli siunertaavoq ilisimasanik tunngavilimmik Kalaallit Nunaanni meeqqat- aamma inuusuttut sullinneqarnerata nukittorsarneqarnissaa.

MIBB isumaqarpoq eqqarsarnartoqartoq inatsisissatut siunnersuummi isumaqartoqarmat Meeqqat illersuisuat kattuffinniit peqatigiiffinniillu namminersorlutik ingerlasunit paasissutissanik piunasaqarnissaminut pisinnaatitaaffeqassasoq. MBB'p paasinninnera naapertorlugu inatsisissatut siunnersuummik paasinninneq siammasippallaarpoq, aammalu peqatigiiffiup nalornissutigaa taamaaliornissamut ilumut inatsisitigut tunngavissaqarnersoq.

Inatsisissatut siunnersuut tassungarpiaq inatsisitigut tunngavissiivoq.

MIBB isumaqarpoq annertoorejussuarmik tupaallaannartuusoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuat oqaasertaliussat najoqqutaralugit meeqqat-aamma inuusuttut iluanni sullissinermut periusissanik suliaqartarnissaat. MIBB'p paasinnittaasia malillugu tamanna politikerit suliaassaraat.

Taamaallaat meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup suliaanut tunngasutigut Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit meeqqat- inuusuttullu iluanni sullissinermi periusissanik ineriartortitseqqittussaapput.

MIBB isumaqarpoq ataatsimut isigalugu eqqarsarnartuusoq danskit nalunaarutaanni paragraffit ataasiakkaat aallaavigineqarsimmata norskit meeqqanut ombudsmandiata inatsisaanniit ilaartorlugit. Tamatuma kinguneraa inatsisissatut siunnersuut ataatsimut isigalugu suli annertoorejussuarmik aqqissuulluagaanngimmat eqqarsaatigilluagaananilu.

Inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani ilaatigut norskit meeqqanut ombudsmandiata inatsisaat aamma danskit Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiivisa nalunaarusiaat isumassarsiorfigineqarsimapput. Nunanit allanit isumassarsiornerit tunngavigalugit Inatsisissatut siunnersuumi aalajangersakkat peqqissaarulluinnarlugit toqqarneqarput, aqqissuunneqarlutik aammalu meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmik pilersitsinissaq anguniarlugu kalaallit ilusiliussassaannut naleqqussarneqarsimallutik, kalaallinut inuiaqatigiinnut naleqquttunngortillugit.

MIBB isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuummi ersittoq Meeqqat illersuisuata KISIMIILLUNI MIPI'p suliaasai ineriartoteqqinneqarnissaallu aalajangertassagai. MIBB-p oqaatigaa, Meeqqanut illersuisoq, tak. § 3-mut oqaasertaliussat, politikikkut toqqarneqartassasoq aammalu allat pisinnaasaqarfiginagit taamaallaat pisinnaasaqarfigissagaa ”immikkut ittumik meeqqanik aamma inuusuttunik ilisimasaqarneq”. Sumiluunniit itisilerneqarsimanngilaq pisinnaasat tamakkua sunik imaqassanersut. Piffissami siusinnerusumi politikikkut toqqaasarneq qiviarlugu ersissutigineqarsinnaavoq meeqqat illersuisuannik toqqaanermi inuttut attuumassutit suliamut ilisimasatigut pisinnaasaniit isiginiarneqarnerujumaartut – pingaartumik pisinnaasatigut piunasaqaatit annikitsuqqamik allaaserineqarsimappata.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit tassaapput meeqqat pisinnaasaat pillugit sulliviup inatsisinik tunngavilinnik suliaassaat aallaavigalugit, tak. § 14, imm. 1, meeqqat pisinnaasat pillugit sulliviup ukiumoortumik sammisasaanik- aamma suliniuteqarfissaanik aalajangersaasussat. Taamaattumik Meeqqat illersuisuata kisimiilluni allattoqarfiup suliaasai aalajangerneq ajorpai.

§ 4-mut oqaasertaliussani atuarneqarsinnaavoq Meeqqat illersuisuat pissutsinik meeqqanut tunngasunik immikkut ittumik ilisimasaqassasoq aammalu isumaginnikkut, kulturikkut,

upperisarsiornikkut immikkoorutitigullu allatigut pissutsit akimorlugit meeqqanut attaveqaammik pilersitsisinnaanermut tunngavissaqarluni. Aamma atuarneqarsinnaavoq Meeqqat illersuisuat sulianut tunngassuteqartunik pisinnaasaqassasoq, Meeqqat illersuisuata suliaanut atorneqarsinnaasunik. Meeqqat illersuisuata suliassai annertoqimmata piumasaaqalutillu, taava naammassanngilaq qinigassanngortittup taamaallaat immikkut ittumik meeqqanik ilisimasaqarneq pisinnaasaqarfigissappagu. Taamaalluni Meeqqat illersuisuata pisinnaatitaaffii inatsisissatut siunnersuummi itisilerneqarput.

MIBB isumaqarpoq erseqqarluttoq qanoq annertutigisumik Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnit allattoqarfik atorneqarsinnaanersoq.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuat aqputigalugu allattoqarfimmit atuisinnaapput.

MIBB isumaqarpoq Meeqqat illersuisuata kalaallini atugarissaarnerup ineriartorteqqinnerqarnera annikigisassanngitsumik akisussaaqataaffigilissagaa. MIBB'p oqaatigaa Meeqqat illersuisuat Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigeeqartoq, sammisassanik aalajangersaasumik, aperalunilu, taavami qanoq pisoqassava taassuma tamanna malikkumannngippagu?

Naalakkersuisut isumaqarput maluginiarneqassasoq, pineqarmat suleqatigiilluni ingerlataq, tassani Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pitsaasumik inerititaqarfiusumillu oqaloqatigiittarlutik. Taamaalluni eqqartorneqanngillat suliffeqarfiit assigiinngitsut, imminnut akersuullutik sulisussat.

Meeqqat illersuisuata soraarsinnissaanut aalajangersakkat nutaat suliarineqareerput. Tassannga ilaatigut atuarneqarsinnaavoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa arfinillit Meeqqat illersuisuata soraarsitaanissaa inassutigisinnaagaat.

MIBB'p tusarusuppaa meeqqat illersuisuata sulinera, sammivissaanik toqqaaneq il.il. kia misissugassarineraa? Periarfissatuaasorinartoq tassaavoq politikkikkut suliallit tungaanniit ukiut pingasut qaangiunneranni taarsiisoqartassasoq, politikkikkut suliallit meeqqat illersuisuata tullerriaanerineri suliaalu qaffasinnerpaaffimminiinngitsutut isigineqanngippata.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu Meeqqat illersuisuata soraarsinneqarnissaanut aalajangersakkat suliarineqareerput.

MIBB isumaqarpoq Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata inatsisini ullumikkut atuuttunut siunissamilu atuuttussanut ilanngunneqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut aammalu sulissutiginissaannut ulluinnarnilu atortinneqarnissaannut tunngatillugu Meeqqat illersuisuat ersarissunik piginnaatitaaffeqassasoq. Naalagaaffiit peqatigiit inerniliinertut oqaaseqamminni kingullerpaani marlunni uparuarpaat Danmarkip suliffeqarfimmik taamaattumik peqannginnera. Aammattaq europamiut ileqqorileriarporpaat suliffeqarfiit tassunga assingusut sulianik ataasiakkaani suliarinnittarnermut inerniliisarnermullu pisinnaatitaasarnerat.

Inatsisartut taakkutuaapput Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaasa kalaallit inatsisaannut ilanngunneqarnissaannik aalajangiisinnaasut. Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqanut komitéata inassutigisimavaa Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit isumaqatigiissutaanik atuiiffiusumik suliffeqarfiliortoqarnissaa. Naalagaaffiit Peqatigiit

Meeqqat pillugit komtéata iluarisimaarlugu paasivaa Kalaallit Nunaat Meeqqanut siunnersuisoqatigiinnik arlaannaannulluunniit qilersorsimannigsumik pilersitsiniartooq Parisimi Tunngavissatut aalajangersakkanik aallaavilimmik. Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit komitéanut nalunaarusiorfissat sisamaanni Meeqqat pillugit komitép nalunaarusiaani imm. 19-mi oqaaseqaatit inassuteqaatillu innersuussutigineqarput.

MIBB isumaqarpoq, suliassanut siuliini taaneqartunut atugassatut aningaasatigut missingersuut ukiumut 2 mio. kr-nik nalilik piviusorsiortuunngitsoq. Atugassiisutit ersiuteqartittariaqarpaat akisussaaffiup suunera aammalu suliassat annertussusiat, tamannalu qanoq ilinikkulluunniit inatsisissami matumani iliuuserineqanngilaq.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmuut immikkut nikisinniarneqarput atugassiisutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

MIBB isumaqarpoq Meeqqat illersuisuannut sanilliullugu Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aalajangiisussaassusilittut oqartussaaffeqaanngitsoq. MIBB isumaqarpoq, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit oqartussaassusermik pigisaqannginnerata kinguneraa Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit, Meeqqat illersuisuannut illuatungiuttuinnartut inissisimanerat pissutaalluni, ukiumoortumik nalunaarusiornermini sunik sammisaqarnissaa ersarluttorujussuannussamat. Meeqqanut illersuisup ukiumoortumik nalunaarusiornermini inatsisitigut piumasarineqartuariaqarpoq. Suliffeqarfiup ukiumi qaangiuttumi suut suliarisimavai. Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata atuutilerneqarnissaanut suliaq sumut killippa. Sukkut siuariarneqarsimava, aammalu sutigut pissutsit killormoorpat.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit tassaapput meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup suliassai inatsisitigut aalajangersakkat aallaavigalugit, tak. § 14, imm. 1 meeqqat pisinnaatitaaffiinnik sulliviup ukiumoortumik sammisassaanik- suliniuteqarfissaanillu aalajangersaasartut. Taamaattumik pissusissamisoortut isigineqarpoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit tassaassasut meeqqat pisinnaasaat pillugit sulliviup ukiumoortumik nalunaarusiaanik suliarrinnittussat. § 16, imm. 2-mut oqaasertaliussani atuarneqarsinnaavoq suliassaqarfiit, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup ukiumi qaangiuttumi suliaqarfigisimasai, nalunaarusiamiittariaqartut, aammalu atuarneqarsinnaassalluni Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit komitéata isumaqatigissutaanik atortuulersitsiniarneq sumut killinnersoq, aammalu suliassaqarfisigut sutigut siuariarsimasoqarneranik aammalu sutigut kinguariartoqarsimaneranik Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit naliliinerat atuarneqarsinnaassalluni.

MIBB isumaqarpoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit suli inissisimasorinartut immikkoortortatut eqqarsaatigilluaqqaarnagu danskit ilusiliinerannik aallernikkut pilersitaasutut. MIBB isumaqarpoq eqqarsaatigineqartariaqartoq taassuma peerneqarnissaa taartigitillugulu allattoqarfimmuut amerlanerusunik pisinnaatitsissuteqarneq, minnerunngitsumik sulisut amerlineqarnerat, taakkua Meeqqat illersuisuata suliassaanut amerlaqisunut ilitsersueqqissaartuusinnaammata. Taassuma tulliatut qinigassaavoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit pisinnaatitaaffii allineqarsinnaapput taakkua Meeqqat illersuisuannut oqartussaassusilerneqarnerisigut, taamaaliornikkut suliat iluanni aamma inuiaqatigiinnut tunngasutigut tunngaviusumik ilisimasat Meeqqat illersuisuata sulineranut, MIPI'p siunniussaanut aammalu allattoqarfiup sammisaanut taakkualu sullarissusaannut aallaaviusinnaammata.

Tamatumunnga oqaatigineqassaaq, inatsisissatut siunnersuutip aallaavigaa ” 2010-mi Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni siunnersuiffik pillugu nalunaarussiaq” aamma nalunaarusiap Inatsisartuni oqallisigineqarnera. Inatsisissatut siunnersuut tusarniaanermi siullermi akissutinut tunniunneqartunut naleqqussagaavoq. Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit ilaatigut qularnaarsitseqataapput, Meeqqat illersuisuat Meeqqat illersuisuata suliaasaanik suliaqarnermini ilinniarsimasunik siunnersorneqartarluni ilitersorneqartarnissaanik.

MIBB’p isummerneraa Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit qanorluunniit aaqqissugaagaluarunik toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaasaqartitaasutut inissisimasuusariaqartoq. Minnerunngitsumik siulittaasup tullia meeqqat illersuisuata peqannginnerani, sulinngiffeqarnerani il.il. tassunga taartaasartussaattillugu. Taamaallaat taamaaliornikkut qulakkeerneqassaaq r dimut ilaasortat taakkualu suliffiata suliap pingaaruteqassusianik akuerinninnissaat. Maannakkut aaqqissuusaaaneratul, piviusumik Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit oqaasissaqanngivinneranni, tamanna ajornakusoorpoq.

Toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaasaqartitaanerup nassataraa r dip ilaasortaasa suliffimminnit sulinngiffeqarsinnaanerup aammalu r dimi suliaasat suliarineqarnissaat pisussaataitaaffigalugu. Naalakkersuisut isumaqarput Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaasaqartitaanerup atuutilersinneqarnerata qulakkeernaviannikkaa Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni issiasup Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni issianissaminut soqutiginnittuunissaa. Taamaallaat qulakkeerneqassaaq suliffimmit sulinngiffeqarsinnaaneq. Kalaallit Nunaanni ileqquunngilaa r dini nalinginnaasumik peqataanerup toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaqartitaalersitsisarneq.

MIBB isumaqarpoq tutsuviginannginnerup killinganiittoq isumaqartoqarmat meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit sullivimmi suliaasat ukiumut 2 mio. kr.-nit atorlugit imminut illersorsinnaasumik ingerlanneqarsinnaasut. Suliap ingerlanneqarnerani tamanna isumaqarpoq taamaallaat Nuummi soqutigisat tusaaniarneqarsinnaasasut aammalu kialuunniit soqutigisarinnannngilaa siumungaaq Kalaallit Nunaata sinnerata mattunneqarnissaa.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmut immikkut nikisinniarnearput atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

MIBB isumaqarpoq allattoqarfik minnerpaarpaamik pingasunik atorfeqartitaqartariaqartoq, inatsisilerinermik piginnaasalinnik, aningaasaqarnermik ilisimasalinnik aammalu meeqqanut sullissinermi qaffasissumik ilisimasalinnik, Meeqqat illersuisuannik pisariaqartitsineq naapertorlugu akisussaaffeqarfiit sulinneqarneranni ilitersueqqissaarsinnaaneq angujumallugu. Maalaarutilluunniit tiguneqartut kisimik piumasarissavaat minnerpaamik ataatsimik ulloq naallugu sulisussoqarnissaa. MIBB isumaqarpoq pisinnaasat tamakkua qanorluunniit ilioraluaaraanni MIPI-mit tiguneqarsinnaasut, tassami taakkua marlunnik sulisoqarlutik aningaasanillu 1,3 mio. kr.-nik atugassaqaqartitaallutik maannakkut suliarilissammatigit suliaasat pioreersut nutaatullu suliarilissallugu nammineerlutik suliaasaqarfiup iluani ilisimasanik nutaanik ineriartortitseqqinneq sanaartornerlu. Inatsisissatut siunnersuummi atuarneqarsinnaavoq Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aamma MIPI ingerlataminnut atugassanik pisortat oqartussaasuinnut aamma kattuffinnut nammineerlutik ingerlasunut aningaasanik qinnuteqarsinnaasut. MIBB’p

ilimagineqarsinnaanngitsoq aningaasanut inatsimmi ukiumoortumik atugassiissutaasartut saniatigut allattoqarfiup nukittorsarneqarnissaanut atugassanik aningaasanik nassaartoqarsinnaasooq. Aningaasaliisoqarsinnaasaaq ilisimatusarnikkut pilersaarusanut ataasiakkaanut, paasisitsiniaanernut il.il.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmu immikkut nikisinniarneqarput atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

MIBB'p naleqquttuosorinngilaa inatsisissatut siunnersuutikkut matumuuna MIPI'p suliassai aningaasaliissutaareersut iluanni amerlisinneqassammata aamma suliassarilissallugit ilisimasassanik nutaanik pilersuineq ineriartortitseqqinnerlu.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmu immikkut nikisinniarneqarput atugassiissutaareersut saniatigut 1 mio. kr.-nit.

MIBB'p toqqissinanngitsuuippaa Meeqqat illersuisuat taannaammat MIPI'p ilisimasassatigut sunik sanaartornissaanik imaluunniit katersinissaanik kisimi oqartussaassunngortinneqarnissaa.

§ 14, imm. 1-mi atuarneqarsinnaavoq, Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup suliassai inatsisitigut tunngavilikkat aallaavigalugit Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup ukiumoortumik qitiutillugit suliassai suliniutissaalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangersartassavaat. Taamaattumik Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit annertuumik sunniuteqarfigissavaa allattoqarfiup ilisimasassat suut pilersorlugillu katersussanera. Aamma Meeqqat illersuisuata qanoq ilisukkulluunniit Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut paasiniarsinnaavaa, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit suut ilisimasassatut pilersornissaat katersorneqarnissaallu naleqquttuosorineraat.

MIBB isumaqarpoq pitsaasuulluinnartoq MIPI'p aamma Meeqqat illersuisuata suleqatigiinnissaat, soorlumi aamma Sverigimi taamatut pisoqartoq. Kisiannili eqqaamasariaqarpoq MIPI taannatuaammat taamaannermisut Kalaallit Nunaanni kisiartaasooq, akerlianilli Sverigimi ilisimasatigut katersiviit imminnut ingerlattut allat arlallit pigineqarlutik.

Naalackersuisut isumaqarput MIPI'p meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmu atasuunerata ilisimasanik allaavilimmik Kalaallit Nunaanni meeqqat- aamma inuusuttut sullinneqarnerat nukittunerulersissagaa.

Kissaatigineqarpat MIPI'p Meeqqat illersuisuata sullivianut ilanngullugu ilusiliisoqarnissaanik, taava minnerpaamik ilanngunneqartariaqarput MIPI'p suliassa minnerpaaffissaannut piumasaqaatit, aammalu nakkutilliisutut oqartussaasooq, taamaalilluni Meeqqat illersuisuat, politikikkut toqqarneqarsimasooq MIPI'p ilisimatusarneranut kisimiilluni oqartussaajunnaarsillugu minnerunngitsumillu tassunga sulisut amerlineqarnissaat.

§ 14, imm. 1-mi atuarneqarsinnaavoq, Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup suliassai inatsisitigut tunngavilikkat aallaavigalugit Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup ukiumoortumik qitiutillugit suliassai suliniutissaalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangersartassavaat. Taamaalilluni Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit tassaapput,

Meeqqat illersuisuat kisimiunngitsoq, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup suliaasaanik tulleriiaarinermut isummertussaq.

Aamma oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu Meeqqat illersuisuata soraarsinneqarnissaanut aalajangersakkat suliarineqareerlutik.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmuut immikkut nikisinniarnearput 1 mio. kr.-nit.

MIBB isumaqarpoq naalakkersuisoqarfiup inatsisissatut siunnersuut isornartorsiuerpalaartumik kukkunersiussagaa, Meeqqat illersuisuata piginnaatitaaffii aammalu misissuisussaataaneq tassuunakkut paasinarsinissaat siunertaralugu.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq.

IMAK'ip siulersuisui

Siulersuisut tusarniaanermi kingullermi oqaaseqaatitik innersuussutigaat, tassani siulersuisut siunnersuut tikilluaqqullugu. Siulersuisut isumaqarput pisortani oqartussat aamma aalajangiisartunut tungaannut Meeqqat illersuisuata sunniuteqavissinnaaneranut periarfissat nalilersoruminaatsuusut, matumani ombudsmandi oqaluuserineqanngippat. Taamaattumik siulersuisut kaammattuutigaat inatsisip akuersissutigineqarneraniit Meeqqat illersuisuata sulinera ataavartumik nalilersorneqartassasoq.

Inatsisartut ombudsmandiat assigalugu Meeqqat illersuisuata sunniuteqarsinnaaneranut apeqqutaassaaq qanoq annertutigisumik pisortani oqartussat il.il. Meeqqat illersuisuata oqaaseqaataanut tusarnaarumanersut.

Aamma kingullermik tusarniaasoqarnerani siulersuisut isumaqarput pingaaruteqartoq inatsimmi atuarneqarsinnaappat, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni issianeq toqqakkatut inuiatigiini suliaasaqartitaanertut isigineqassasoq. Tassunga tunngaviuvoq inuit eqqortut Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut toqqarneqarnissaasa pingaaruteqartuunera, taakkua sumiluunniit atorfeqaraluarpata.

Toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaasaqartitaanerup nassataraa råðip ilaasortaasa suliffimminnit sulinnigiffeqarsinnaanerut aammalu råðimi suliaasaqartitaanertut suliarineqarnissaat pisussaataitaaffigalugu. Naalakkersuisut isumaqarput Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaasaqartitaanerup atuutilersinneqarnerata qulakkeernaviannigikkaa Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni issiasup Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni issianissaminut soqutiginnittuunissaa. Taamaallaat qulakkeerneqassaaq suliffimmit sulinnigiffeqarsinnaaneq. Kalaallit Nunaanni ileqqunngilaq råðini nalinginnaasumik peqataanerup toqqakkatut inuiaqatigiinni suliaqartitaalersitsisarneq.

Siulersuisut maannakkut tusarniaanermi oqaatigaat Meeqqat illersuisuata kattuffinni il.il. allagaatinik misissuinissamut pisinnaatitaanissaa erseqqissaavigineqartariaqartoq. Siulersuisut isumaqarput IMAK'imi ilaasortat nalornissutigissanngikkaat ilaasortat ataasiakkaat pillugit paasissutissat illuatungerisat pingajuannut tunniunneqarnavianninnerat.

Oqaatigineqassaaq Meeqqat illersuisuata passissutissat pissarsiariniarsinnaammagit taamaallaat Meeqqat illersuisuata sulineranut tunngassuteqartut. Pineqarpata paasissutissat

inummut tunngassuteqavissut, taakkua isertuunneqartariaqarput, Meeqqat illersuisuat paasisutissani pineqartumit takunninnissaminut akuerineqarsimangippat. Taamaattumik Meeqqat illersuisuata paasisutissat inummut tunngalluinnartut, paasisutissani pineqartup kinaanerani paasisitsissutaasinnaasut, pissarsiarisinnaangilai.

SIK

SIK'p innersuussutigaa siusinnerusukkut tusarniaanermut akissutit aammalu annertuumik inassutigalugu kalaallit meerartaasa namminneerlutik "oqaaseqartartoqalernissaannik" suliniuteqarnissaq.

SIK isumaqarpoq Meeqqat illersuisoqarnerata, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigeeqarnerata aamma Meeqqat Inusuttullu pillugit Ilisimasanik katersiiveqarnerata qulakkiissagaat, meeqqat aamma inuusuttut suliniuteqarfigineqarnerata suli annertunerusumik nukittorsarneqarnissaa, aammalu suliniuteqarfimmik pilersitsisoqarnerata qulakkiissagaa nunami maani meeqqanut inuusuttunullu pissutsit atuuttut sammineqarnerulernissaat.

SIK'p aamma maluginiarpaa Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiini ilaasortat aamma ilaqartut, meeqqat peroriartorneranni atugassarititaasunik sulialinnik, kattuffinneersunik. SIK'p erseqqissarpaa, SIK suliamut annertoorujussuarmik soqutiginnittoq taamaattumillu aamma immaqa rådinngortussami peqataatitaqarnikkut suleqataasinnaalluni.

SIK 'p qilanaaraa Kalaallit Nunaata peqataalernissaa aammalu aalajangersakkanut inuiaqatigiit silarsuarmit suliarisimasaannut aalajangeeqataalernissartik.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Imm. 1-imut.

Inatsisip siunertaraa inuiaqatigiinni meeqqat pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu siuarsarneqarnissaat.

Tamanna anguniarneqarpoq meeqqat pisinnaatitaaffiisigut ingerlatsivimmik pilersitsinikkut, inissisimasorissallugillu Meeqqat illersuisuat, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit allattoqarfillu. Meeqqat illersuisuat ingerlatsinermi qitiusumik pituttugaanngitsumillu inissisimassaaq.

Meeqqat illersuisuata suliarissavai, meeqqat pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu siuarsarneqarnissaat kiisalu inuiaqatigiinni meeqqat atugaat pillugit ilisimatitsisarnissaq, tak. § 8-mut tunngatillugu oqaaseqaatit.

Pisortanut namminersorlutillu inuussutissarsiuteqartunut inatsit atuutsinneqassaaq. Tamanna pisariaqarpoq, meeqqat inuiaqatigiinni sumiluunniit pisinnaatitaaffiisa, aamma pisortani namminersortunilu, siuarsarneqarnissaat pillugu inatsisiliornermi anguniakkap anguneqarnissaa.

Imm. 2-mut.

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaannik Kalaallit Nunaata atortussanngortitsineranut atatillugu inatsimmi siunertarineqartoq isigineqassaaq, tassa isumaqatigiissuummi aalajangersakkat Kalaallit Nunaannit malinneqarnissaasa

qulakkeerneqarnissaannut inatsit pisussaaffiliivoq. Meeqqat pisinnaatitaaffii isumaqatigiissummi allassimasut Kalaallit Nunaannit malinneqarnissaannut inatsisissatut siunnersuut qulakkeereqataassaaq.

Parisimi tunngavissatut aalajangersakkat aamma nunami inuit pisinnaatitaaffiinik sullissiviit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Komiteata inassuteqaatai Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup tunngavigai.

§ 2-mut

Imm. 1-imut.

Meeqqanut tamanut Kalaallit Nunaanni najugaqartunut inatsit atuuppoq. Meeqqat nunatsinni najugaqavissuunerat imaluunniit sivikitsuinnarmik nunatsinniinnerat apequtaatinneqanngilaq.

Paasinnittarnek meeqqat Inatsisartut inatsisaanni uani inersimasutut ukioqalernermi, 18-inik ukioqalernermi, atorunnaarsinneqartarnera pissusissamisoortutut isigineqarpoq. Tassunga pissutaatinneqarpoq 18-inik ukioqalernermi qinigassanngortittoqarsinnaanera qinersinnaatitaalernerlu. Tassa taamatut ukioqalernermi nammineq soqutigisanik isumaginnissinnaaneq nalinginnaasutut isigineqalertarpoq.

Taamaalilluni meeqqat 14-18-inik ukiullit, aamma inuusuttunik taaneqartartut, Meeqqat illersuisuata suliaanut ilaapput. Naak ukioqatigiiaat taakku namminnek soqutigisaminnik isumaginninnissaminnut qanorsuaq aaqjissuussisinnaagaluartut aamma isummaminnik annissuisinnaagaluartut, pisoqartarpoq taakkununga nukissaqarfiunngitsunik. Pingaartumik ingerlatsinermut atatillugu aalajangeeqataasinnaaneq pillugu aamma sunngiffimmi neqeroorutissat pilersarusiorneqarnerannut il.il. atatillugu apeqqutini.

Meeqqat tamarmik soqutigisaat isumagineqassapput, tassunga ilanngullugit meeqqat innarluutillit soqutigisaat aamma meeqqat allat immikkut ittumik pisariaqartitaqartut soqutigisaat.

Imm. 2-mut.

Aammattaaq Inatsisartut inatsisaat atuuppoq, inunnut Kalaallit Nunaanni najugaqavissunut aamma meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarnek pillugu inatsit naapertorlugu suliniuteqareernermi malinnaaffigineqartunut. Inuit suliniuteqareernermi malinnaaffigineqartartut nalinginnaasumik 15-26-nik ukioqartarput. Inuusuttuupput meeraanerminni inuusuttuunerminnilu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartarsimasut. Taakkuupput sanngiinnerusut ajornartorsiuteqartullu, aamma Meeqqat illersuisuanit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut.

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni meeqqat 18-it inorlugit ukiullit pineqarput, inatsit meeqqamut atuuttoq naapertorlugu meeraq siusinnerusumik inersimasutut isigineqalinngippat. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat una sullinniakkanut siammassinnerusunut atuuppoq.

Inuit aalajangersakkami uani pineqartut tassaapput, Inatsisartut inatsisaanni uani meeqqatut taaneqartut.

§ 3-mut

Parisimi tunngavissatut aalajangersakkat aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Komiteata inassuteqaatai Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup suliaqarnermini aallaavigai. Sullissiviup imarivai Meeqqat illersuisuat, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit kiisalu allattoqarfefik. Meeqqat illersuisuat sullissiviup avammut sinnisora.

Siunertaavoq, Kalaallit Nunaanni meeqqat atugarisaasa nukittorsarneqarnissaannut sullissilluarsinnaasumik ilisimasaqarluartumillu naalackersuinnermut attuumassuteqanngitsumik sullissivimmik pilersitsinissaq.

Assersuutigalugu meeqqanik suliaqarfiit iluanni ilisimasanik agguassineq aamma piginnaangorsaaneq aqutugalugit Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup pisortatigut oqartussat, suliffeqarfiit, NGO't (naalackersuinnermut attuumassuteqanngitsumik suliniaqatigiit) siunnersuisarfiillu suleqatigissavai.

Imm. 1-imut.

Naalackersuisut Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivik pilersissavaat. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiviup imarai Meeqqat illersuisuat, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit kiisalu allattoqarfik.

Imm. 2-mut.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivik Namminersorlutik Oqartussat ataanni sullissiviuvoq. Tamatuma nassataanik, Namminersorlutik Oqartussat missingersuusionermit aningaasaliissuteqartarnermilu suleriaasiannut tunngatillugu sukkulluunniit malittarisassat inassuteqaatillu atuuttut Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup malittussaavai, tak. §§ 20-24. Aammattaaq Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaasa kukkunersiorneqartarnerat pillugu malittarisassat atuuttut malillugit Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivik ilaatinneqassaaq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup aningaasaqarnikkut inissisimanera Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfiup ataaniissaaq. Naalackersuisoqarfimmu attuumassuteqarnerup taassuma saniatigut, Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivik kiffaanngissuseqartumik aamma naalackersuinnermut attuumassuteqanngitsumik sullissiviuvoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup suliaqarneranut atatillugu naalackersuinnermut attuumassuteqannginnissaq pisariaqarpoq, tassa pisortatigut oqartussanut aamma Inatsisartunut tunngatillugu Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivik isornartorsiuisinnaammat.

Meeqqat inatsisitigut inissisimanerat amerlasuutigut toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik Naalackersuisoqarfinit, Naalackersuisunit imaluunniit Inatsisartunit aalajangersarneqartarpoq. Taamaattumik pingaaruteqarpoq, oqartussaqaarfiit taakkua aalajangiinerat pillugu Meeqqat illersuisuata kiffaanngissuseqartumik oqaaseqarsinnaatitaanera. Aammattaaq § 8, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu Meeqqat illersuisuat misissuisassaaq, taamaattumillu aamma ilitersuisinnaanerigalua peerneqassalluni.

Naalackersuinnermut attuumassuteqannginnerup kinguneranik, Naalackersuisut Inatsisartullu Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissivimmu naalakkisinnaatitaanngillat. Aammattaaq Naalackersuisut Inatsisartullu Meeqqat illersuisuata oqaaseqaataanik allannguisinnaanngillat,

soorlu Meeqqat pisinnaatitaaffiiniq Sullissiviup suliai pillugit ingerlaavartumik nakkutiginnittassanngitsut.

§ 4-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, Meeqqat illersuisuat pilersinneqassasoq. Meeqqat illersuisuat meeqqat pisinnaatitaaffiiniq sullissiviup pisortaraa, aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit siulittaasoraat.

Meeqqat pisinnaatitaaffiiniq sullissivik sinnerlugu Meeqqat illersuisuat avammut kiinnertartuuvoq.

Kikkut tamat, pingaartumik meeqqat, meeqqat pisinnaatitaaffiiniq sullissivik inummik aalajangersimasumik kinaassusiliisinaanerisa, sullissivimmuut taassumalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginneranut ataqqinninneq nukittorsassavaat. Aammattaaq sullissiviup meeqqanut paasinarnerrulersissavaa, kina sinniisorigaat, aamma pisinnaatitaaffitik naqisimaneqartut ulorianartorsiortinneqartulluunniit misigisimagunik sumut saaffiginnissinnaasut.

Meeqqat illersuisuata suliaasai piginnaasaqarfiilu ersarinnerusut pillugit §§ 8-13-inut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Meeqqat illersuisua pillugu inatsisitut siunnersuummut naliginnaasumik oqaaseqaatigineqartut imm. 2-mi takuneqarsinnaapput.

Meeqqat illersuisuata aamma Inatsisartut Ombudsmandiata, eqqartuussiviit kiisalu pisortatigut oqartussat akornanni atassuteqarnerit pillugit immikkoortuni 2.2-mi aamma 2.3-mi inatsisissatut siunnersuummut naliginnaasumik oqaaseqaatigineqartut innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut.

Meeqqat illersuisuusaanik sulisussarsiortoqareerneratigut, Meeqqat illersuisuat piffissaq tamakkerlugu sulisartussanngorlugu aamma atorfinititsineri malittarisassat atuuttut naapertorlugit sivilisussilerikkamik atorfeqartittussanngorlugu Naalakkersuisut atorfinitissavaat. Ukiut pingasut iluanni soraarsinneqarsinnaaneranut pillugit tak. imm. 3.

Meeqqat illersuisuat ukiunut pingasunut sivilisussilerikkamik atorfeqartinneqassaaq, piffissallu marluinnaat atorfeqarsinnaalluni. Tassa kinaluunniit Meeqqanut illersuisutut ukiut arfinillit sinnerlugit atorfeqarsinnaanngilaq.

Ukiuni pingasuni atorfeqartitsisarnissamut tunngavigineqarpoq Meeqqat illersuisuata suliaasaqarfiisa annertunerat, suliaassallu paasititsiniaanikkut, misissuinikkut, oqaaseqaatigut ingerlatitseqqittarnertigut il.il. ingerlatassat suliarineqarnissaannut ulapaartuarnissaq pisariaqartinneqassammat.

Piffissaritap tamarmiusup ukiut arfinillit sinnissanngilai. Tassunga tunngaviuvoq, nutaamik eqqarsarsinnaassuseqarnissaq suliniuteqartarnissarlu Meeqqat illersuisuata pingaarnertut piginnaasaqarfigisussaammagit.

Meeqqat illersuisuata pissutsit meeqqat atugarisaannut tunngassuteqartut immikkut ilisimasaqarfigissavai, kiisalu inuttut, piorsarsimassutsikkut, upperisarsiornikkut allatigullu assigiinnngissutsit akimorlugit meeqqanut atassuteqartitsisinnaassaaq.

Aammattaaq Meeqqat illersuisuata suliassaanut naleqquttumik Meeqqat illersuisuat suliamigut piginnaasaqassaaq.

Meeqqat illersuisuata inatsisilerituujunissaa piumasagaataannngilaq. Soorunalumi Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqtigiissutaat naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffiitut inatsisit meeqqat soqutigisaannut tunngassuteqartut naapertuuttumik ingerlanneqarnersut Meeqqat illersuisuata malinnaaffigissavai, pisortatigulli oqartussat tassaapput Meeqqat illersuisuata suliaqarfii pillugit inatsisiliornissamik akisussaasuusut. Immikkut ittumik sammiveqarluni suliamik ilisimasaqarnissamik pisariaqartinneqartut, allattoqarfimmi sulisussanik atorfinitsitsinikkut isumagineqarsinnaapput, tassunga tunngatillugu allattoqarfik pillugu tak. § 17-imi oqaaseqaatit.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangerpaa qanoq ilinikkut Meeqqat illersuisuat soraarsinneqarsinnaanersoq. Aalajangersakkap qulaakkiissavaa meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit sulliviup politikikkut sumulluunniit pituttorsimasuunnginnissaa erseqqissumik atuarneqarsinnaammat pissutsini qanoq ittuni Meeqqat illersuisuat soraarsinneqarsinnaanersoq.

Meeqqat illersuisuannik soraarsitsinissamik Naalakkersuisut aalajangernerat allaffissornikkut oqartussaasunut allanut maalaarutigineqarsinnaanngilaq.

Meeqqat illersuisuat aalajangersagaq taanna malillugu soraarsitaappat, taava piffissap sinneranut Meeqqat illersuisuannik nutaamik toqqaaneq pissaaq § 4-mi, imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit.

Immikkoortumi 1-imiit 4-mut piumasagaatit taaneqartut tamakkiisuupput.

Nr. 1-mut

Meeqqat illersuisuata suliassaanik ingerlatsinermi annertuumik sumiginnaanertut paasineqassaaq, kukkunernik assigiissunik arlalinnik kukkunikkut uppernarsarneqarsimassasoq Meeqqat illersuisuat Meeqqat illersuisuata suliaasa iluani suliassanut naammaginartumik piginnaassuseqanngitsoq. Aamma kukkunerup annertuup ataatsip ersarissisinnaavaa Meeqqat illersuisuata suliamut tunngassuteqartunut ilisimasai amigaateqartut.

Meeqqat illersuisuata suliassaanik ingerlatsinermi annertuumik sumiginnaanertut aamma paasineqarsinnaavoq, Meeqqat illersuisuata arlaleriarluni aamma pissusiviusumik pissuteqarani Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit ataatsimiittarnerinut ornigunneq ajornera.

Taamaallaat pissutsit Meeqqat illersuisuata tungaaniit sakkortuumik sorraatsuliorfiusut Meeqqat illersuisuata soraarsitaanerani kinguneqarsinnaapput. Peqatigisaanik kukkunerit assigiit arlallit imaluunniit kukkuneq annertooq ataaseq isumaqalersitsisinnaapput Meeqqat illersuisuata suliassaanik Meeqqat illersuisuat siunissami isumannaatumik ingerlatsisinnaanaviannngitsoq.

Nr. 2-mut.

Meeqqat illersuisuata iliuseqarneratut annertuumik Meeqqat illersuisuata Meeqqat illersuisuata suliaanic toqqissisimanartumik ingerlatsisinnaaneranik nalornilersitsisutut paasineqassaaq assersuutigalugu Meeqqat illersuisuat iluanaarniutigalugu pinerlussimanera imaluunniit annersaasimanera. Aamma uppersaatissaqartinneqarsinnaavoq Meeqqat illersuisuata meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasaataanik atornerluinera imaluunniit atorfini nammineq imaluunniit allat iluanaarnissaat anguniarlugu atornerlukkaa. Aammattaaq Meeqqat illersuisuat imigassamik sunnerneqarsimalluni suliarthropat tamanna iliuousiussaaq Meeqqat illersuisuata suliaasaanik Meeqqat illersuisuata siunissami isumannaatsumik ingerlatsisinnaaneranut tatiginninnermik annikillisitsisoq.

Nr. 3-mut.

Nakorsat naliliinerissavaat pineqarnerseqq atavartumik timikkut imaluunniit tarnikkut nappaataanersooq.

Naalakkersuisut taamaallaat Meeqqat illersuisuat nakorsamit allagartamik piunaffigisinnaavaat ilimanarpat Meeqqat illersuisuat timikkut tarnikkulluunniit atavartumik napparsimalersimappat kinguneqartumik Meeqqat illersuisuata inatsit manna malillugu suliaminik ingerlatsisinnaajunnaarnera.

Nr. 4-mut.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit soraarsitsinissamik inassuteqaataat allakkatigut tunniunneqassaaq. Inassuteqaat tunngavilersorneqassaaq ilaasortanillu arfinilinnik atsiorneqarsimassalluni. Meeqqat illersuisuat Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit inassuteqaataannut suliarinneqataasinnaassanngilaq. Taamaattumik aalajangersagaq taanna malillugu Meeqqat illersuisuannik soraarsitsinermi piunarsaqaataavoq tamatumunnga Meeqqat siunnersuisoqatigiivini ilaasortat arfinillit tamarmik isumaqataanissaat.

Piunarsaqaataavoq Naalakkersuisut peqqissaartumik misissussagaat ilumut Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa taamaanneraanerat pissutissaqarnerseqq, Naalakkersuisut inassuteqaat tunngavigalugu Meeqqat illersuisuata soraarsinneqarnissaanic aalajanginnginneranni.

Soraarsitsinissamik inassuteqaat nassiuunneqassaaq Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmut.

§ 5-imut

Imm. 1-imut.

Meeqqat soqutigisaat assigiinngitsorpassuupput, taakkulu tamaasa Meeqqat illersuisuata naammaginartumik ilisimasaqarfigissallugit ajornakusoortissinnaavai. Taamaammatt isummat, isumassarsiat siunnersuutillu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit tunniussinnaasaat Meeqqat illersuisuata annertuumik iluaqutigisinnaavai.

Taamaattumik aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq Meeqqat illersuisuanut attuumassuteqartumik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pilersinneqassasut. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuanut siunnersuisutut suliaqassapput, kiisalu suliaqarfiit ilaasortat qinigaaffigisimasaasa iluanni meeqqanut tunngatillugu Meeqqat illersuisuat siunnersortarlugulu ikiortassavaat. Aammattaaq Meeqqat illersuisuata meeqqat

pillugit suliaqarfinnik ineriartortitsiniarnerani, kiisalu meeqqanut attaveqartitsinissamut meeqqanillu oqaloqateqartarnissamut qulakkeeriniarluni suliniuteqarnerani, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ikiuuttassapput. Taakkua saniatigut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliassaraat, Meeqqat illersuisuata suliassai inatsisitigut pituttorsimasut aallaavigalugit Meeqqat illersuisuata ukiumoortumik qitiutillugit suliniuteqarfissaasa aalajangersarneqartarnissaat.

Aalajangersakkami uani aamma inatsisissatut siunnersuummi Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pineqartut tassaapput, immikkut ittumik allatut allassimasoqanngippat, Meeqqat illersuisuanut sanilliullugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat allat. Tassunga pissutaavoq, Meeqqat illersuisuata immikkut ittumik qitiutinneqarnissaa, aamma Meeqqat illersuisuata suliassaasa immikkut ittut kiisalu Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortatut suliassaasa immikkoortinneqarnissaat.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat meeqqat inissisimanerannik immikkut ittumik soqutigisaqarnissaat, ilisimasaqarnissaat paasinninnissaallu kiisalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni pisariaqartinneqartumik paasisimasaqarnissaq qulakkeerniarlugu, aalajangersimasumik piumasagaatigineqarpoq, meeqqat alliarturnerat ineriartornerallu, atuarfimmi inuunerat, piorsarsimassutsikkut sunngiffimmilu inuunerat, peqqissusaat, inatsisitigut qanoq inissisimanerat aamma meeqqat immikkut ittumik pisariaqartitsisut pillugit ilaasortat tamarmiullutik paasisimasaqarluarnissaat. Taagukkat tamakkiisuunngillat.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit katiterneqarnerisigut siullertut qulakkeerniarneqarpoq, meeqqat atugarisaat pisinnaatitaaffiilu pillugit apeqqutinik siammasissumik ilinniakkallu akimorlugit paasisimasaqarluarnissaq. Aammattaaq katiterinerup qulakkiissavaa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuata sulineranut ikiuussinnaasut ikiuukkumasullu.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat immikkut piginnaatitaaffeqarput, taamalu suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il. attuumassuteqarfigisatik sinniisuuffiginagit.

§ 6-imi aalajangersakkat taaneqartut malillugit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat Naalakkersuisunit toqqarneqartarput.

Naalakkersuisut qulakkiissavaat, qinigassanngortittut aalajangersakkami uani pisinnaatitaaffinnik taaneqartunik paasisimasaqarluartut suliatigullu piginnaasaqarluartut toqqarneqarnissaat.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliassaat ersarinnerusut pillugit §§ 14-imiit 16-imut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2-mut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit arfinilinnik ilaasortaqrput, kiisalu Meeqqat illersuisuat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut siulittaasuusq. Siunertaqartumik suleriaaseqarnissaq qulakkeerniarlugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat amerlavallaartariaqanngillat. Taamaattumik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa arfineq marluk sinnersimasariaqanngilai.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuat avammut sinniisorivaat, aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaat aallaavigalugu meeqqat atugarisaasa pisinnaatitaaffiisalu siuarsarneqarnissaat suliassarivaat. Suliaqarfiup ataasiinnarmik saqqumilaartoqarnerata pitsaaqutigivaa, meeqqanut paasinarnelussimmat, kimik sinniisoqarnerlutik, aamma pisinnaatitaaffitik naqsimaneqartut ulorianartorsiortinneqartulluunniit misigisimagunik sumut saaffiginnissinnaanerlutik.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat atorfiluunngillat, Meeqqalli pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaannut pisariaqartitsineq naapertorlugu suleqataasassapput.

Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq naapertorlugu, tak. § 21. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaata suliatic pillugit akissarsiaqartinneqassapput.

Imm. 3-mut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ukiunik pingasunik sivissusilimmik toqqarneqartarput. Ilaasortat atuutissapput ilaasortassap nutaap toqqarneqarnissaata tungaanut.

Ataasiarluni toqqagaaqqittoqarsinnaavoq. Tassa ilaasortat ukiuni arfiniliinnarni ilaasortaasinnaapput. Ukiuni pingasuni ilaasortaasarnissamut tunngavigineqartup Meeqqat illersuisuat pillugu tunngavigineqartoq assigivaa. Suliassaqarfik annertoq pineqarpoq. Paasisat, paasititsiniaaneq misissuinerit il.il. aqutigalugit suliaqarnermi ulapiinnavinnissamut piffissaq pisariaqartinneqarpoq.

Nutaamik eqqarsarsinnaassuseqarnissaq suliniuteqartarnissarlu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pingaarnertut piginnaasaqarfisussaavaat. Taamaattumik siunertamut naleqqutinngilaq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ataaseq sinnerlugu toqqagaaqqittarnissaat.

Imm. 4-mut.

Naalakkersuisut ilaasortatut toqqagaasimasup ilaasortaajunnaarnerani, ilaasortassatut inassutigineqartut akornanni ilaasortassamik nutaamik toqqaassapput. Aalajangersakkami piunasaqaataavoq, ilaasortassatut inassutigineqartut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanit amerlanerunissaat.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, ilaasorta q ilaasortaajunnaaraangat, § 6 naapertorlugu ilaasortassamik nutaamik inassuteqarnissamut piffissamik atuilluttuinninnissaq.

Ilaasortap nutaap ilaasortaasimasup ilaasortaaffissaralua sinneruttoq ilaasortaaffigissavaa. Ilaasortassatut inassutigineqartut kingullit akornanni ilaasortassatut piukkunnartumik Naalakkersuisut nassaangippata, ilaasortassamik nutaamik inassuteqarnissaq nutaap aallartittariaqarpoq.

Assersuutigalugu ilaasortaajunnaartoqarsinnaavoq, ilaasortap toqkukut qimagunneratigut imaluunniit ilaasortap Kalaallit Nunaannit nuunneratigut. Aammattaaq aalajangersagaq § 7 naapertorlugu ilaasortanut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni suliaqarnerminnik unitsitsisunut atuuppoq.

Ilaasortassatut inassuteqartarneq pillugu Naalakkersuisut ersarinnerusumik malittarisassaliorsinnaapput, tak. § 6, imm. 4.

§ 6-imut

Aalajangersagaq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut qinigassanngortittunut tunngassuteqarpoq.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat meeqqat atugarisaat pisinnaatitaaffiilu pillugit apeqqutinik siammasissumik aamma ilinniakkat akimorlugit ilisimasaqarluartut, kiisalu meeqqat inissisimanagerat pillugu immikkut ittumik soqutiginnittut, ilisimasaqartut paasinnissuseqartullu katersorneqarnissaat.

Tamatuma siunnersuisoqatigiit pisariaqartinneqartumik paasisimasaqartumik, aamma Meeqqat illersuisuata sulineranut ikiuussinnaallutillu ikiuukkumassuseqarlutik suliaqarnissaat qulakkiissavaa.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat suliatigut piginnaasaat aallaavigalugit toqqarneqartarput. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat immikkut piginnaatitaaffeqarput, taamalu suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il. attuumassuteqarfigisatik sinniisuuffiginagit.

Imm. 1-imut.

Kattuffiit, peqatigiiffiit il.il. meeqqat atugarisaannut tunngassuteqartunik suliaqartut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassanik inassuteqarsinnaapput. Kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. inassuteqaataat malillugit ilaasortassatut inassutigineqartut pingasut Naalakkersuisut toqqassavaat.

Kattuffiit peqatigiiffiillu il.il., meeqqat atugarisaat pillugit suliaqartut, pineqartut tassaapput kattuffiit peqatigiiffiillu pisortanut attuumassuteqanngitsut, ass. NGO-t (naalakkersuisutiguunngitsumik suliniaqatigiiffiit), timersoqatigiiffiit nuna tamakkerlugu ilinniartoqarfinniluunniit ilinniartut isumalioqatigiissortaasa kattuffii.

Kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. ilaasortassanik inassuteqarsinnaatitaasut, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassatut kinaluunniit namminneq inassutigisinnaavaat, piunasaqaatilli § 6, imm. 3-miittut naammassineqarsimassapput. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat immikkut piginnaatitaaffeqarput, taamalu suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il. attuumassuteqarfigisatik sinniisuuffiginagit.

Kattuffiit, peqatigiiffiit il.il. sorliit ilaasortassanik inassuteqarsinnaatitaanersut Naalakkersuisut allanngortinneqarsinnaanngitsumik aalajangertassavaat, § 6, imm. 5-imut ersarinnerusumik oqaaseqaatigineqartut takukkit.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, inuiaqatigiit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni sinniisoqarnissaat.

Imm. 2-mut.

Imm. 1-imi ilaasortassatut taaneqartut saniatigut ilaasortassatut inassutigineqartut allat, pisortatigut oqartussanit, aamma meeqqanut pisortat namminersortullu suliffeqarfiinit ilaasortassatut inassutigineqartut akornanni ilaasortassat toqqarneqartassapput. Pisortatigut oqartussat pineqartut tassaapput, Namminersorlutik Oqartussat imaluunniit kommunit atugassarititaasa iluanni pisortatigut ingerlatsiviit inatsisinik atuutsitsisut. Assersuutigalugu taakku tassaapput, naalakkersuisoqarfiit, aqutsisoqarfiit ingerlatsiviillu pisortatigut oqartussaassuseqartut. Eqqartuussiviit, Inatsisartut aamma Kalaallit Nunaanni naalagaaffiup ingerlatsiveqarfii tassunga attuumassuteqanngillat. Meeqqanut pisortat namminersortullu suliffeqarfii pineqartut tassaapput, assersuutigalugu atuarfiit, meeqqat angerlarsimaffii, napparsimmavik, meeqqueriviit, sunngiffimmi ornittakkat (fritidshjemmit) il.il.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, § 5, imm. 1-mi piginnaasaqarfissatut taaneqartuni ataatsimik imaluunniit amerlanerusunik paasisimasaqarluartut aamma suliatigut piginnaasaqarluartut kisimik ilaasortassatut inassutigineqarsinnaanerat.

Pisortatigut oqartussat, pisortat namminersortullu suliffeqarfii kiisalu kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. ilaasortassanik inassuteqarsinnaatitaasut isumagissavaat, aalajangersakkamut tassunga naapertuuttumik ilaasortassatut naleqquttut kisimik inassutigineqartarnissaat.

Naalakkersuisut ilaasortassanik toqqaanerminni qulakkiissavaat, ilaasortassat aalajangersakkamut tassunga naapertuuttumik inassutigineqarsimasut.

Imm. 4-mut.

Naalakkersuisut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassatut innersuuneqartussanik ersarinnerusumik aalajangersagaliorsinnaapput, tassunga ilanngullugit, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassanik toqqaanermi piunasaqaataasut kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. kiisalu pisortatigut oqartussat, pisortat namminersortullu suliffeqarfii pillugit kikkut ilaasortassamik innersuussisinnaanersut. Taamatuttaaq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassamik toqqaanermut piunasaqaatit pillugit Naalakkersuisut ersarinnerusumik aalajangersagaliorsinnaapput.

Imm. 5-imut.

Aalajangersakkap imarivai, kattuffiit, peqatigiiffiit il.il. sorliit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassatut inassuteqarsinnaanerat pillugu Naalakkersuisut allattuisinnaanerat. Allattuiffik taama ittoq kikkunnit tamanit takuneqarsinnaassaaq, akuttunngitsumillu nutarterneqartariaqassalluni. Kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. kiisalu pisortatigut oqartussat aamma pisortat namminersortullu suliffeqarfiisa sorliit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortassatut inassuteqarsinnaanerannut aalajangiineq allaffissornikkut oqartussaasunut allanut naammagittaalliuutigineqarsinnaanngilaq.

§ 7-imut

Aalajangersakkap aalajangerpaa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq soraarsinneqarsinnaasoq. Aalajangersakkap qulakkiissavaa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortap pissutsini qanoq ittuni soraarsinneqarsinnaanerata atuarsinnaaneqarneratigut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup politikikkut sumulluunniit qilersorsimannginera. Aalajangersakkami pineqanngillat Meeqqat pillugit

Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata, Meeqqat illersuisuata soraarsitaasinnaaneri, tassami Meeqqat illersuisuata soraarsitaasinnaanera aalajangersaavigineqarmat § 4, imm. 3-mi.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortamit Naalackersuisut soraarsitsinerat allaffissornikkut oqartussanut allanut maalaarutigineqarsinnaanngilaq.

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu ilaasortaq soraarsinneqarpat, taava piffissap sinnerani atuuttussamik nutaamik toqqaasoqassaaq § 5-mi, imm. 4 tunngavigalugu.

Immikkoortuni 1-miit 4-mut piumasagaataasut tamakkiisuupput.

Nr. 1-mut.

Ilaasortap suliaanik suliaqarnermi annertuumik sumiginnaanertut paasineqassapput, taakkunanga arlaleriarluni assigiinnik kukkussuteqartarsimanerup uppersaatissaqartinneqarnera, ilaasortap ilaasortap suliassanut suliatigut naammaginartumik pisinnaasaqannginnera. Kukkunerup annertuup ataatsip aamma ersersissinnaavaa ilaasortap suliamut tunngaviumik ilisimasai amigaateqartut.

Ilaasortap suliaanik suliaqarnermi annertuumik sumiginnaanertut aamma paasineqassaaq, ilaasortaq arlaleriarluni aamma tunngaviuminnaasumik pissutissaqarani Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinut ornigunneq ajorpat.

Pissutsit, ilaasortap tungaaniit annertuumik soqquusaatsuliorfiit, taakkuupput kisimik ilaasortap soraarsinneqarsinnaanerani kinguneqarsinnaasut. Peqatigisaanik kukkunerit assigiit arlallit aammalu ataasiarluni annertuumik kukkussuteqarneq isumaqalersitsisinnaavoq ilaasortap siunissami imminut illersorsinnaasumik ilaasortamut suliassiisutaasunik suliaqarsinnaannginnera.

Nr. 2-mut.

Ilaasortap sulianik toqqissisimanartumik ingerlatsisinnaanerani annertuumik nalornilersitsisumik iliuseqarnertut paasineqassaaq assersuutigalugu ilaasortaq annersaasimasutut pisuutinneqarluni eqqartuunneqarsimappat. Aammattaaq ilaasortaq imigassamik sunnerneqarsimalluni suliartorpat tamanna iliusiussaaq ilaasortap suliassanik ilaasortaq siunissami isumannaatumik ingerlatsisinnaaneranut tatiginninnerup annertuumik annikillinnerulersitsisoq.

Nr. 3-mut.

Nakorsat naliliinerissavaat pineqarnersoq ataavartumik timikkut imaluunniit tarnikkut nappaataanersaq.

Naalackersuisut taamaallaat Meeqqat Pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaq nakorsamit allagarserneqaaqusinnaavaat ilimagineqarsinnaappat ilaasortaq ataavartumik timikkut imaluunniit tarnikkut nappaateqalersimasoq, ilaasortap inatsisartut inatsisaannut tunngatillugu sulianik ingerlatsisinnaajunnaarnerani nassatalimmik.

Nr. 4-mut.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit soraarsitsinissamik inassuteqaataat allakkatigut tunniunneqassaaq, Inassuteqaat tunngavilersorneqassaaq ilaasortanillu arfinilinnik atsiorneqarsimassalluni. Ilaasortaq, soraarsinneqartussatut inassuteqaatigineqartoq, Meeqqat

pillugit siunnersuisoqatigiit inassuteqaataannut tunngatillugu suliarinneqataasinnaassanngilaq. Taamaattumik aalajangersagaq taanna malillugu Meeqqat illersuisuannik soraarsitsinermi piunasaqaataavoq tamatumunnga Meeqqat pillugit ilaasortaasa arfinillit tamarmik isumaqataanissaat.

Meeqqat illersuisuata siunnersuisutut suliaqarnerminut atatillugu ilaasortap allap soraarsinneqarsinnaanera pillugu apeqqut Naalakkersuisunut tunniunneqarnera peqataaffigisinnavaa. Tamanna pisariaqarpoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit katitigaanerannut Meeqqat illersuisuata sapinngisamik annikinnerpaamilluunniit sunniuteqartarnissaa qulakkeerniarlugu, tassa Meeqqat illersuisuata suliaqarneranut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ajunngitsumik ingerlasinnaanerat apeqqutaalluinnarmat.

Naatsorsuutigineqassaaq suliap Naalakkersuisunut tunniunneqannginnerani ajornartorsiut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit iluminni aaqinniaqqaarsimassagaat.

Piunasaqaataavoq Naalakkersuisut misissorluassagaat, Meeqqat pillugit siunnersuisoqarfiata ilaasortaasa aalajangiinerat eqqortuunersoq Naalakkersuisut aalajangiitinnatik Meeqqat siunnersuisoqatigiivini ilaasortap inassuteqaat tunngavigalugu peerneqassanersoq.

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmuut aalajangiunneqartoq ingerlateqqinneqarluni nassiunneqassaaq.

Aammattaaq naatsorsuutigineqarpoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit:

- piginnaasaqarfiit toqqagaaffigisatik suliaqarfigissallugit ilisimasaqarfigissagaat
- suliaassap pisussaaffiliineratut, sulinerup nalaani avataanilu tutsuviginartumik pissusilersortassasut
- Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaassaasa naammassineqarnissaannut peqataasassasut
- meeqqat pisinnaatitaaffiilik sullissiveqarfiup suliaassanik suliniutissanillu pilersaarusiornerani Meeqqat illersuisuanik allattoqarfimmillu suleqateqarluartassasut
- inatsit manna naapertorlugu piunasaqaatit aallaavigalugit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit sulinerannut ilaasassasut
- Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaannut akerliusumik allamik suliaqartarunik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaajunnaassasut.

§ 8-mut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkami pineqarput Meeqqat illersuisuata suliaassai. Aalajangersagaq tamatigoortutut isigineqassaaq. Imm. 2-mi 3-milu erseqqissarneqarput Meeqqat illersuisuata suliaassat suut immikkut ittumik isumagissanerai.

Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit siunnersuisoralugit sulissutigissavaa, inuiaqatigiinni suliaqarfinni tamani pisortatigut namminersortutigullu meeqqat pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu isumagineqarnissaat. Aammattaaq Meeqqat illersuisuata meeqqat atugarisaannut tunngassuteqartut qitiutillugit sammillugillu paasissutissiissutigisassavai.

Atugarisat siammasissutut isigineqassapput, tassanilu meeqqat inuunerminni inuttut, aningaasaqarnikkut, peqqissutsikkut aamma piorsarsimassutsikkut atugarisaat tamarmik pineqarput. Atugarisat aamma tassaapput, inuunermi atukkat aamma alliarturnermi atukkat.

Meeqqat illersuisuata inatsimmi §§ 11-miit 13-imut immikkut ittumik piginnaatitaaffiisa, aalajangersagaq taanna naapertorlugu Meeqqat illersuisuat suliassaminik naammassinnissinnaatippaat. Assersuutigalugu pissutsit Meeqqat illersuisuata meeqqat atugarisaannut tunngatillugit naleqquttuursorisai imaluunniit naleqquttuunngissorisai pillugit Meeqqat illersuisuata oqaaseqaateqarnermigut meeqqat pisinnaatitaaffii soqutigisaallu siuarsarsinnaavai. Pissutsit meeqqanut ataasiakkaanut tunngassuteqartut pinnagit (suliassat inummut tunngassuteqartut), pissutsit meeqqanut tamanut tunngassuteqartut kisiisa Meeqqat illersuisuata oqaaseqarfigisinnaavai, tak. § 11, imm. 2-mut ersarinnerusumik oqaaseqaatigineqartut.

Aammattaq meeqqat pisinnaatitaaffii, soqutigisaat atugarisaallu pillugit Meeqqat illersuisuata misissuinermigut, paasisaqarnermigut, paasititsiniaanermigut, siunnersuillunilu ilitsersuinermigut ilisimasanillu ingerlatitseqqittarnermigut meeqqat pisinnaatitaaffii soqutigisaallu siuarsarsinnaavai.

Aalajangersakkami naatsorsuutigineqarpoq, aalajangersagaq malillugu Meeqqat illersuisuata suliassani naammassisinnaassagunigit, meeqqat pisinnaatitaaffiinut tunngatillugu meeqqat atugarisaat, inatsisit atuuttut, aamma meeqqat inatsisitigut innarlitsaaliugaanerat soqutigisaallu siuarsarniarlugit suliniutit qanoq ingerlanneqarnersut ingerlaavartumik paasiniartassagai.

Aammattaq aalajangersakkami naatsorsuutigineqarpoq, Meeqqat illersuisuata sulinermini meeqqat isumaat eqqarsaataallu ilannguttassagai.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap imm. 1-imi aalajangersakkat nalinginnaasut malippai, Meeqqallu illersuisuata suliassanik immikkut ittumik pingaarutilinnik imaqarluni. Nr.1-imiit 6-imut immikkoortut tamakkiisuunngillat.

Nr. 1-imut.

Meeqqat illersuisuata meeqqat tamaasa illersuisuuffigissavai meeqqallu naammagittaalliorsinnaatitaanerat qulakkiissallugu, kiisalu meeqqat naammagittaalliorfissaqarnissaat tusaaneqarsinnaatitaanerallu isumannaassallugu. Meeqqat atugarisamikkut ajornartorsiuteqartut aamma meeqqat immikkut ittumik pisariaqartitsisut Meeqqat illersuisuata immikkut qitiutillugit sullisissavai.

Meeqqat pisinnaatitaaffii aamma meeqqat naammagittaalliorfissaqarnerannut tunngatillugu meeqqat tamaasa siunnersorneqarnissamik ilitsersorneqarnissamillu Meeqqat illersuisuata neqeroorfigisassavai. Tassa Meeqqat illersuisuat ersarissumik ajornanngitsumillu meeqqanut tamanut sullissisinnaassaaq, meeqqat ajornartorsiutigisaminnik qaangiiniarlutik ingerlariaqqinnissaat anguniarlugu pisariaqartitaannik ikiortassavai.

Meeqqat inuiaqatigiinni inatsisitigut inissisimanerisa arlalitsigut amigaateqarneri aallaavigalugit Meeqqat illersuisuat sulisassaaq. Inuiaqatigiinni naammagittaalliorfissatut atuutereersut inersimasunut sammitinneqartut, meeqqanit saaffiginninnerit isumaginissaannut

pisariaqartinneqartunik atortussaqaanngillat. Taamaattumik meeqqat pisinnaatitaaffimminnik iluaquteqassagunik siunnersorneqarnissaq ilitersorneqarnissarlu pisariaqartippaat.

Nr. 2-mut.

Taakkuninnga pineqartunut tunngatillugu aalajangersagaq tamakkiisuunngilaq. Pisortat namminersortullu tamarmik, soorlu ingerlatsiviit allat, kommunit, peqatigiiffiit imaluunniit angajoqqaat ilisimatinneqartarnissamik pisariaqartitsisut siunnersorneqarsinnaallutillu ilitersorneqartarsinnaapput.

Inunnut paasissutissanut tunngatillugu erseqqissaatigineqassaaq, malittarisassat atuuttut naapertorlugit Meeqqat illersuisuat nipangiussimasqaartussaataammat, tak. § 19.

Nr. 3-mut.

Aalajangersagaq malillugu, Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaat naapertorlugu inatsisit suleriaatsillu meeqqanut tunngassuteqartut Kalaallit Nunaata pisussaaffiinit toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik naapertuuttuunersut Meeqqat illersuisuata misissussavai.

Misissuineramik pineqarpoq aqqissuulluakkamik malinnaaneq. Oqaaseq aammattaaq paasineqassaaq Naalagaaffiit Peqatigiit Tunngavinni Parisimeersuni oqaatsimik nassuiaataannut naapertuuttut.

Assersuutigalugu Meeqqat illersuisuata misissussavaa, inatsit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffiit qulakkeerisussaq unioqquatinneqartarnersoq, misissussallugulu Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffii malillugit suliaqarfimmi malittarisassanik amigaateqarfiusuni sulisoqarnersoq.

Allatut oqaatigalugu Meeqqat illersuisuata qulakkiissavaa, meeqqat pisariaqartitaat pisinnaatitaaffiilu Kalaallit Nunaanni inatsisitigit naammaginartumik iluaquserneqarnersut, aamma meeqqat pitsaasumik atugaqarnissaasa isumannaarneqarnissaannut naapertuunnersut.

Meeqqat illersuisuat isumaqaruni, inatsisit imaluunniit suleriaatsit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffiinit naapertuutinningsut, taava Meeqqat illersuisuata piginnaatitaaffini atorlugu tamanna uparuassavaa.

Inatsisit pineqartut tassaapput, inatsisit aamma inatsisitigit maleruaqqusat allat inatsisitigit naqitatigit inatsisitut taaneqarsinnaanngitsut, soorlu najoqqutassat, nalunaarutit aamma inatsisitigit tunngavigisartakkat nalinginnaasut il.il.

Inatsisit meeqqanut toqqaannartumik imaluunniit toqqaannangitsumik attuumassuteqartut tassaapput, malittarisassat meeqqanut attuumassuteqavissut, soorlu meeravissiartaarneq pillugu inatsit imaluunniit meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu inatsisartut peqqussutaat, aamma inatsisit meeqqanut kinguneqartitsisinnaasut, soorlu inatsisitigit pillaaarneq pillugu malittarisassat.

Aalajangersakkami pineqarput, pisortatigit oqartussat, pisortat namminersortullu suliffeqarfiisa, kiisalu kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. suliaqartarnerat. Pisortatigit oqartussat, pisortat namminersortullu suliffeqarfii, kiisalu kattuffiit peqatigiiffiillu il.il. meeqqat

atugarisaannik, pisinnaatitaaffiinik imaluunniit assigisaannik suliaqarnissaat piumasqaataanngilaq. Aalajangersagaq § 12, imm. 3-mut attuumatillugu isigineqassaaq.

Nr. 4-mut.

Meeqqat pillugit isumaqatigiissutip najoqqutassartai ilitsersuipput pissutsit suut eqqartorneqarnersut aamma Meeqqat illersuisuata qanoq iliorluni pissutsit nalilersortassanera.

Aalajangersagaq malillugu inuiaqatigiit ineriartornerannut Meeqqat illersuisuat malinnaassaaq, pissutsillu meeqqat ineriartornissaannut, tassunga ilanngullugit meeqqat tarnikkut timikkullu peqqissusaannut sunniuteqarsinnaasut nalilersortassavai.

Assersuutigalugu inuiaqatigiinni imaluunniit avatangiisini allannguutit inuiaqatigiinnut tamaginnut sunniuteqarsinnaasut pineqarput. Soorlu assersuutigalugu aatsitassarsiorfiit qilleriviliallu pilersillugit annertuumik suliniuteqarnerit meeqqat atugarisaannut sunniuteqarsinnaapput, tassa taakkua kingunerannik meeqqat allamut nuuttariaqarsinnaapput imaluunniit piffissami sivisuumi angajoqqaatik qimassimasariaqarsinnaavaat, soorlu aamma meeqqanut sunniuteqartumik avatangiisit allannguuteqarsinnaasut.

Inuiaqatigiit ineriartorneranni pissutsit meeqqat ineriartornissaannut, tassunga ilanngullugu meeqqat peqqissusaannut naapertuutinnngitsumik sunniuteqartut Meeqqat illersuisuata malugigunigit, taava pissutsit taama ittut Meeqqat illersuisuata erseqqissaassutigissavai.

Nr. 5-imut.

Meeqqat illersuisuat paasititsiniaasartussatut eqqarsaatigineqarpoq.

Suliassaqarfiit ilaanni ilanngutsitsisarnissaq aalajangeeqataasarnissarlu immikkut ittumik amigaatigineqarput. Tamatuma nassataanik suliassaqarfiit meeqqat pisinnaatitaaffiinik sanngiilliofiusut Meeqqat illersuisuata immikkut ittumik eqqumaffigissavai, sanngiilliofiusullu politikkerinut, pisortatigut oqartussanut innuttaasunullu paasissutissiissutigisarlugit.

Meeqqat illersuisuata meeqqat inatsisitigut innarlitsaalineqarnissaat kisiat suliarissanngilaa, aammali meeqqat tamat atugarisaat isumagissavaa. Meeqqat pisinnaatitaaffii atugarisaallu pillugit tunngaveqarnerusumik Meeqqat illersuisuat oqallitsitsissaaq, assersuutigalugu inuunerup isumaqarnerata, innuttaasutut inooqatigiinnerup qanoq ingerlatitaanerata aamma tarnip pissusiisa immikkoortortai il.il. ilannguttarlugit oqallitsitsisassaaq.

Taakkua saniatigut Meeqqat illersuisuata meeqqat siunnersortarlugillu ilitsersortassavai, assersuutigalugu meeqqat aviisinut, radiomut tv-mullu saaffiginnissinnaanerat pillugu paasissutissiisassaaq. Aamma meeqqat oqaatigerusutaminnik annissuinissaat periarfissalerlugit Meeqqat illersuisuat nittartagaliorsinnaavoq.

Nr. 6-imut.

Nr. 3-mut inatsisinik atuutereersunik misissuisarnermut tunngassuteqartumut sanilliullugu, aalajangersagaq una malittarisassanik nutaanik meeqqat inatsisitigut innarlitsaalineqarnissaasa pitsaanerusumik isumagineqarnissaannut tunngassuteqartunik siunnersuusiorsinnaanermut tunngassuteqarpoq.

Inatsisiliornerinnaanngitsut, allalli aamma meeqqat inatsisitigut innarlitsaaliorneqarnissaannut

kinguneqarsinnaapput. Ilaatigut meeqqerivinni meeqqat inatsisitigut innarlitsaaliorneqarnissaannut naammaginartumik sulisoqarnersoq apeqqutaasarpoq. Taamatuttaaq pisoqartillugu aalajangersakkap Meeqqat illersuisuat siunnersuuteqarsinnaatippaa.

Meeqqat atugarisaat pillugit pitsaaneruseqarnerlunilu ilisimasaqalernissaq anguniarlugu attaveqaatit paasissutissiisarfiillu assigiinngitsut Meeqqat illersuisuata pilersissagai naatsorsuutigineqarpoq, tassa meeqqat inatsisitigut innarlitsaaliorneqarnissaannut aamma atugarisaannut nalinginnaasumik pingaaruteqarsinnaasut Meeqqat illersuisuata isumagisarniassammagit.

Aalajangersakkamittaaq naatsorsuutigineqarpoq, Meeqqat illersuisuata aalajangersagaq taanna malillugu suliassani isumagisannaassagunigit, taava meeqqat inatsisitigut innarlitsaaliorneqarnissaat soqutigisaallu siuarsarniarlugit suliniutit atuutereersut qanoq ingerlanneqartarnersut Meeqqat illersuisuata ilisimasariaqarpai.

Imm. 3-mut.

Aalajangersagaq imm. 2-tut imaqarpoq, ataatsimut aalajangersakkat imm. 1-mi eqqartorneqarlutillu Meeqqat illersuisuata suliassanik immikkut illuinnartumik pingaarutilinnik.

Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik pillugu Inatsisartut inatsisissaanni nr. 26, 18. december 2003-meersumi § 2, imm. 1 aamma imm. 2-mik aalajangersagaq ingerlatitseqqinneruvoq. Eqqarsaataanngilaq aalajangersakkamik allannguinnissaq aalajangersakkap annertusineqarnera meeqqanut atugassaarititaasunik ilisimasatigut nutaat ineriartorteqqinneqarnissaa eqqaassanngikkaanni ilanngunneqarnerisigut aammalu Meeqqat illersuisut inatsisip atuutilersinneqarnerani tassaasoq suliassat suliarineqarnerinut akisussaasoq. Suliassat aalajangersakkami allaaserineqartut allattoqarfiup ingerlatissavai. Aammattaaq Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik pillugu Inatsisartut inatsisissaanni nr. 26, 18. december 2003-meersumi § 2, imm. 2-mi nr. 5 ingerlateqqinneqas-sanngillat, tassami inatsisip § 17, imm. 5-ani upalungaarsimaffigineqareermat allattoqarfiup suliassani ataasiakkaani suliamut ilisimasalinnik avataaneersunit peqataatitsisinaanera.

Aalajangersakkap aalajangersarpaa, Meeqqat illersuisuata, imm. 2-mi Meeqqat illersuisuata suliassaasa saniatigut, suliassarigaa ilisimasanik katersinissaq, ineriartortitseqqinnissaq ilisimasanillu Kalaallit Nunaanni soqutiginnittunut tamanut saqqummiussuinissaq meeraq aallaavigalugu, assersuutigalugu pissutsit ilaqutariinnermut tunngassuteqartut, isumaginninnermut-, peqqissutsimut-, atuarnermut- ineqarnermullu tunngasut.

Pingaartuteqarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqat pillugit paasissutissanik tammaannar-tussaagaluartunik katersinissaq. Kalaallit Nunaanni meeqqat atugaannik ataatsimoortumik aaqqissuussamillu ilisimasaqarneq periarfissiissaaq politikerit ilisimasaqarnerullutik aalajangiinissaminut tunngavissaqalernerannik aammalu periarfissiissalluni suliamik ilinniagalit akornanni suliamik ilisimasaqarnerulluni suliniuteqarnerannik. Aammattaaq ilisimasat katersorneqartut suliamik ilinniagalinnit, ilisimatusartunit, ilinniartunit allanillu sulinermi atortussatut atornerarsinnaapput.

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata artikel 4-ani isumaqatigiissummi pisinnaatitaaffiit akuerisaasut naammassineqarnissaannut naleqquttunik malittarisassior-

toqarnissaanik pisussaaffiliisoqarpoq. Isumaqtigiissummut nalunaarusiornissamut najoqqutassani ilaatigut allassimavoq meeqqat pillugit paasissutissanik taakkualu tunngaviusumik pisinnaatitaaffii pillugit ingerlaavartumik katersinissaq qulakkeerniarlugu suliniutit aallartinneqarsimasut pillugit nalunaaruteqartoqarnissaa kissaatigineqartoq, aammalu naalagaaffiup iluani, nunap aggornerini sumiiffinnilu pissutsinut attuumassutilinik, kisitsisinngorlugit paasissutissanik, ilisimatusarnernik attuumassutilinnik aammalu ilisimatitsissutinut attuumassutilinnut allanut, meeqqat pisinnaatitaaffiisa iluani politikkimik pilersitsinissamut tunngaviusinnaasunut, qanoq pissamaaruteqartoqarneranut tunngatillugu ineriartortitsineq nalilersorumallugu

Aalajangersakkakut matumuuna Inatsisissatut siunnersuutip siuliiniittut naammassivai.

Meeqqat illersuisuata Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit tullerriiarinera tunngavigalugu pissarsiarisussavai ilisimasat/uppernarsaasiussallu, tak, § 14, imm. 1 aammalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaarnerisa, nalilersuinerisa, inassuteqaataasa il.il. ingerlateqqinnerini ikiuuttassalluni.

Siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqat atugaat pillugit ilisimasat katersorneqarsimasut Meeqqat illersuisuata quppersagaanit atuisunit atuarneqarsinnaalersinneqassasut.

Aalajangersakkami nr. 1-imiit 3-mut Meeqqat illersuisuata suliasai ersarissarneqarlutillu itisileneqarput. Nr. 1-imiit 3-mut tamakkiisuunngilaq.

Nr. 1-mut.

Meeqqat illersuisuata paasissutissat attuumassuteqartut aammalu misissuinerit, nalunaarusiat, ilisimatusarnermi inernerit, naliliinermi nalunaarusiat, kisitsisinngorlugit paasissutissiissutit, misileraanermi inernerit il.il. katersorlugillu aaqqissuulluasavai.

Nr. 2-mut.

Meeqqat illersuisuata meeqqat atugaannik paasissutissanut tunngasut malinnaatillugit aaqqissuuttassavai. Tamanna suliarineqarsinnaavoq assersuutigalugu Meeqqat illersuisuata ukiumoortumik nalunaaruteqartarneratigut- sammisallu pillugit nalunaaruteqartarnikkut. Paasissutissanik aamma sulianik aalajangersimasunik malinnaatitsinerup imarisinnaavai naliliinermut atatillugu nalunaarusiat, misissukkatut suliat, nalunaarusiat suliarineqarneri, ilisimatusarneq aammalu kisitsisitigut passissutissat sularineqarnerat, misileraanermi inernerit il.il.

Meeqqat illersuisuata aamma suliasaraa meeqqat atugaannik ilisimasat nutaat ineriartorteqqinneqarnissaat. Ilisimasanik ineriartortitseqqinnertut paasineqassaaq assersuutigalugu pitsaassuseq najoqqutaralugu misissuinerit kisitsisitigut paasissutissiinernut tapertaliullugit aamma takussitissiat.

Aalajangersakkakut matumuuna anguniarneqanngilaq Meeqqat illersuisuata nammineerluni ilisimatusarnissaa. Ilisimasanik nutaanik ilisimatusarneq ilisimasanik ineriartortitseqqinneq aaqqissuunneqarsinnaavoq universitet'ip imaluunniit ilisimatusarfik alla suleqatigalugu. Aamma allattoqarfimmi suliasanut ilisimasanik nutaanik ineriartortitsiffiusunik suliaqartussanik avataaneersunik suleqateqartoqarsinnaavoq, iseqqinnerusumik tak. § 17, imm. 5.

Nr. 3-mut.

Meeqqat illersuisuata ilisimasat innuttaaqataasunut ingerlateqqittassavai, ilaatigut ilinniartunut, ilisimatusartunut, suliamik ilinniagalinnut, politikkerinut soqutigisalinnullu allanut. Kalaallit Nunaanni meeqqanut atugassarititaasunik aqqissuussamik ilisimasaqarneq periarfissiissaaq politikkerit aalajanginnerminni pitsaanerusunik tunngavissaqarnissaannut aammalu suliamik ilinniagalit akornanni pitsaanerusumik suliaqartoqarsinnaanerannik. Meeqqanut atugassarititaasunik aqqissuussamik ilisimasaqarneq aamma atorneqarsinnaavoq inunnut suliamik ilinniagalinnut, ilisimatusartunut allanullu sulinermi atortussatut.

Siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni meeqqanut atugassarititaasut pillugit ilisimasatigut katersukkat Meeqqat illersuisuata nittartagaatigut saqqummiunneqassasut imaluunniit Nunatta Atuagaateqarfianit/Groenlandica-mit atorneqarsinnaasutut.

Imm. 4-mut.

Meeqqat illersuisuat taamaallaat tamatumunnga periarfissaqanngippat meeqqat suliaminut peqataatinngitsoorsinnaavai aammalu Meeqqat illersuisuata suliniutinik nutaanik aallartitsineranik tusarniaaffiginngitsoorsinnaallugit.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat illersuisuata meeqqanut atassuteqaatip pisariaqartitaq siunertaralugu Meeqqat illersuisuata suliaasa meeqqat soqutigisaat aallaavigalugit naammassineqarnissaat.

Meeqqat illersuisuat meeqqat attavigilernissaannut attaveqaqatigilernissaannullu ikiortissaminik nassaarsinnaavoq inatsimmi § 14, imm. 2 aqqutigalugu.

§ 9-mut

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, taamatut suliniuteqarnissap pilersaarusiorneqarneranut aamma nassuiaasiorneqarneranut atatillugu, Meeqqat illersuisuata suliamut tunngatillugu oqaaseqarsinnaatitanini atorlugu meeqqat soqutigisaannik isumaginninnissaa. Ilanngullugu aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat illersuisuata inatsisitigut allatullu meeqqat atugarisaannut pingaaruteqartumik suliniutitigut inuiaqatigiinni aallartinneqarnissaannik kissaatigineqartunik malinnaatinneqarnissaa.

Assersuutigalugu suliniutit allat tassaapput, nassuiaatit pilersaarutillu meeqqanut timikkut, piorsarsimassutsikkut inooqataanikkullu avatangiisiinut tunngassuteqartut, soorlu pisortat namminersortullu meeqqanik paaqqinnittarfiisa napparneqarnissaannut imaluunniit isaterneqarnissaannut pilersaarusiortuluni suliniutit.

Meeqqat illersuisuata pisinnaassuseqarnini aallaavigalugu suliniutit taama ittut tusarniaaffigineqarneri oqaaseqarfigisinnaasariaqarpai. Tassa pilersaarutini nassuiaatinilu aamma assigisaanni meeqqat soqutigisaat pineqartillugit Meeqqat illersuisuat meeqqanut sinniisutut suliaqassaaq.

Meeqqat illersuisuata nammineq aalajangertassavaa suliaq taama ittoq meeqqat soqutigisaannut attuumassuteqarnerisooq. Meeqqat illersuisuata taamatut naliliinermini atituumik tunngavilersuisassaaq. Soorlu atuarfiit, meeqqeriviit, meeqqanut sunngiffimmi neqeroorutit assigisaasalu iluanni suliniutit meeqqanut toqqaannartumik attuumassutillit pilersaarusiorneqarnerinut nassuiaasiorneqarnerinullu Meeqqat illersuisuata

oqaaseqarsinnaatitaanera killilerneqanngilaq. Meeqqat illersuisuat aamma oqaaseqarsinnaatitaavoq, aningaasaqarnermik politikkimut (aningaasanut inatsit), ineqarnermik politikkimut aamma inuussutissarsiutinik politikkimut meeqqat atugarisaannut sunniuteqarnerat takuneqarsinnaatillugu.

Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq, pisortatigut oqartussat pilersaarusiortut aallartilaarneranni meeqqat soqutigisaannik eqqarsaateqarnissaat pillugu ilisimatitsinermigut Meeqqat illersuisuat pilersaarusiornissamut sunniuteqarsinnaatitaasoq.

Pisortatigut oqartussat assigiinngitsut siunnersuusiortut nassuiaasiortut Meeqqat illersuisuat immikkut ittumik malinnaasariaqarpoq.

§ 10-mut

Aalajangersagaq § 8, imm. 2, nr. 2-mut attuumassuteqarpoq, aalajangersakkallu erseqqissarpaa, ilaatigut inuiaqatigiinni pilersaarusiortut oqaraangat meeqqat pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu iluaquserneqarnissaat qulakkeerniarlugu, apeqqutini nalinginnaasuni inuiaqatigiinni meeqqat atugarisaannut sunniuteqartuni tamani Inatsisartut, Naalakkersuisut, kommunit pisortatigullu oqartussat allat Meeqqat illersuisuannik isumasiuisassasut.

Aalajangersagaq malillugu naalakkersuineri oqartussat aamma ingerlatsiviit allat saaffiginnissinnaapput. Naalakkersuineri oqartussat ingerlatsiviillu namminneq aalajangertassavaat qaqugukkut saaffiginnissamut pissutissaqarnerisooq.

Erseqqissaassutigineqassaaq, meeqqat pisinnaatitaaffiit, soqutigisaannut atugarisaannullu pingaaruteqartumik inatsitigut suliniuteqarnermut aamma allat suliniuteqarnermut atatillugu Meeqqat illersuisuat tusarniarneqartassasooq, tak. § 9.

§ 11-mut

Imm. 1-mut.

Apeqqutit Meeqqat illersuisuata suliaanut attuumassuteqartut pillugit Meeqqat illersuisuat kiffaanngissuseqartumik oqaaseqarsinnaavoq. Allatut oqaatigalugu, apeqqutit meeqqat atugarisaannut, pisinnaatitaaffiit soqutigisaannullu tunngassuteqartut tamaasa pillugit Meeqqat illersuisuat oqaaseqarsinnaavoq, tak. § 8. Taamaattoq § 19 naapertorlugu Meeqqat illersuisuat nipangiussimasussaataavoq, suliallu inunnut aalajangersimasunut tunngassuteqartut pillugit oqaaseqarsinnaatitaanani, tassunga atatillugu ataani imm. 2-mut ersarinnerusumik oqaaseqaatigineqartut takukkit.

Meeqqat illersuisuat nammineq piumassutsimik saaffigineqarnermigut iliuuseqarsinnaavoq. Meeqqat illersuisuat sulianut Meeqqat illersuisuannut saqqummiunneqartunut oqaaseqarnissaminut pisussaaffiligaanngilaq, tak. imm. 3-mut erseqqinnerusumik oqaaseqaatit aammalu ataani § 18, imm. 2-mut oqaaseqaatit.

Meeqqat illersuisuata nammineq aalajangissavaa oqaaseqaat kimut ingerlatissanerlugu. Nassiussiviusinnaapput soorlu pisortat suliffeqarfiini immikkoortut assigiinngitsunik suliallit, kattuffiit namminersortut assigiinngitsunik suliallit, niuernerimik ingerlatallit il.il. Taamaattumik Meeqqat illersuisuat pisussaataaangilaq oqaaseqaatimi ingerlatsivinnut

ingerlatinnissaanut, namminersortunulli, tusagassiutinut il.il. suliani, taakkununga naleqqunnerpaatut isumaqarfigisaminut ingerlatissinnaallugit.

Meeqqat illersuisuata oqaaseqaatini ilusilersinnaavaa nammineq kissaatigisani malillugu. Taamaalilluni Meeqqat illersuisuata isummami sunniuteqarluarnerpaamik saqqummiunneqarnissaanut periusissani nassaarisinnaavaa, assersuutigalugu tusagassiutitigut nalunaaruteqarnikkut, oqalugiarnikkut, apersorneqarnermigut, oqallinnerni peqataanermigut aamma fjernsyn-ikkut aallakaatitigut.

Oqaaseqaatit inatsisitigut pituttorneqaataanngillat, imaappoq aalajangiinertut iluseqanngillat, kisiannili tiguisumut ilitersuutaallutik. Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmu annertoorujussuarmik sunniuteqassaaq Meeqqat illersuisuata oqaaserisai annerpaakkut malinneqartarpata imaluunniit minnerpaamik sunniuteqarsinnaanerat sakkortusarpat. Tamanna pingaartumik atuuppoq suliassani Meeqqat illersuisuata inaarusiiffigisassatut taaneqartartunut tunngatillugu, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 8, imm. 2, nr. 3.

Meeqqat illersuisuat sulianik aalajangiinissamut pisinnaatinneqanngilaq, imaluunniit ingerlatsiviit aalajangiussaannik allanngortitsisinnaanngilaq. Taamatut piginnaasaqartitaanerup piginnaassuseqartitaanermi pissutsit ersarikkunnaartissavai.

Aammattaq pisoq eqqartuussivimmi aalajangiiffigineqarsimasoq, imaluunniit eqqartuussivimmu aalajangiussassanngorlugu suliakkiutigineqarsimasoq inatsisinik unioqutitsinerunersoq pillugu Meeqqat illersuisuat oqaaseqarsinnaatitaanngilaq. Aamma inuit arlaata meeqqamik pinerliisimasutut pasisaaneranut imaluunniit unnerluutigineqarneranut tunngatillugu suliaq politiinit misissuiffigineqartoq pillugu Meeqqat illersuisuat oqaaseqarsinnaatitaanngilaq. Taamaattoq pisoq aamma inatsisitigut inissimaffik eqqartuussiviit aalajangiineratigut imaluunniit politiit misissuinerisigut qulaajarneqartoq pillugu Meeqqat illersuisuat isornartorsiuisinnaavoq.

Assersuutigalugu kommunit aalajangersimasut meeqqat pillugit politikkeqarnerat Meeqqat illersuisuata oqaaseqarfigisinnavai. Tamatuma kingunerisinnavaa, suliassa qarfinnut kommunimi isumaqatigiinngissutigineqartunut Meeqqat illersuisuata akulerunnera. Suliani taama ittuni Meeqqat illersuisuat mianersortumik suliamullu pineqartumut attuumassuteqartumik oqaaseqartassaaq, paasissutissallu pissarsiarineqarsinnaasut tamaasa aallaavigalugit nalilersuisassalluni.

Taamaalilluni Meeqqat illersuisuata suliassai piginnaassuseqartitaanerilu inatsimmi matumani nassuiarneqartut, isumannaatsumik suliamik suliaqarnissamut annertuumik piumasagaatitaqarput.

Imm. 2-mut.

Meeqqat illersuisuat nammineerluni imaluunniit allanit saaffiginnittoqarneratigut pissutsit pillugit oqaaseqarsinnaavoq. Saaffiginnissutit meeqqaneersut salliutinneqassapput. Kina Meeqqat illersuisuanut saaffiginnissinnaanersoq killilersorneqanngilaq. Kinaluunniit, ukiui apequtaatinnagit, Meeqqat illersuisuanut saaffiginnissinnaavoq. Aamma meeqqanit saaffiginnissutinik Meeqqat illersuisuata pimoorussinissaa soorunami pissusissamisoorpoq.

Meeqqat illersuisuanut saaffiginnittup eqqartuussisutigut naammagittaalliorsinnaanissaa piumasagaataanngilaq. Aamma meeqqat illersuisuanut saaffiginnittup allamut

naammagittaalliorfigisinnaasaminik periarfissaarussimanissaa piumasqaataangilaq. Naatsorsuutigineqassaaq, sullissisussat eqqortut pillugit Meeqqat illersuisuat ilisimatitsisassasoq aamma sullissisussanut eqqortunut ingerlatitseqqittassasoq.

Pisumik nammineerluni oqaaseqaateqarnissamut pissutaasinnaasut assersuutigalugu tassaasinnaapput, suliap tusagassiuutitigut eqqartorneqarnera imaluunniit meeqqanik paaqqinnittarfinnut il.il. Meeqqat illersuisuata pulaanermigut pissutsinik maluginiagaqarnera.

Pissutsit nalinginnaasumik meeqqanut tunngassuteqartut tassaapput, pissutsit meeqqanut tamanut meeqqanulluunniit ataatsimoortunut tunngassuteqartut, tassa meeqqap ataasiinnaap atugarisaanut tunngassuteqanngitsut. Taamaalluni meeqqap ataatsip atugarisai pillugit Meeqqat illersuisuat oqaaseqaateqarsinnaangilaq, kisianni meeqqap ataatsip saaffiginninneratigut ajornartorsiummik pineqartumik erseqqarinnerusumik misissuissalluni Meeqqat illersuisuat pissutissaqalersinnaavoq, tassani ajornartorsiut pineqartoq meeqqanut arlalinnut atuunnersoq misissussallugu, taamalu meeqqanut tamanut tunngatillugu Meeqqat illersuisuat oqaaseqaateqassalluni pissutissaqalissalluni. Tassa meeqqat tamaasa eqqarsaatigalugit Meeqqat illersuisuat sulissaaq, inunnulli ataasiakkaanut tunngatillugu suliat aallaavigalugit apeqqutinik sammisaqarsinnaalluni.

Aammattaaq aalajangersagaq malillugu, sammisassat meeqqanut nalinginnaasumik tunngassuteqartut Meeqqat illersuisuata suliassanngortissinnaavai. Assersuutigalugu sammisaq tassaasinnaavoq piitsuussuseq pillugu ajornartorsiutit. Aamma sammisaq avatangiisinut tunngassuteqarsinnaavoq, soorlu meeqqat najugaasa eqqaanni suliffeqarfimmik angisuumik sanasoqarnera meeqqanut qanoq sunniuteqartarnersoq sammineqarsinnaavoq. Inuiaqatigiittaaq ineriartornerat meeqqat atugarisaannik sukkasuumik malunnaatilimmillu allannguisut sammineqarsinnaapput.

Imm. 3-mut.

Saaffiginnissutip suliassanngortinneqarnissaanut tunngavissaqarnersoq Meeqqat illersuisuata nammineq aalajangertassavaa. Tassa Meeqqat illersuisuat suliassat eqqunneqartut tamaasa sularissallugit pisussaaffeqanngilaq.

Aamma Meeqqat illersuisuata sukkulluunniit aalajangersinnaavaa suliap ingerlatinneqarnerata unitsinnissaa. Meeqqat illersuisuata nammineq aalajangissavaa suliap unitsinneqarsimasup qaqugu qaqeqqinneqarnissaa.

Suliassaqarpallaarneq, ilanngullugu inuttassaaleqineq, aammalu pissutsit piviusut, tak. § 18, imm. 2-mut oqaaseqaatit, Meeqqat illersuisuata suliamik sularinninnginneranut tunngaviusinnaapput.

Meeqqat illersuisuata ingerlatsinera piffissap ingerlanerani suliassanik tunuartitsinermut sunniuteqalersinnaavoq. § 18, imm. 2-mut suliassanik tunuartitsisarneq pillugu oqaaseqaatinut ataaniittut innersuussisoqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap erseqqissarpaa, Meeqqat illersuisuat suliiani aalajangiisinnaanngitsoq, kisiannili pissutsit oqaaseqarfiginnaallugit. Aamma siuliini imm. 1-mut aamma 2-mut aammalu § 18, imm.3-mut oqaaseqaatinut innersuussisoqassaaq. Taamaakkaluartorli Meeqqat illersuisuata sapinngisamik saaffiginnissutit tiguneqartut tamaasa sulariniartassavai.

§ 12-imut

Meeqqat illersuisuata suliaassani naammaginantumik suliarisinnaassagunigit, taava pisortatigut oqartussanit, pisortat namminersortullu meeqqanik paaqqinnittarfiinit kiisalu peqatigiiffinnit kattuffinnillu il.il. meeqqat atugarisaannik sullissisunit paasissutissanik piunasaqartarnermigut, kiisalu pisortat namminersortullu meeqqanik paaqqinnittarfiinut aamma meeqqanut tunngatillugu peqatigiiffinnut kattuffinnillu killeqanngitsumik isersinnaanini aqutigalugu Meeqqat illersuisuata tamanik ataatsimut isiginnissinnaaneq ilisimasassallu pissarsiarisinnaavai.

Meeqqat illersuisuata suliaaminik suliarinninnissamut periarfissaanut atatillugu aalajangersagaq isigineqassaaq, tak. § 8.

Imm. 1-imut.

Maleruaqqusat malillugit Meeqqat illersuisuata pulaarnissaa paaqqinnittarfiimmi pisortap akerlilersinnaanngilaa, tassa saaffiginnissummut Meeqqat illersuisuata tigusimasaanut tunngatillugu pulaaraluarpat, imaluunniit Meeqqat illersuisuata paasititsiniaanerminut atatillugu pulaaraluarpat itigartissinnaanngilaa.

Meeqqat illersuisuata nammineerluni aalajangissavaa pulaarnerq siumut ilisimatitsissutaariissanersoq imaluunniit ilisimatitsissutaareersimassannginnersoq. Ilimagineqartariaqarpoq Meeqqat illersuisuata nalilersimassagaa pulaarnissap siumut nalunaarutigineqaaqqaanginnissaa tulluarnersasoq, Meeqqat illersuisuata siumut nalunaaqqaarani pulaarnissani qinersimappagu.

Pisortat namminersortullu suliffeqarfiinut meeqqat najuuffigisaannut tamanut tunngatillugu aalajangersagaq atuuppoq. § 6, imm. 2-mut oqaaseqaatigineqartunut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Aammattaq peqatigiiffinnut, kattuffinnut il.il. meeqqanut attaveqartartunut tamanut aalajangersagaq atuuppoq. Tassa assersuutigalugu timersoqatigiiffinnut sunngiffimmilu peqatigiiffinnut meeqqat najuuffigisartagaannut atuuppoq. Aamma kattuffiusinnaapput, aningaasarsiaqarlutik imaluunniit namminneq piunassutsiminnik meeqqanik attaveqartartut. Piunasaqaataanngilaq, peqatigiiffiit imaluunniit kattuffiit pingaarnertut meeqqanik sullitaqartut kisimik aalajangersakkamut attuumassuteqassasut. Taamaalilluni kattuffinnut peqatigiiffinnillu meeqqat inersimasullu ilaasortaaffigisinnaasaannut, aamma meeqqat najuuffigisartagaannut tamanut Meeqqat illersuisuat killeqanngitsumik isersinnaavoq.

Aalajangersagaq namminerisamik angerlarsimaffimmuq atuutinngilaq. Tassa angerlarsimaffimmi ulluunerani paaqqinnittartunut, angajoqqaarsianut aamma namminerisamik angerlarsimaffimmuq assersuutigalugu innarluutilimmik meerartaqartumut, innarluuteqarnermut atatillugu ikiorsiissutinik pisartagalimmuq aalajangersagaq atuutinngilaq. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq Meeqqat illersuisuata pisussaaffigimmagu pissutsip isumaginninnermi oqartussanut nalunaarutiginnissaa, Meeqqat illersuisuata sulinermini ilisimalersimaguniuk meeqqap ikiorneqarnissani pisariaqartikkaa, tak. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarnerq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutai ilanngullugit.

Aalajangersagaq malillugu, ininut meeraqarfiusunut tamanut Meeqqat illersuisuat isersinnaavoq, pissutsillu meeqqat atugarisaannut pingaaruteqartut tamaasa oqaaseqarfigisinnaavai, soorlu atuisut sullinneqarnerinut suliassaqartinneqarnerinullu tunngatillugu aqqissuussineq, ingerlatsineq pissutsillu pillugit oqaaseqarsinnaavoq. Meeqqat illersuisuata oqaaseqaateqarnermini pitsanngorsaatisanik siunnersuuteqarsinnaavoq, tassunga ilanngullugit illup allanngortinneqarsinnaanera, pitsaanerusemik aserfallatsaaliuisinnaaneq imaluunniit pitsaanerusemik sunngiffimmi suliassaqartitsinermilu sulissutiginnissinnaaneq.

Sumiiffinni ataasiakkaani pissutsit qanoq innersut Meeqqat illersuisuata pulaartarnermigut paasisaqarfigisinnaavai. Aamma pulaartarnerit meeqqat avatangiisini nalunngisaminniinnerini oqaloqatiginissaat ajornannginnerulersissavaat. Tamatuma Meeqqat illersuisuata sulinerminut meeqqat isumaannik eqqarsaataannillu ilanngussinissaanut ikiussavaa.

Taakkua saniatigut pulaartarnerit nassataannik, Meeqqat illersuisuata meeqqat erseqqarinnerusemik ajornannginnerusemillu ikiortassavai, taamalu paaqqinnittarfiup suliqaarnerani meeqqat isumaasa atorneqarsinnaanerat siuarsassallugu.

Aalajangersagaq una malillugu suliffeqarfimmut qulaani pineqartunut il.il. Meeqqat illersuisuat nakkutilliisuussaatitaanngilaq.

Meeqqat illersuisuata aalajangersagaq una malillugu piginnaassuseqartitaaneq allanut tunniuttussaanngilaa, taamaattoq tak. § 13.

Imm. 2-mut.

Pisortatigut oqartussat kiisalu pisortat namminersortullu meeqqanut paaqqinnittarfii aamma meeqqanut tunngatillugu peqatigiiffiit kattuffiillu Meeqqat illersuisuanut paasissutissiisussaatitaapput.

Pisortatigut oqartussat kiisalu pisortat namminersortullu meeqqanut paaqqinnittarfiisa qanoq isumaqarnerat pillugu § 6, imm. 2-mut oqaaseqaatigineqartut innersuussutigineqarput.

Suliffeqarfiit namminersortut maleruaqqusanik malinnittussaatitaanerat eqqarsarnartoqartinneqanngilaq. Assersuutigalugu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiup namminersortup allamut attuumatillugu pisortat suliffeqarfiutaat pillugit inatsit aamma malittussaavaa. Taamaattumik paaqqinnittarfinnut taakkununga marluusunut paasissutissiisussaatitaaneq taanna atuuppoq.

Peqatigiiffiit kattuffiillu il.il. meeqqat atugarisaannik sullissisut pillugit § 6, imm. 1-imut oqaaseqaatigineqartut innersuussutigineqarput.

Paasissutissat Meeqqat illersuisuata suliassaasa naammassineqarnissaanut attuumassuteqartut Meeqqat illersuisuata nalilerpagit, taava qulaani pineqartut nipangiussisimasussaatitaanertik akornutiginaagu paasissutissanik taakkununga tunniussisussaatitaapput.

Suliassat inatsisitigut aalajangikkat pitsaanerpaamik Meeqqat illersuisuata isumagisinnaaniassammagit Meeqqat illersuisuata nipangiussisimasussasunit paasissutissanik pissarsisarnissaa pisariaqarpoq. Meeqqat illersuisuata taamatut pisinnaatitaaffeqartinneqarnera annertunerusemik eqqarsarnartoqartinneqanngilaq.

Meeqqalli illersuisuat paasissutissanik inatsimmut allamut akerliunngitsunik taamaallaat pissarsisinnaatitaavoq. Aalajangersakkat paasissutissanik ingerlatitseqqittarnissamut inummut immikkut illuinnartumik illersuisut uani pineqarput, assersuutigalugu eqqartuussisarnermik inatsimmi § 143 ilaatigut imaqartoq eqqartuussisulerisut, nakorsat aamma palasit immikkorluinnaq ittumik nipangiussisussaataitanerannik.

Aalajangersakkami pineqarput, paasissutissat imaluunniit uppersaataissat, allattuiffiit, qarasaasiatigut paasissutissat pigineqareersut tunniunneqartarnerat. Tassa uppersaatait suliamut ilanngunneqartut aamma pisortat sullissinerannut tunngavigineqartut tamarmiusut. Illup iluani uppersaatait aalajangersakkamut ilaatinneqanngillat. Uppersaatait pappiliartaannik ilisimasaqarnissamik piumasaqarfigineqarsimanerat apeqputaanngilaq. Meeqqat atugarisaat pillugit pissutsini, aalajangiinerni, ingerlatsinerni politikkeqarnermilu naapertuutinngitsut pillugit naliliisinnaanermut oqaaseqaateqarsinnaanermullu suliap pappiliartaanik ilisimasaqarnerup Meeqqat illersuisuat periarfissippaa.

Ilaatigut suliassat, meeqqamut ataatsimut tunngassuteqartut, pissutsit meeqqanut tamanut tunngassuteqartut pillugit oqaaseqaateqarnissamut Meeqqat illersuisuat tunngavissaqartilersinnaavaat. Taama pisoqartillugu kinaassutsimik isertuisumik suliami paasissutissat kisiisa Meeqqat illersuisuata qinnutigisinnaavai, tassa paasissutissanik ingerlatitseqqinnissamut nammineersinnaajunnaarsinneqartumit aamma angajoqqaatut piginnaatitaasumit akuersisummik tunineqarsimanngikkuni. Inummut tunngatillugu paasissutissat kinaassutsimik isertuisut nipangiussisimasussaataitanermut ilaatinneqanngillat, tak. Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nipangiussisimasussaataitaneq pillugu maleruaqqusat akerliganik.

Paasissutissat uppersaataillu il.il. Meeqqat illersuisuata piumasarisai pisortatigut oqartussat il.il. pisussaapput tunniutissallugit. Paasissutissanik piumasaqarnerup naammassineqarsinnaannginnerani Meeqqat illersuisuat nammineerluni kinguneqartitsisinnaanngilaq.

Imm. 3-mut.

Aamma pisortatigut oqartussat meeqqanullu paaqqinnittarfiit imm. 2-mi taaneqartut saniatigut allat Meeqqat illersuisuanut paasissutissiisussaataitaapput. Paasissutissiisussaataitanerli taanna taamaallaat § 8, imm. 2, nr. 3 malillugu Meeqqat illersuisuata suliassaminik naammassinninnissaanut paasissutissat pisariaqartinneqarpata aatsaat atuuppoq.

Aamma ingerlatsiviup iluani uppersaatinut paasissutissiisussaataitaneq taanna atuuppoq. Meeqqat illersuisuata nakkutiginnittarneranut tunngatillugu illup iluani uppersaatinik pissarsisinnaatitaaneq immikkut ittumik pingaaruteqarpoq, tak. § 8, imm. 2, nr. 3. Illup iluani atortussat Meeqqat illersuisuanut tunniunneqartut illup iluani atorneqartussaanagerat tamatumuuna akornuserneqassanngilaq.

Tassunga atatillugu imm. 2-mut qulaani oqaaseqaatigineqartut innersuussutigineqarput.

Imm. 4-mut.

Imm. 1-imut aamma 2-mut qulaani pineqartunut atatillugu aalajangersagaq isigineqassaaq. Meeqqat illersuisuata nammineerluni imaluunniit allat saaffiginninnerisigut inatsimmi, meeqqat pillugit suliaqarfimmut tunngatillugu aalajangiisoqarnerani imaluunniit suliaqartoqarnerani naapertuutinngitsoqarsinnaasoq paasiguniuk, pisortatigut oqartussat, aamma pisortat namminersortullu meeqqanik paaqqinnittarfii kiisalu peqatigiiffiit kattuffiillu

il.il. meeqqat atugarisaannik sullissisut qinnuigisinnaavai, § 8, imm. 2, nr. 1-imiit 6-imut taaneqartut iluanni suliaqarfinni aalajangiinerit suliarineqartullu pillugit nassuiaasioqqullugit.

Pisortatigut oqartussat aamma pisortat namminersortullu meeqqanik paaqqinnittarfii kiisalu meeqqanut tunngatillugu peqatigiiffiit kattuffiillu nassuiarneqarnerat pillugu § 6, imm. 1-imi aamma § 6, imm. 2-mi oqaaseqaatigineqartut innersuussutigineqarput.

Aalajangersakkami pinngitsoorniarneqarpoq, suliaqarfimmi suliaq pineqartoq pillugu pisortatigut oqartussat suliarinninnerat imaluunniit isumaginninnerat pillugu tunngaveqarnerusumik aamma/imaluunniit tamanut samminerusumik pisortatigut oqartussat nassuiaasiornissaannik Meeqqat illersuisuata piumasaqarsinnaanera ilutigalugu, eqqartuussivitsigut paasisutissanik uppersaatinillu piviusunik pisortatigut oqartussat pigisaannik Meeqqat illersuisuata pissarsiniarsinnaanerata killilersorneqarnissaa.

§ 13-imut

Meeqqat illersuisuata aalajangersinnaavaa allattoqarfimmi sulisup ataatsip Meeqqat illersuisuata suliassai ingerlakkallarsinnaagai. Taamatut suliaqarnissamat pissutsit tassaasinnaapput, Meeqqat illersuisuata sivisuumik napparsimanini pissutigalugu, sulinnigiffeqarnini imaluunniit allamik pissuteqarluni suliassaminik ingerlatsisinnaangikkallarnera. Meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit sullivimmi sulisussat killeqarnerata kingunerisaanik naleqquttutut isigineqarpoq Meeqqat illersuisuata nammineq ivertitsigallarnerup annertussusisaa tamatumunngalu atugassarititaasut aalajangerpagit.

Suleqataasoq, Meeqqat illersuisuata suliassaanik tigusigallarnermini nuunneqarallarnermi kingunerisaanik § 12-mut tunngatillugu suliassanik suliaqarsinnaassaaq.

§ 14-imut

Imm. 1-imut.

Meeqqat illersuisuata, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma allattoqarfiup ukiumoortumik qitiutillugit suliniutissaasa pingaarnersiorneqarnissaat Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangersartassavaat. Tamatuma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissivimmi qitiusutut suliassaqartilissavai, tassa meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup suliaqarneranut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pingaarnertut sunnuteqartarnissaa pissutigalugu. Taamaalilluni Meeqqat pisinnaatitaaffiinik Sullissiviup suliassanik naammassinnissinnaaneranut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit isumaat annertuumik sunnuteqassapput. Tamatuma qulakkiissavaa, Meeqqat illersuisuata suliaqarneranut aamma allattoqarfiup sammivianut qitiutillugillu suliaanut aallaavittut ilinniakkatigut inuiaqatigiinnullu tunngatillugu ilisimasassanut tunngavissaqalerneq.

Meeqqat illersuisuata suliassai inatsisitigut pituttorsimasut aallaavigalugit ukiumoortumik qitiutillugit suliniutissat aalajangersarneqartarput, tak. inatsimmi § 8, tassunga immikkut ittumik ilanngullugu § 8, imm. 2 aamma 3.

Imm. 2-mut.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit Meeqqat illersuisuat meeqqat pisinnaasaat pillugit sulliviup meeqqat iluanni suliassaqarfinni ineriartortinnissamat periusissaannik ikiortassavaat. Assersuutigalugu suliniutaasinaapput meeqqanik attaveqarnissamik oqaloqateqartarnissamillu qulakkeerisut.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat illersuisuata suliaqarneranut oqilisaataasinnaasumik annertunerusunik suliniuteqartarnissamut Meeqqat illersuisuata pisariaqartinneqartumik ilinniakkatigut ikiorserneqartarnissaa. Aammattaaq aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa allat suliniutinut sunniuteqartarnissaat, tassa suliniutit ineriartortinneqarnerinut ilaasortat peqataanissamut pisinnaatitaanerat pissutigalugu.

Imm. 3-mut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliassaraat Meeqqat illersuisuanut siunnersuisuunissaq. Tamatuma qulakkiissavaa, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit, inuttaqartut meeqqat pillugit suliaqarfiit iluanni immikkut ittumik ilisimasaqartunik piginnaassuseqartitaasunillu, Meeqqat illersuisuata atuisinnaanermik periarfissaqalernissaa.

Meeqqat illersuisuata tunngavissaqartilluni ilaasortaq ataaseq imaluunniit ilaasortat arlallit immikkut ittumik attaveqarfigisinnaavai. Aammattaaq siunertamut naleqqussorineqarpat Meeqqat illersuisuat kiffaangissuseqarluni allanut siunnersoqqusinnaavoq. § 17 naapertorlugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuata suliaannut atatillugu allaffissorineq allattoqarfiup isumagisarpaa.

Taamaalillutik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortai Meeqqat illersuisuanut ilinniakkatigut immikkut attaveqaataassapput.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit siulittaasuat, Meeqqat illersuisuat, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit avammut sinniisorivaat, Meeqqallu pillugit Siunnersuisoqatigiit sinnerlugit oqaaseqartassalluni. Meeqqat illersuisuata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaasa imminnut taputartuutinnginnissaat anguniarlugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa ilaat avammut sammisumik suliaqartangillat. Tassa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortai oqaaseqarsinnaanermut Meeqqat illersuisuanit pisinnaatinneqanngikkunik, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit sinnerlugit oqaaseqarsinnaatitaangillat. Taamaattoq meeqqat isumaannik soqutigisaannillu il.il. tamanit oqallittoqartillugu Meeqqat illersuisuata peqataanera Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaannut attuumassuteqassaaq.

Meeqqat illersuisuannut tunngatillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit oqartussatut aalajangiisinnaangillat. Meeqqat illersuisuat nammineerluni oqaaseqaateqarlunilu iliuuseqarsinnaavoq. Tamatuma nassatarisinnaavaa, Meeqqat illersuisuata suliami aalajangersimasumik iliuuseqaqqusaaneranik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnit piunasaqartoqarsinnaanera. Siunertamulli naleqqussorineqarpoq, Meeqqat illersuisuata isummani pillugit oqaaseqarsimanissaa, assersuutigalugu tunngaviusumik suliani annertunerusuni ajornartorsiutit immikkut ittut naliliiffiqineqannginnerini Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnik oqaloqateqarsimanissaa isumasiuisimanissaalu.

§ 15-imut

Imm. 1-imut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pisariaqartitsineq naapertorlugu ataatsimiinniartassapput, ikinnerpaamilli ukiumut sisamariarlutik. Aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuata suliassaminnik naammassinnissinnaanerat, taamaattumik Meeqqat pillugit

Siunnersuisoqatigiit ukiumut ikinnerpaamik sisamariarlutik ataatsimiittarnissaat naatsorsuutigineqassaaq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, taamaallaat ataatsimiittoqarsinnaasoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa pingasuusut imaluunniit amerlanerusut ataatsimiinnissaq pisariaqarsorippassuk. Tassa immikkut ittumik ataatsimiinnerit aalajangersakkami pineqarput, soorlu imm. 1-imi taaneqartut saniatigut ataatsimiinnerit aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangersimasumik ataatsimiittarnerisa saniatigut ataatsimiinnerit.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat pingasut imaluunniit amerlanerusut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnissaat pisariaqarsorippassuk, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat aamma Meeqqat illersuisuata immikkut ittumik ataatsimiigiaqqusisinnaanerit. Aammattaaq aalajangersakkap qulakkiissavaa, ilaasortap ataasiinnaap imaluunniit ilaasortat marluinnaat ataatsimiittoqarnissaanik pisariaqartitsisorinnippata immikkut ittumik ataatsimiigiaqqusisoqarsinnaannginnera.

Imm. 3-mut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aamma ilaasortaasa allat ikinnerpaamik pingasuusut najuunneranni Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangiisinnaassuseqarput. Aalajangersakkap qulakkiissavaa, ataatsimiinnermi pineqartumi ilaasortat tamarmik peqataasinnaanngikkaluartut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aalajangiisinnaanerit.

Imm. 4-mut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma Meeqqat illersuisuata suliassanik qanoq ingerlatsisarnissartik namminneq aalajangersartassavaat, taanna tamanut saqummiunneqartassaaq.

Naatsorsuutigineqarpoq, nalinginnaasumik suliassanik ingerlatsisarnermi pitsaasumik ingerlatsisarneq naapertorlugu suliassanik ingerlatsisoqassasoq.

§ 16-imut

Imm. 1-imut.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa, soqutigisaqartunut tamanut attaveqarnissaq pillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aaqqissuussisimanissaat. Tamanna Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaasa inatsisitigut tunngavilernissaannut atatillugu pingaaruteqarpoq. Ataatsimiinnerit aqutigalugit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit soqutigisaqartunut meeqqanik suliaqarfimmi ineriartorneq pillugu paasissutissiisnaapput. Aammattaaq meeqqanik suliaqarfik pillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit soqutigisaqartullu akornanni oqallinneq pilersinneqarsinnaavoq. Inassuteqarsinnaasutut soqutigisaqartut pineqanngikkaluarpataluunniit tamanna pingaaruteqarpoq.

Imm. 2-mut.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliatik pillugit kikkut tamarmik ilisimatinneqarnissaat isumagissavaat. Tamanna Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliaasa naammassineqarnissaannut tunngaviulluinnarpoq.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, qaammatisiutit ukiuata siuliani Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit suliarisimasaat pillugit ukiut tamaasa allaganngorlugu nalunaarusiortoqartarnissaa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit akisussaaffigigaat. Nalunaarusiaq kikkunnit tamanit pissarsiarineqarsinnaassaaq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup ukiut siuliini suliaqarfigisimasai pillugit nalunaarusiami takuneqarsinnaassapput, Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaasa piviusunngortinniarnnerisa killiffiat, kiisalu meeqqat pillugit suliaqarfimmi qanoq siuariartortoqarsimaneranik, akerlianillu sukktu siuariartortoqarsimannginneranik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit naliliinerat.

§ 17-imut

Aallarniutigalugu innersuussutigineqassapput allattoqarfik pillugu oqaasertaliussat siunnersuutip tunngaviusumik immikkoortuini immikkoortoq 2-mi nalinginnaasumik oqaasertaliussaniittut.

Imm. 1-mut.

Allattoqarfik Meeqqat illersuisuannut aamma Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnut allaffissornikkut ikiuutaassaaq, tak. erseqqinnerusumik imm. 2-mut ataaniittunullu oqaasertaliussat.

Allattoqarfik suliamik ilinniakkatigut assigiinngitsunik inuttaqartariaqarpoq. Meeqqat illersuisuata pisinnaatitaaffinnik annertuunik oqimaatsunillu suliaqarnerata kingunerisaanik, ilimagisariaqarpoq Meeqqat illersuisuata pisariaqartissagai inatsisit tungaasigut, aningaasat tungaasigut misissueqqissaarnermi aammalu meeqqanut suliaqarneranik ilisimasalinnik allaffeqarfimmi ikiorneqarnissaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nassataraa allattoqarfik assersuutigalugu Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinnermut aggersaasassasoq, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerannit imaqarniliortassasoq, Meeqqat illersuisuata allaffiani ulluinnarni pissutsinut apeqqutinik akissuteqartassasoq, nalunaarusiat suliarineqarneranni peqataasassasoq, ukiumoortumik nalunaarusiornerit, tusarniaanernut akissutit il.il. aammalu sulinermik suliat tungaasigut qaffasissusilikkamik ikiuineq, assersuutigalugu Meeqqat illersuisuata oqaaseqaatissaata suliarineqarnerani peqataaneq, tusarniutit akissuteqarfigineqarnerat, tusagassiutitigut nalunaarutit il.il. Aammattaaq allattoqarfiup meeqqanut atugassarititaasunik ilisimasat katersorlugillu ingerlateqqissavai, assersuutigalugu ilaqutariinnermut tunngasut, isumaginninnermut, peqqissutsimut-, atuarfimmut aamma ineqarnermut tunngasutigut pissutsit.

Imm. 3-mut

Naatsorsuutigisariaqassaaq allattoqarfimmi pisortap annerpaamik suliarissagai nalinginnaasumik allaffissornermi suliaqarneranik/suliaqarneranik atorfeqartitaanermut tunngassuteqartut. Tamanna pissuteqartinneqarpoq meeqqat pisinnaasai pillugit sulliviup aningaasatigut atorsinnaasai aammalu allattoqarfimmi sulisutigut pissutsit periarfissaqartitsinngimmata nalinginnaasumik piffissaq tamakkerlugu sulisartumik pisortatut atorfeqartitsisoqarsinnaaneranik.

Imm. 4-mut.

Naleqquttuosorineqarpoq meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup pisortat sulliviattut, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani atorfilinnut atugassarititaasut malissagai. Tamatumunnga tunngaviuvoq tunngaviumik kissaatigineqarmat Namminersortut suliffeqarfiini atugassarititaasut assigiissuunissaanik kissaateqarneq.

Imm. 5-mut.

Meeqqat illersuisuata tunngaviumik pilersarusiornera aallaavigalugu aammalu aningaasatigut missingersuutit iluanni, ilanngullugu avataaniit aningaasalersuineq, suliamik ilinniagalinnut avataaneersunut § 17, imm. 2 malillugu immikkut ittunik suliaqarsinnaasunut ilanngutitinneqarsinnaasunut.

Suliamik ilinniagallit avataaneersut tassaasinnaapput ilinniartitsisut, perorsaasut, ilinniartut. Siunertaanngilaq allattoqarfiup Ph.d.-mut ilinniartunik siunnersuisarnissaa.

Suliassat pineqarsinnaapput soorlu qulaajanerit, misissuinerit aamma ilisimatusarneq il.il.

Innersuussutigineqarput aningaasalersuineq pillugu § 20-mut oqaasertaliussat.

§ 18-mut

Til stk. 1

Pisortat ingerlatsiviini sulianik suliarinnittarneq pillugu inatsisip toqqaannartumik Meeqqat illersuisuata (Meeqqallu illersuisuata suleqatai, tassa allattoqarfimmi) sulianik ingerlatsinerani atorneqarsinnaanngiffiani, Inatsisartut Inatsisaanni, tassunga ilanngullugit ingerlatsivinni ingerlatsinerup inatsisitigut periutsit tunngavigisai, inatsisitigut aalajangersarneqarsimanningsunut, taamatut atuutsinneqassapput.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarneri pillugit inatsit 8, 13. Juni 1994-meersumog (suliat suliarineqartarnerat pillugu inatsit) taamaallaat atorneqartarpoq suliani aalajangiifigineqartussaallutilluunniit aalajangiiffigeriikkani (ingerlatsivimmi inatsisinut attuumassutilinnik aalajangiinerni). Meeqqat illersuisuata oqaaseqaatai aalajangiinertaqanngillat. Taamaattumik sulianik suliarinnittarnermi inatsit Meeqqat illersuisuata oqaaseqaataanut toqqaannartumik atorneqarneq ajorpoq, taamaallaalli atorneqartarluni sulianik suliarinnittarnermut inatsimmi kapitali 8 malillugu nipangersimasussaatitaaneq, tak. sulianik suliarinnittarnermi inatsimmi § 2, imm. 3 aammalu sulianik suliarinnittarnermi kap. 2-ani suliassat isumaqatigiissusiornernut imminullu inatsisitigut tunngasuni suliarineqarneranni peqataasinnaannginnermik aalajangersagaq, tak. sulianik suliarinnittarnermi inatsimmi § 2, imm. 2.

Pissutsini, Meeqqat illersuisuata suliassamik suliaqarnermi ingerlatsivimmi inatsisinut attuumassutilinnik aalajangiiffiginngisaani, aalajangersakkap nassataraa, Meeqqat illersuisuata naammassissagai peqataasinnaannginnermut, ilitersuisussaatitaanermut, illuatungerisamik apersuisussaanermut aammalu tunngavilersuinissamut aammalu nipangersimasussaatitaanermut periutsinik malinninnissaa (tamatumaa aamma malippaa § 19), taamaaliornissaq Meeqqat illersuisuata immikkut ittumik atuuffianut aamma suliffianut attuumassuteqartutut isigineqarpat.

Maalaaruteqarsinnaanermut ilitersuummik tunniussaqaarnissamut pisussaatitaaffik Meeqqat illersuisuata oqaaseqaataanut tunngatillugu sunniutissartaqanngilaq, tassami oqaaseqaatai maalaarutigineqarsinnaanngimmata.

Ingerlatsivinni inatsisitigut aalajangersarneqanngitsunut tunngaviusumik tunngavigisaanut tunngatillugu (ilanngullugu assersuutigalugu piviusorsiuunngitsunik ilanngussineqarnissaanut inerteqqut) assinganik tunngavissaavoq, taakkua Meeqqat illersuisuata assinganik pisariaqartinneqarnerat naapertorlugu atortinniarai, taakkua Meeqqat illersuisuata suliassanik suliaqarneranut attuumassuteqartutut isigineqarpata aammalu Meeqqat illersuisuata immikkut suliaanut suliffeqarfianullu atussallugit naleqquttuuppata. Aamma taamatut atuupput immikkoortortani pitsaasumik ileqqoqarnissamut periutsit, immikkoortortanut inatsimmi oqaatigineqanngitsut, taakkununga ilaatigut ilanngullugit immikkoortortap inussiarnersuunissaanik, innimisuutuunissaanik aamma tatiginnilersitsisinnanissaanik kiisalu sunnuteqarluartumik toqqissisimanartumillu suleriuseqarnissaanik piumasaqaatit.

Pissutsini Meeqqat illersuisuata ingerlatsivinni inatsisitigut tunngavissanik tunngavilinnik aalajangiisimangiffiini, sulianik suliarinnittarnermut inatsimmi periutsinik sumiginnaasoqassagalarpat, tassunga ilanngullugit ingerlatsivinni inatsisilerinikkut tunngaviusumik tunngavissat inatsisitigut aalajangiigaanngitsut, assersuutigalugu Meeqqat illersuisuata oqaaseqaataanut tunngasut, aalajangiinnginneq atorsinnaanngitsutut kinguneqartinneqarsinnaanngilaq.

Aamma aalajangersakkamik atuinngitsoornerup pisortatigut oqartussaassusilik, kattuffik il.il., Meeqqat illersuisuata pisussaaffiitut inatsisartut inatsisaanik malinnittunut, assersuutigalugu Meeqqat illersuisuata paasisutissanik imaluunniit allagaatinik Meeqqat illersuisuata piumasaanik tunniussisussaataaeranut, tunngatillugu pingitsuutissinnaanngilaq.

Taamallilluni pisortani oqartussat imaluunniit maalaaruteqartut Meeqqat illersuisuata tungaanut aalajangersagaq taanna malillugu ikorfartorneqarsinnaanngillat.

Oqaatigineqassaaq, assersuutigalugu inunnut tunngasunik aalajangiinerit, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup allaffeqarfiani pisortamit aalajangerneqartut, taakkua pissuseqassapput sulianik suliarinnittarnermi inatsit malillugu aalajangikkatut, taamaattumillu toqqaannartumik sulianik suliarinnittarnermut inatsisimmi aalajangersakkanut ilaalluni.

Aammattaaq oqaatigineqassaaq, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviata, tassunga ilanngullugu Meeqqat illersuisuat, sulinera toqqaannartumik pisortat ingerlatsivii pillugit Inatsisartut inatsisaannut ilaammata (pisortat ingerlatsinerannut inatsit), tak. Pisortat ingerlatsinerannut inatsimmi § 1.

Imm. 2-mut.

Aalajangersagaq isigineqassaaq § 11, imm. 3-mut atasutut. Taamaattumik aamma innersuussutigineqarput § 11, imm. 3-mut oqaasertaliussat.

Meeqqat illersuisuat § 11, imm. 3-mut oqaasertaliussani pissutsit oqaatigineqartut saniatigut aamma assersuutigalugu saaffiginissutit tunuartissinnaavai, Meeqqat illersuisuat isumaqaruni pissutsit saaffiginissutit imarisai assuarlernissamut allamilluunniit malitseqartitsinissamut tunngavissaqanngitsut. Aammattaaq Meeqqat illersuisuata saaffiginissutit tunuartissinnaavai, pissutsit saaffiginissummi atuuttut, aaqqiivigineqareersimappata atorunnaarsimappataluunniit.

Saaffiginissut pissutsinut, unnerluussisussaasutut oqartussaassusilinnut imaluunniit immikkut nakkutilliisutut suliaqarfimmut suliassanngortinneqarsinnaasunut,

tunngassuteqarpat, Meeqqat illersuisuata suliami pissutsinik misissuilluareernermigut suliaq oqartussaasunut susassalinnut nassiussinnaavaa, sulianik suliarinnittarnernut inatsimmi periutsit naammassineqarsimappata. Meeqqat illersuisuata sulianik suliarinnittarnernut inatsisimmi periutsinut ilaananeranut imm. 1-mi oqaasertaliussa q innersuussutigineqarpoq.

Aammattaaq Meeqqat illersuisuat Inatsisartut Ombudsmandianut maalaaruteqarsinnaaneq pillugu ilitsersuisinnaavoq.

Saaffiginnissummi pissutsit, ingerlatsiviit arlaannut ingerlatseqqinneqarsinnaasut, pineqarpata Meeqqat illersuisuannut saaffiginnittoq inngerlatsivimmu pineqartumut saaffiginneqqullugu innersuunneqassaaq. Meeqqat illersuisuata aamma nammineerluni suliaassa q suliarineqarfissarpiaanut nassiussinnaavaa.

Meeqqat illersuisuata suliaassat Meeqqat illersuisuata suliaassarfiinut tunngassuteqanngitsut tunuartittassavai, tak. § 8.

Oqaatigineqassaaq Meeqqat illersuisuata pisussaaffigimmagu suliaassap isumaginninnermut oqartussaasunut nalunaarutiginnissaa, Meeqqat illersuisuata sulinermini ilisimalersimaguniuk, meeqqap ikiorneqarnissani pisariaqartikkaa, tak. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq, kingsinnenrusukkut allannguutitaqartoq.

Meeqqat illersuisuata Meeqqat illersuisuanut saaffiginnissimasoq suliap tunuartinneqarneranut imaluunniit toqqorneranut suna tunngavigineqarnerasoq pillugu ilisimatissavaa, aammalu sulianik taamaattunik suliarinninnissamut pisussaaffeqarsinnaasut pillugit nalinginnaasumik ilisimatitsissalluni.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, Meeqqat illersuisuata sulianik saaffiginnissutinik tunuartitsinera toqqorsineraluunniit Naalakkersuisunut imaluunniit allaffissornikkut oqartussanut allanut maalaarutigissallugu periarfissaqanngitsoq. Aamma tamanna atuuppoq Meeqqat illersuisuata oqaaseqaataanut.

Til § 19

Aalajangersakkami pineqarpoq Meeqqat illersuisuata, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma allattoqarfiup nipangiussisussaataanerat.

Aalajngersakkami aalajangersarneqarpoq, Meeqqat illersuisuat, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit aamma allattoqarfiup pisortat ingerlatsiviini sulinermi malittareqqusat atuuttut malillugit nipangiussisussaataanerat. Pisortat ingerlatsiviini sulianik suliarinnittarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni (sulianik suliarinnittarnermut inatsit) kapitali 8 innersuussutigineqarpoq, Meeqqat illersuisuannut, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut aamma allattoqarfimmu atuuttoq, tak. sulianik suliarinnittarnermut inatsimmi § 2, imm. 3.

Aalajangersakkap sakkortusassavaa Meeqqat illersuisuata, Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit aamma allattoqarfiup nipangersimasussaataanerannut tunngaviusoq, taakkua pisortat ingerlatsiviini suliffeqarnerat pissutigalugu.

§ 20-mut

Imm. 1-mut.

Aalajangersakkami aalajangesarneqarpoq meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivik nammineq immikkut nunatta karsianit aningaasaliiffigineqartartoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkap qulakkeereqataaffigissavaa, meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup, aningaasanut inatsimmit aningaasaliiffigineqarnerup saniatigut, allanit aningaasalersorneqarsinnaanissaata periarfissinneqarnera aqutigalugu, naalackersuinnermut attuumassuteqannginnerata malunnartinneqarlunilu tunngavilerneqarnissaa. Taamaalluni meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup ingerlassani, tamatumunnga ilanngullugit ilisimatusarluni ingerlatsinerit, paasititsiniaanerit il.il., aningaasalersorsinnaavai kattuffinnit namminersortunit, aningaasaateqarfinnit pisortatut oqartussaasunit il.il. avataaniit namminerisamik aningaasaliisoqarneratigut.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissivik meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiviup suliaasa inatsisitigut aalajangikkat iluanni, suliamik isertitaqarfiusumik ingerlatsisinnaasoq. Assersuutigalugu meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissiviup naqitat saqqummersitani tuniniarsinnaavai.

§ 21-mut

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat aningaasarsisinneqartarput il.il. Aningaasarsiaqarsinnaanermut inatsit tunngavigalugu. Tamatumunnga aningaasartuutit akilerneqassapput meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmuk ukiumoortumik aningaasatigut atugassiisutinit. Meeqqat illersuisuat aalajangersakkamut tassunga ilaatinneqanngilaq, erseqqinnerusumik tak. § 4, imm. 2-mut oqaasertaliussaq.

§ 22-mut

Imm. 1-mut.

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq, Naalackersuisut, ukiumut aningaasaliiffiusumut tullermut Meeqqat illersuisuata missingersuutinit tapiissutinullu siunnersuutai tunuliaqutaralugit, missingersuutit aningaasartaasa qanoq annertutiginnissaannik Aningaasanut Inatsimmut saqqummiunneqartussat pillugit aalajangiisinnaaqqullugit.

Aalajangersakkami aalajangerneqarpoq, Meeqqat illersuisuat tassaasoq aningaasatigut missingersuutinit tunniussaqtussaq. Tamanna tunngavilerneqarpoq Meeqqanik illersuisoq taannaammatt meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmi aningaasatigut akisussaasoq qullerpaaq, tak. § 24-mut oqaasertaliussat.

Imm. 2-mut.

Meeqqat illersuisuata missingersuutinit aamma nunatta karsiata ukiumut tulliuuttumut tapiissutissutissaasa annertussusissaannut missingersuutit tunniunnissaannut Naalackersuisut piffissamik killiliissapput.

§ 23-mut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq meeqqat pisinnaatitaaffi pillugit sulliviup naatsorsuutaasa ukioq naatsorsuuteqarfiusoq malissagaat, aammalu immikkut ittunik naatsorsuutitut kukkunersiuinermullu pisussaaffiit pigineqarmata, erseqqinnerusumik tak. § 24. Ukiumut naatsorsuutitigut Naalakkersuisut aamma Inatsisartut takusinnaassavaat, meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup sulineranut aningaasatigut atugassiissutit qanoq atorqeersimanersut.

Meeqqat illersuisuata nammineerluni aalajangissavaa, kukkunersuiusoq sorleq atussanerlugu, piumasagaataavorli kukkunersuiusup taamaattutut naalagaaffimmit akuerineqarsimanissaa. Kukkunersiuinermut aningaasartuutit akilerneqassapput meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmut ukiumoortumik aningaasaliissutinit.

§ 24-mut

Meeqqat illersuisuata naatsorsuutit ukiumoortunik saqqummiussineranut tunngatillugu suleriesissaq aalajangersakkap oqaatigaa.

Aalajangersakkap aalajangerpaa, Meeqqat illersuisuat tassaasoq ukiumut naatsorsuutit kukkunersuiusup oqaaseqaataanik ilalinnik saqqummiussisussaq. Tamatumunnga tunngavigineqarpoq, Meeqqat illersuisuat tassaamat meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasaqarneranut akisussaasoq qullerpaaq. Meeqqat illersuisuata aningaasaqarnermut qullerpaatut inissisimanerata nassataraa, Namminersorlutik Oqartussat aningaasatigut missingersuutitut aningaasaliisarnermullu aaqquussinerat aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaasa kukkunersiorneqartarnerat pillugit malittarisassat sukkuluunniit atuuttut, eqqortinneqarnissaannut akisussaana.

§ 25-mut

Imm. 1-mut.

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat atuutilersinneqassasoq 1. marts 2012. Taama kingusitsigisumik atuutilersinneqarnerata ininik naleqqutunik nassaarniarnissaq, atorfinitsitsinissat, atorfeqartussanik piukkunnartunik aammalu meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmi siunnersuisartoqatigiinnut ilaasortanik toqqaanissamut pisariaqarluinnartumik piareersarnissat qulakkiissavai.

Imm. 2-mut.

Meeqqat inuusuttullu pillugit ilisimasaqarfiup (MIPI-p) suliai inatsisip matuma atuutilersinneqarneratigut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmik suliarineqalissammata tassungalu atatillugu ilisimasanik katersivik atorunnaassalluni, peqatigisaanik Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. december 2003-meersoq atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkap qulakkiissavaa Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sulliviup ukiumoortumik sammisasaanik aamma suliniuteqarfissaanik aalajangiinissaa sioqqullugu Meeqqat inuusuttullu pillugit Ilisimasaqarfik matuneqannginnissaa, tak. § 14, imm. 1.

MIPI-p suliaasa meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullivimmuut nuunneqarnerinut atatillugu MIPI-p atortui aamma MIPI-mi sulisut meeqqat pisussaaffii pillugit sullivimmuut nuunneqassapput, tak. inatsisissamut siunnersuutip nalinginnaasumik imm. 2-mut erseqqinnerusumik oqaasertaliussai.